اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۱۰ اسفند ۱۴۰۱
• ۸ شعبان ۱۴۴۴
• اول مارس ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۹۶ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۷۸ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

بررسی صفر تا صد تولید فیبر نوری در ایران

آب رفته به جوی بازمی‌گردد؟

فیبرهای نوری رشته‌های باریک و بلندی هستند که از ماده‌ای شفاف مانند شیشه یا پلاستیک ساخته شده و در مقایسه با کابل‌های معمولی پهنای باند بالاتری دارند. این رشته‌های شفاف بخش مهمی از تجهیزات ارتباطی زیرساختی جهان را تشکیل می‌دهند و یکی از اصلی‌ترین ابزارهای توسعه مخابرات به شمار می‌روند. امروزه از این تکنولوژی در صنایع جنگ‌افزاری نیز استفاده می‌شود که از جمله آن می‌توان به برقراری ارتباط و کنترل با آنتن رادار، کنترل و هدایت موشک‌ها و ارتباط زیر دریایی‌ها اشاره کرد. اگر استفاده از فیبر نوری در حوزه درمان و تشخیص بسیاری از بیماری‌ها و آزمایشات را نیز به فهرست مزایای این فناوری بیفزاییم، به اهمیت تولید این کالا پی می‌بریم. با این حال فناوری یاد شده سهم قابل توجهی در بخش ارتباطات ایران نداشته و از ظرفیت‌ها و فرصت‌های تولید این فناوری، بهره‌برداری لازم نشده است. ۳

کارشناسان در پی اخذ و اجرای تصمیمات متعدد و متناقض در بازار خودرو تاکید کردند

بحران در مدیریت بازار خودرو

این روزها در بازار و صنعت خودرو، تعدد تصمیمات و ناگهانی و متناقض بودن آنها به حدی رسیده که باید به‌طور لحظه‌ای از آخرین تصمیمات خبر بگیریم تا بدانیم چه بر سر آن آمده است. وضعیت نابسامان و مشکلات ساختاری صنعت و بازار خودرو کشور، ضرورت انجام تغییر و تحولات مدیریتی در سطح کلان را نمایان می‌کند. اگر توجه جدی به سیستم مدیریتی شود، این امکان برای صنعت خودرو کشور فراهم می‌شود که تا حدی از نابسامانی که به آن دچار شده، خارج شود. تصمیمات متناقض و آنی و سردرگمی در بازار و صنعت خودرو، چند سالی است که به‌وضوح مشخص است و با توجه به اینکه حساسیت جامعه به این بازار به‌دلایل گوناگون زیاد شده، ادامه این رویه پذیرفتنی نیست. به‌راستی چرا بعد از این همه سال، مشکلات ساختاری این بخش هر روز بیشتر و آرامش آن کمتر می‌شود. ۴

صمت حال و هوای آخر سال در بازار بزرگ تهران را بررسی کرد

شوق خرید با دست خالی

۷-۹-۱۵

عکس: آیدا فریدی

گزارش‌های روز

سیاست‌هایی که تیشه به ریشه تولید می‌زند
۲

داروی التیام اقتصاد از دل خاک
۲

سونامی مهاجرت به شهرهای شمالی

استان‌های شمالی همواره به‌دلیل شرایط آب‌وهوایی و طبیعت بکر، موردتوجه شهروندان سایر مناطق کشور هستند؛ توجهی که طی چند سال اخیر، منجر به افزایش خرید زمین‌های شمال کشور توسط غیربومیان، تغییر کاربری و ساخت‌وساز شده است. هجوم غیربومیان به نواحی مختلف شمال کشور در زمان حاضر، تهدیدی جدی محسوب می‌شود، زیرا از وسعت اراضی کشاورزی می‌کاهد و در کنار آسیبی که به کشاورزی و مشاغل وابسته به آن می‌رساند، فرهنگ و سنت یک منطقه را نیز تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. مشکلات مالی، نبود حمایت برای اشتغال در بخش کشاورزی و تولید، نبود شرایط اشتغال در منطقه، از عمده دلایل تمایل به فروش زمین در این مناطق محسوب می‌شوند.

به‌گزارش سازمان املاک و مستغلات کشور، طی سال‌های اخیر بیش از ۲۰ درصد از اراضی جنگلی و کشاورزی گیلان و بیش از ۳۳ درصد مراتع و جنگل‌ها در مازندران به مناطق مسکونی تبدیل شده است. در این گزارش آمده که ۳۳ درصد مراتع و جنگل‌های استان‌های شمالی در ۲۵ سال اخیر تبدیل به مسکن و ویلا شده است. هجوم سرمایه‌داران به اراضی جنگل‌های شمالی در شرایطی است که معامله املاک این اراضی برای محلی‌ها به‌هیچ‌وجه توجیه اقتصادی ندارد، اما برخی مشاوران املاک که شمار آنها ده‌ها برابر دهه گذشته شده، توانسته‌اند سرمایه‌ها را به این بخش بکشانند. ۱۰

(آگهی فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همراه با ارزیابی کیفی)

ZAR SHOURAN
شرکت گسترش صنایع و معدنی زرشوران

شناسه آگهی: ۱۴۶۳۸۵۱ م الف / ۴۸۱۱

شرح در صفحه ۲

تمدید زمان ثبت‌نام استخدام شرکت معدنی و صنعتی گل گهر
فراخوان شماره ۱۰

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) درنظر دارد "جهت تامین نیروی انسانی مورد نیاز" خود با عنوان کارشناس حسابرسی از بین داوطلبان مرد به صورت قراردادی و از طریق مصاحبه تخصصی و روانشناختی اقدام به جذب نیرو نماید.

لذا داوطلبان واجدالشرایط جهت کسب اطلاعات بیشتر و ثبت‌نام مهلت دارند تا تاریخ تمدیدشده پایان روز ۱۵اسفندماه ۱۴۰۱ به وبسایت شرکت گل گهر با آدرس geg.ir مراجعه نمایند.

روابط عمومی و امور بین الملل شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

چهره

وضعیت فعلی برجام نتیجه سوء محاسبه امریکاست

وزیرامورخارجه کشورمان گفت: وضعیت فعلی برجام نتیجه سوء محاسبه و اشتباه سیاست امریکاست. تجارب گذشته به ما آموخت که دور جدید مذاکرات را با دقت و حساسیت بیشتری پیش بریم.

به گزارش ایرنا، حسین امیرعبداللهیان وزیر امورخارجه کشورمان که به ژنو سفر کرده است، در کنفرانس خلع سلاح سازمان ملل به سخنرانی پرداخت. وی با اشاره به به کارگیری سلاح‌های هسته‌ای با وجود تمامی تلاش‌های بین‌المللی برای خلع سلاح هسته‌ای کامل گفت: جای تاسف است که درخواست جامعه جهانی برای خلع سلاح هسته‌ای و پایبندی کشورهای هسته‌ای به تعهدات خلع سلاح هنوز محقق نشده است.

وی ادامه داد: مسئله این است که برخی کشورهای هسته‌ای NPT را تنها برای کشورهای غیرهسته‌ای الزام‌آور می‌دانند و خود را مصون از اجرای آن می‌بینند. با این حال شدت خطرات و تهدیدات ناشی از سلاح‌های هسته‌ای ایجاب می‌کند که خلع سلاح هسته‌ای به‌عنوان یکی از ستون‌های اصلی ان پی تی، بایستی اولویت اصلی جامعه بین‌المللی و فوری‌ترین کار پیش روی کنفرانس خلع سلاح باشد.

ایران به‌عنوان قربانی سلاح‌های کشتار جمعی به همراه ملل صلح طلب قویا بر این باور است که تنها تضمین قطعی در برابر استفاده یا تهدید به استفاده از سلاح‌های هسته‌ای نابودی کامل و برگشت ناپذیر آنهاست و تا تحقق آن هدف کشورهای غیرهسته‌ای حق دارند تا در برابر استفاده یا تهدید به استفاده از سلاح‌های هسته ای، تضمین‌های امنیتی دریافت کنند.

■ ابتکار خاورمیانه عاری از سلاح هسته‌ای

وی ادامه داد: ایجاد منطقه عاری از سلاح‌های هسته‌ای، یک قدم اساسی برای خلع سلاح هسته‌ای و حفظ صلح و امنیت است. وزیر امورخارجه کشورمان گفت: جمهوری اسلامی ایران خواستار آغاز مذاکرات در کنفرانس خلع سلاح پیرامون معاهده‌ای الزام آور برای جلوگیری از مسابقه تسلیحاتی در فضای ماوراء جو است.

فضای ماوراء جو بایستی قلمرو صلح و همکاری برای توسعه و رفاه بشریت باشد. استارلینک با کمک دولت امریکا فعالیت‌های غیرقانونی خود را در قلمرو جمهوری اسلامی ایران شروع کرده است.

ایران این حق را برای خود محفوظ می‌دارد تا نسبت به هرگونه تهدیدی که در خصوص حاکمیت و تمامیت ارضی خود احساس نماید، اقدام کند.

■ به راه‌حل فنی بسیار نزدیک هستیم

وی تاکید کرد: برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران کاملا صلح‌آمیز است و صلح آمیز باقی خواهد ماند. جمهوری اسلامی ایران مصمم است، همانطور که تاکنون نیز نشان داده است، به طور کامل به تعهدات خود تحت موافقتنامه پادمان جامع خود پایبند باشد.

ایران نسبت به احتمال هرگونه تحرک منفی در چارچوب نشست ماه مارس شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی هشدار می‌دهد و این حق را برای خود محفوظ می‌داند تا پاسخ متقابل نسبت به آن انجام دهد. ما در روزهای اخیر شاهد دو مرحله سفر هیات فنی آژانس به ایران بوده‌ایم و از مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز برای سفر در روزهای آینده دعوت کرده‌ایم. چنانچه آژانس رویکرد سیاسی خود را کنار بگذارد، به راه‌حل فنی بسیار نزدیک هستیم.

پیشرفت امروز را مرهون تلاش دانش‌پژوهان هستیم

رئیس‌جمهوری با بیان اینکه علم و فناوری زیربنای اقتدار کشور است، گفت: پیشرفتی که ما امروز در کشور در حوزه دانش‌بنیان داریم مرهون تلاش دانشمندان، فرهیختگان و دانش پژوهان و حمایت‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی است.

رئیس‌جمهوری با بیان اینکه کارنامه فعالیت‌های دانش‌بنیان و فناورانه کشورمان در سال‌های اخیر افتخارآمیز است، گفت: سازمان‌ها و بخش‌های علمی و پژوهشی در کشور در کنار برگزاری مراسم‌هایی مثل جشنواره خوارزمی که به شناسایی، تشویق و پرورش استعدادهای علمی می‌انجامد، باید نظام مسائل دستگاه‌ها و بخش‌های مختلف کشور و راهکارهای رفع آنها را نیز استخراج و تدوین کند.

رئیس شورای‌عالی انقلاب فرهنگی در ادامه سخنانش با بیان اینکه سرمایه‌گذاری در زمینه پژوهش‌های کاربردی را برای کشور هزینه نمی‌دانیم، تصریح کرد: کار فناورانه و دانش‌بنیان برای کشور بسیار مفید بوده و از این جهت ضروری است اتاق‌های فکر و اندیشه‌ورزی با حضور فعالان اقتصادی و صنعتی و دانشمندان و پژوهشگران تشکیل شود تا با شناسایی مسائل کشور برای یافتن راهکار و راه‌حل آنها اقدام کنند.

رئیس‌جمهوری با تأکید بر اینکه به دنبال توسعه پایدار در کشور هستیم، تصریح کرد: همه وزارتخانه‌ها بدون استثناء موظفند ارتباط با دانشگاه‌ها را حفظ و تقویت کنند تا کشور از کار علم‌پایه و فناوری‌پایه بهره ببرد.

رئیسی در ادامه برگزاری جشنواره خوارزمی با هدف تقدیر از چهره‌های برتر علمی را اقدامی شایسته، اما ناکافی دانست و گفت: در کشور ما چهره‌های برتر علمی به تعداد فراوانی وجود دارد که باید به صورت عملی مورد حمایت و تشویق قرار گیرند.

رئیس‌جمهوری افزود: این اقدام نمادین باید با کار عملی همراه شود تا پژوهشگر، محقق و دانشمند ما احساس کنند که کار آنها مورد حمایت واقع شده است. ایجاد چنین ادراکی در میان چهره‌های برتر علمی ما با سخن اتفاق نمی‌افتد بلکه نیازمند کار عملی است.

آیت الله رئیسی همچنین در ابتدای این مراسم از برگزیدگان ۵ طرح در سی و ششمین جشنواره بین‌المللی خوارزمی، ۴ طرح در نخستین جشنواره نوآوری و فناوری خوارزمی و ۴ طرح در بیست و چهارمین جشنواره جوان خوارزمی با اهدا لوح و تندیس تجلیل کرد.

مردم دربازارهای ملتهب سرمایه‌گذاری نکنند

سخنگوی دولت با بیان اینکه از ابتدای امسال ۶۳ میلیارد دلار و ۳۵ درصد بیش از سال گذشته تأمین ارز صورت گرفته، به مردم توصیه کرد در بازارهایی که با التهاب مواجه است سرمایه‌گذاری نکنند.

به گزارش ایسنا، علی بهادری جهرمی در نشست خبری هفتگی با اشاره به حوزه تامین ارز گفت: در حوزه تامین ارز از ابتدای سال تاکنون حدود ۶۳ میلیارد دلار صورت‌گرفته ۳۵ درصد بیشتر از تامین ارز سال گذشته بوده است.

این نشان می‌دهد که از منظر اقتصادی و نیاز ارزی و تامین منابع ارزی هیچگونه خلل یا مشکلی وجود ندارد و دلیل اقتصادی برای این نرخ ایجاد شده در برخی از بازارهای غیررسمی نمی‌توان پیش‌بینی کرد.

بهادری جهرمی درباره برنامه دولت برای کنترل نرخ ارز در بازار و افزایش نرخ کالاها گفت: ارز برای واردات رسمی کالا از طریق دو سامانه نیما و مرکز مبادله ارز تامین می‌شود.

لذا قیمت‌گذاری غیراستاندارد تخلف است و از طریق ستاد نظارت بر نرخ کالاها پیگیری می‌شود. و نظارتها افزایش یافته است.

وی از رسانه‌ها خواست از تخلفات در این حوزه گزارش بدهند، دولت هم با جدیت این موضوع را پیگیری می‌کند.

سخنگوی دولت تاکید کرد: اصناف باید قیمت‌گذاری خود را طبق سامانه نیما و مرکز مبادله ارز تعیین کنند.

بهادری جهرمی درباره کنترل بازار ارز با توجه به بسته‌های ارائه شده دولت گفت: دولت با دستوری شدن نرخ ارز مخالف است و مرکز مبادله ارز به همین منظور افتتاح شده است.

بهادری جهرمی افزود: با گزارش سازمان سرمایه‌گذاری خارجی در سال اول دولت سیزدهم نسبت به سال آخر دولت قبل، میزان جلب سرمایه‌گذاری ۲.۵ برابر افزایش یافت.

در یک سال اول دولت سیزدهم ۳۳۸ طرح به ارزش ۱۰ میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار مصوب شد که از این میزان ۲۹۴ طرح به ارزش ۵ میلیارد و ۹۵۰ میلیون دلار مصوب و معتبر شد.

سخنگوی دولت در پاسخ به پرسشی درباره بازگرداندن اینترنت به وضعیت سابق اظهارکرد: این امر در حیطه اختیارات شورای‌عالی امنیت ملی است، اما در حکم رئیس‌جمهوری به دبیر جدید شورای‌عالی فضای مجازی بر بازنگری در سیاست‌های مسدودسازی با تکیه بر ارزش‌های دینی و اقتضائات این فضا توجه و تاکید شده است.

بهادری جهرمی با تاکید بر اینکه باید بحث اینترنت را از برخی پلتفرم‌ها تفکیک کنیم، افزود: در زمینه وضعیت اینترنت رتبه‌بندی جهانی وضعیت کیفیت و سرعت اینترنت ایران قابل دسترسی است و دعوت می‌کنم که به این رتبه‌ها توجه شود.

وی ادامه داد: البته در زمینه برخی پلتفرم‌ها مثل همه کشورهای دنیا که فعال‌سازی دفترهایی از این پلتفرم‌ها و شرکت‌های خارجی را در کشور خود می‌خواهند، ما هم همین امر را خواستاریم تا پاسخگویی به نیازهای شهروندان و تأمین حقوق آنان در این زمینه صورت گیرد.

■ افزایش نرخ بنزین در دستور کار دولت نیست

سخنگوی دولت در پاسخ به سوال دیگری در مورد برنامه دولت برای مدیریت مصرف سوخت و احتمال کاهش امکان برداشت از کارت سوخت، گفت: دولت به هیچوجه برنامه‌ای برای افزایش نرخ بنزین ندارد، بلکه برنامه‌ریزی برای تأمین سوخت پایدار در ایام نوروز مورد توجه است.

بهادری جهرمی ادامه داد: میانگین مصرف روزانه بنزین به ۱۰۰ میلیون لیتر رسیده و سرانه مصرف بالاست اما با طرح‌های موجود، قصد کنترل آن را داریم اما افزایش نرخ در دستور کار دولت نیست.

مغایرت بودجه به ۶۰۰ هزار میلیارد تومان رسید

رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور از تغییرات صورت گرفته در لایحه بودجه سال آینده در جریان بررسی در مجلس انتقاد کرد و گفت: امروز تا این مرحله از بررسی بودجه، غیر از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان بابت نرخ ساده، حدود ۴۰۰ هزار میلیارد تومان در بودجه مغایرت ایجاد شده است.

به گزارش ایرنا، سیدمسعود میرکاظمی در جریان بررسی تبصره ۱۶ لایحه بودجه ۱۴۰۲ کل کشور و در موافقت با پیشنهاد حذف بندی که بانک‌های دولتی را مجاز می‌کرد در سال آینده ۵۰ هزار میلیارد تومان اوراق مالی با سررسید تا۵ سال با ضمانت اصل و سود توسط دولت منتشر کنند، از پیشنهادات نمایندگان برای تغییر سقف بودجه انتقاد کرد.

معاون رئیس‌جمهوری با بیان اینکه رشد نقدینگی و تورم یکی از دلایل اصلی کاهش ارزش پول ملی است، گفت: بخشی از دلیل به هم ریختگی بازار ارز به کار دشمن باز می‌گردد اما بخش دیگر آن مربوط به ریشه‌های اقتصادی است.

وی بدهی دولت به بانک مرکزی را یکی از اجزای ایجاد تورم دانست و گفت: دولت سیزدهم ۳۲ درصد بدهی دولت به بانک مرکزی را کم کرد اما جزء دیگر آن، بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی است.

میرکاظمی تاکید کرد: طبق گزارش دی‌ماه، ۶۰.۵ درصد وزن افزایش نقدینگی ریشه در بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی دارد.

جزء دیگر یعنی ۳۹.۷ درصد برای بدهی موسسات اعتباری که خارج از بانک‌ها عمل می‌کند یا اوراقی است که بانک‌ها می‌گیرند اما نمی‌توانند بفروشند و به بانک مرکزی بر می‌گردانند.

رئیس سازمان برنامه و بودجه با اشاره به لایحه دولت درباره انتشار اوراق مشارکت، گفت: دولت در لایحه پیشنهادی ۱۸۵ هزار میلیارد تومان انتظار اوراق پیش‌بینی کرده است اما در کمیسیون تلفیق و صحن مجلس ۸ هزار میلیارد تومان برای شهرداری‌ها و ۱۰ هزار میلیارد تومان هم برای قرارگاه خاتم الانبیاء پیش‌بینی شد و اکنون نیز در این بند قرار است ۵۰ هزار میلیارد تومان انتشار اوراق به بانک‌ها اضافه شود.

میرکاظمی خطاب به نمایندگان با طرح این پرسش که علت افزایش بدهی بانک‌ها به عنوان عامل تحریک پایه پولی چیست؟ گفت: یکی از این دلایل به انتشار اوراق باز می‌گردد، دولت در بودجه امسال ۱۰۳ هزار میلیارد تومان انتشار اوراق را پیش‌بینی کرد که تا امروز نتوانسته‌ایم ۳۲ هزار میلیارد تومان آن را بفروشیم چون بانک‌ها نمی‌خرند و همین خود عاملی برای افزایش پایه پولی و تورمی است که به هزینه زندگی مردم تحمیل می‌شود.

معاون رئیس‌جمهوری تاکید کرد: اگر قرار است ۵۰ هزار میلیارد تومان دیگر اوراق مالی در بودجه سال آینده بگذاریم، دیگر بانک‌ها اوراق دولت را نمی‌توانند بخرند؛ اگر می‌خواهیم ارز نوسانی نشود و تورم از زندگی مردم حذف شود باید به این موارد دقت کنیم.

رئیس سازمان برنامه و بودجه تاکید کرد: امروز تا این مرحله از بررسی بودجه غیر از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان بابت نرخ ساده، حدود ۴۰۰ هزار میلیارد تومان در بودجه مغایرت ایجاد شده که برخی از آنها مربوط به حقوق است که ما باید هر ماه پرداخت کنیم اما مبالغ دیگر باعث افزایش پایه پولی و تورم می‌شود پس این کارها را نکنیم.

معاون رئیس‌جمهوری بار دیگر گفت: ۵۰ هزار میلیارد تومان اوراق به معنای رشد ۴۰۰ هزار میلیارد تومانی نقدینگی است؛ همین اکنون هم بانک‌ها نمی‌توانند اوراق بفروشند.

وی خاطر نشان کرد: ما برای جبران منابع تبصره ۱۴ قرار بود اوراق بدهیم اما بانک‌ها نمی‌خرند حالا دوباره می‌خواهید اوراق اضافه کنید.

شرکت ملی گاز ایران
شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

نوبت دوم
شناسه ۱۴۶۰۸۹۵

آگهی فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه عمومی دومرحله‌ای

پالایشگاه چهارم شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی در نظر دارد اقلام مورد نیاز خود را با شرایط ذیل بصورت برگزاری مناقصهٔ عمومی دومرحله‌ای از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) تامین نماید.

شماره فراخوان در سامانه ستاد ایران	۲۰۰۱۰۹۶۷۸۳۰۰۰۰۴۹
شماره مناقصه و تقاضا	تقاضای شماره ۰۱۴۰۲۱۶ - R۴ مناقصه شماره R۴-۱۴۰۱/۳۸
موضوع مناقصه/ شرح مختصر اقلام درخواستی	خرید PRESS & TEMP . CONTROL VALVE
مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار	۲،۳۶۵،۴۲۰،۰۰۰ریال
نوع تضمین شرکت درفرایند ارجاع کار	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار بصورت یکی از تضامین قابل قبول وفق آیین نامه تضمین شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ ه مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات وزیران می باشد.
مبلغ برآوردی مناقصه	۴۷،۳۰۸،۴۰۰،۰۰۰ریال
آخرین مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی در سامانه ستاد	تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۱
آخرین مهلت بارگذاری و ارسال مستندات ارزیابی کیفی (رزومه) در سامانه ستاد	تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۷
آخرین مهلت بارگزاری پیشنهادات فنی/ مالی در سامانه ستاد	پس از ارزیابی کیفی مناقصه گران، مستندات دریافت پیشنهاد فنی و مالی بهمراه برنامه زمانی از طریق سامانه ستاد ارسال می گردد.
آدرس مناقصه‌گزار	استان بوشهر - شهرستان عسلویه - شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی - پالایشگاه چهارم -اداره خدمات کالا

بدیهی است کلیه فرآیند برگزاری مناقصه الکترونیکی از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) به نشانی: WW.SETADIRAN.IR انجام می‌پذیرد وبه پیشنهادهای خارج از سامانه ستاد هیچگونه ترتیب اثری داده نخواهد شد و مناقصه گران بایستی نسبت به ثبت‌نام در سامانه ستاد و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نمایند. مناقصه گران می توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت WWW.SPGC.IR مراجعه و یا با شماره تلفن‌های ۰۷۷۳۱۳۱۶۴۶۸-۶۴۷۱ تماس حاصل فرمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۰۷ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۱۰ روابط عمومی شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

ZAR SHOURAN
شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران

(آگهی فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همراه با ارزیابی کیفی)

"انجام کلیه خدمات پشتیبانی، بهره برداری از خط تولید، نظافت، تاسیسات، آبدارخانه و خدمات اداری در شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران"

شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران در نظر دارد با عنایت به قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳ و آیین نامه اجرایی بند "ج" ماده (۱۲) قانون برگزاری مناقصات، برگزاری فرآیند ارجاع کار و انتخاب پیمانکار ذیصلاح جهت " انجام کلیه خدمات پشتیبانی، بهره برداری از خط تولید، نظافت، تاسیسات، آبدارخانه و خدمات اداری در شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران" نسبت به تجدید فراخوان مذکور اقدام نماید. لذا از کلیه شرکت‌های ذیصلاح که دارای توان فنی و اجرایی جهت انجام خدمات مربوطه می‌باشند و تمایل به شرکت در مناقصه فوق را دارند دعوت به عمل می‌آید جهت دریافت اسناد مناقصه با مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی www.setadiran.ir و به شماره فراخوان ۲۰۰۱۰۹۲۴۱۰۰۰۰۰۵۰ و واریز مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ (دو میلیون ریال) به شماره حساب ۴۰۰۱۰۵۴۲۰۴۰۵۰۷۱۸ به شناسه واریز ۳۲۳۰۵۴۲۷۴۲۹۵۷۳۰۴۰۰۰۱۴۰۰۵۲۶۶۰۳۰ در وجه شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران نزد بانک مرکزی شعبه مرکزی اقدام نمایند. خاطر نشان می‌نماید این فراخوان هیچگونه تعهدی برای کارفرما جهت دعوت به مناقصه شرکت‌های دریافت کننده اسناد مناقصه ایجاد ننموده و تنها شرکت‌هایی که دارای شرایط مندرج در اسناد بوده و حایز حداقل امتیاز لازم (ارزیابی کیفی) شوند با تشخیص کارفرما به مرحله بعدی مناقصه راه خواهند یافت.

۱- **نام و نشانی کارفرما: شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران به نشانی:** تهران، میدان ولیعصر (عج)، کوچه شهیدان سازش، پلاک ۵ و ۷

۲- **محل اجرای پروژه:** استان آذربایجان غربی، شهرستان تکاب، کیلومتر ۳۸ جاده تخت سلیمان، شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران.

۳- **موضوع مناقصه:** انجام کلیه خدمات پشتیبانی، بهره برداری از خط تولید، نظافت، تاسیسات، آبدارخانه و خدمات اداری در شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران طبق شرح مندرج در اسناد مناقصه.

۴- **نوع مناقصه:** یک مرحله ای عمومی همراه با ارزیابی کیفی

۵- **مدت زمان اجرای پروژه:** یکسال کامل شمسی.

گواهی نامه صلاحیت رشته و پایه: متقاضیان شرکت در مناقصه باید شرکت حقوقی و دارای گواهی‌نامه معتبر صلاحیت پیمانکاری در امور خدماتی و گواهی نامه صلاحیت ایمنی معتبر پیمانکاران از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی باشند.

۶- **تامین مالی:** از منابع داخلی شرکت

۷- **مبلغ ضمانت نامه و نوع تضمین:** نوع تضمین بر اساس آیین نامه تضمین معاملات دولتی موضوع تصویب نامه شماره ۱۲۳۴۰۲/ت/ ۵۰۶۵۹ ه مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیأت محترم وزیران به مبلغ ۳۳،۵۶۹،۹۳۳،۵۰۰ (سی و سه میلیارد و پانصد و شصت و نه میلیون و نهصد و سی و سه هزار و پانصد) ریال خواهد بود و تضمین ارائه شده می‌بایست برای مدت سه ماه از تاریخ آخرین مهلت قبول پیشنهادات معتبر و قابل تمدید باشد.

۸- **زمان و محل دریافت اسناد:** از اشخاصی که تمایل به شرکت در مناقصه مزبور را دارند دعوت به عمل می آید جهت آگاهی و دریافت اسناد مربوطه پاز طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی www.setadiran.ir از تاریخ درج آگهی حداکثر تا پایان وقت اداری (ساعت ۱۶) روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۴ اقدام نمایند.

۹- **زمان و محل تحویل اسناد:** متقاضیان مکلفند پیشنهادهای خود را حداکثر تا پایان وقت اداری (ساعت ۱۶) روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۸ در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی www.setadiran.ir بارگذاری نمایند.

۱۰- **زمان گشایش پاکت ارزیابی کیفی:** ساعت ۱۰ صبح روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۰۵ به نشانی مندرج در بند دو از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت

شناسه آگهی: ۱۴۶۳۸۵۱ م الف / ۴۸۱۱ شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران

نظرگاه

پژوهشگاه ارتباطات آماده همکاری است

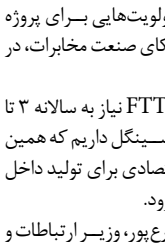
احمدرضا غزنوی، عضو پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات: هسته اولیه فعالیت‌های تولید تار نوری در کشور به دهه ۶۰ برمی‌گردد و این پژوهشگاه در آن زمان با نام مرکز تحقیقات، جایگاه استقرار این هسته بود. پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۶۷ موضوع تولید تار نوری را در دستورکار قرار داد و در این پژوهشگاه، تجهیزات تولید بومی تار نوری مستقر شده بود و دستاوردهای قابل قبولی نیز حاصل شد که در گذشته این ظرفیت‌ها وجود نداشت و درحال‌حاضر این امکان در زیست بوم فناوری فراهم شده است. آن زمان دستاوردهای مهمی برای نخستین بار حاصل شد اما در آن زمان زیست بوم تجاری‌سازی مانند امروز در کشور شکل نگرفته بود و این موضوع تداوم چرخه بلوغ فناوری و تجاری‌سازی را با مشکل مواجه کرد.

امیدواریم با ظرفیت بالای کنونی و وجود این زیست بوم مهم و با نگاه آینده نگرانه، در سال‌های آتی دستاوردها و محصولات بومی رقابت‌پذیر در حوزه تار نوری در کشور توسعه یافته و ضمن تامین نیازهای کشور بتوانیم در بازار جهانی هم حضور چشمگیر داشته باشیم.

به ۹ این ترتیب با همکاری زیست بوم فناوری شاهد دستاوردهای خوبی در حوزه بومی‌سازی تولید تار نوری در راستای تامین نیازهای کشور خواهیم بود. اما برای بومی‌سازی تولید تار نوری در کشور باید به نگاه‌های فناورانه جدید به موضوع نگاه کرده و در کنار بازار جهانی به بازار ملی نیز توجه شود. این درحالی است که اگر از نگاه فناورانه جدید غافل گردیم در تأمین نیازهای کشور موفق نمی‌شویم و در آینده هم جایی در بازار جهانی نخواهیم داشت.

در این بین پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات به عنوان بازوی مشورتی وزارت ارتباطات، در حوزه نیازسنجی و تدوین مشخصات فنی وزارت مذکور به عنوان یک ذینفع کلان تار نوری در کشور نقش آفرینی بسیار مهمی داشته و می‌تواند نقشه راه دقیقی را برای فعالان بومی و تجاری‌سازی در این بخش ترسیم و همزمان ملاحظات این بخش را در همکاری‌های خود با نهادهای استانداردسازی ملی و جهانی دنبال نماید.

تکمیل زنجیره بومی‌سازی تولید تار نوری

فرامرز رستگار، عضو هیات مدیره سندیکای صنعت مخابرات ایران: با توجه به قابلیت‌های حوزه فیبرنوری و ارزش تار نوری، در چند سال گذشته اولویت‌هایی برای پروژه فیبرنوری در سندیکای صنعت مخابرات، در نظر گرفته شده است.

برای اجرای پروژه FTTx نیاز به سالانه ۳ تا ۴ میلیون کیلومتر تار سینگل داریم که همین آمار بالاترین توجیه اقتصادی برای تولید داخل این تارها به شمار می‌رود.

به گفته عیسی زارع‌پور، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، براساس مصوبه شورای‌عالی فضای مجازی تا سال ۱۴۰۴ باید ۸۰ درصد خانوارها و ۱۰۰ درصد کسب‌وکارها با متوسط سرعت ۲۵ مگابیت‌برثانیه به پهن‌باند ثابت دسترسی داشته باشند، بر این مبنا، دسترسی ۲۰ میلیون خانوار و ۵ میلیون کسب‌وکار تا سال ۱۴۰۴ به اینترنت پهن‌باند ثابت باید بر بستر فیبر نوری شکل بگیرد.

با برآوردهای انجام شده برای اجرای ۲۰ میلیون پروژه پهن باند ثابت بر بستر فیبرنوری (FTTx) به حدود ۱۵ میلیون کیلومتر تار نوری برای تولید انواع کابل‌های نوری نیاز است که با توجه به سرعت اجرایی شدن پروژه‌ها، سالانه سه تا چهار میلیون کیلومتر تار سینگل مصرف خواهد شد. بنابراین ضرورت تامین این نوع تارها به علت حجم نیاز مصرف، بیشترین توجیه را برای تولید داخل خواهد داشت.

این تارها عمدتا از نوع سینگل مود و با استانداردهای G657، G655و G652D می‌باشند. با توجه به سرعت اجرایی شدن پروژه‌های FTTx، باید برنامه تولید تار نوری با جدیت از سوی دولت دنبال شود.

بررسی صفر تا صد تولید فیبر نوری در ایران

آب رفته به جوی بازمی‌گردد؟

رویا رئیسی
editor@smtnews.ir

فیبرهای نوری رشته‌های باریک و بلندی هستند که از ماده‌ای شفاف مانند شیشه یا پلاستیک ساخته شده و در مقایسه با کابل‌های معمولی پهنای باند بالاتری دارند. این رشته‌های شفاف بخش مهمی از تجهیزات ارتباطی زیرساختی جهان را تشکیل می‌دهند و یکی از اصلی‌ترین ابزارهای توسعه مخابرات به شمار می‌روند. امروزه از این تکنولوژی در صنایع جنگ افزاری نیز استفاده می‌شود که از جمله آن می‌توان به برقراری ارتباط و کنترل با آنتن رادار، کنترل و هدایت موشک‌ها و ارتباط زیر دریایی‌ها اشاره کرد. اگر استفاده از فیبر نوری در حوزه درمان و تشخیص بسیاری از بیماری‌ها و آزمایشات را نیز بر فهرست مزایای این فناوری بیافزاییم، بر اهمیت تولید این کالا پی می‌بریم. این درحالی است که فناوری یاد شده سهم قابل توجهی در بخش ارتباطات ایران نداشته و از ظرفیت‌ها و فرصت‌های تولید این فناوری، بهره‌برداری لازم نشده است.

صمت در این گزارش به آنچه تا امروز در این فناوری گذشته و ضرورت تولید فیبرنوری با بهره از توان داخل پرداخته است.

> دستگاهی در سال ۱۳۶۸ برای فیبر نوری وارد کشور شد اما در آن زمان بیشتر حالت تحقیقاتی داشت. قرار بر این بود که فیبر نوری به تولید انبوه برسد اما به دلایل مختلف مانند عدم حمایت دولت و سایر مسائل، پروژه به نتیجه نرسید

وعده تولید فیبر نوری با تولید داخلی محقق می‌شود؟

به گفته عیسی زارع‌پور، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، براساس مصوبه شورای‌عالی فضای مجازی تا سال ۱۴۰۴ باید ۸۰ درصد خانوارها و ۱۰۰ درصد کسب‌وکارها با متوسط سرعت ۲۵ مگابیت‌برثانیه به پهن‌باند ثابت دسترسی داشته باشند، بر این مبنا، دسترسی ۲۰ میلیون خانوار و ۵ میلیون کسب‌وکار تا سال ۱۴۰۴ به اینترنت پهن‌باند ثابت باید بر بستر فیبر نوری شکل بگیرد. زارع‌پور معتقد است؛ برنامه‌ریزی و راهبری توسعه زیرساخت‌های ارتباطی پر سرعت و با کیفیت پهن‌باند ثابت با تاکید بر بستر فیبر نوری (FTTX) نیازمند برنامه‌ریزی مدون با پیش‌بینی موانع و الزامات است و درحال‌حاضر رگولاتوری تلاش می‌کند کلیات این برنامه را با مشارکت و جمع‌بندی نظرات بازیگران اصلی این حوزه تدوین کند. بسیاری از فعالان این حوزه معتقدند ایران ظرفیت‌های خوبی برای تولید فیبر نوری دارد اما چالش‌های بزرگی نیز پیش روی تولیدکنندگان است که با حمایت دولت باید مرتفع شود. هرچند که مجید سلطانی، مدیرعامل شرکت مخابرات ایران معتقد است؛ با اتکا به توان دانش متخصصان بومی، می‌توان زمینه ارتقا سیستم‌های مخابراتی را ایجاد کرد.

ضرورت تامین نقدینگی برای توسعه فیبر نوری

داود زارعیان؛ معاون تجاری و خدمات مشتریان شرکت مخابرات ایران در گفت‌وگو با صمت گفت: ایران در دهه ۷۰ تولید فیبر نوری و کابل مسی را در کارخانجات شهید قندی یزد آغاز کرد. نیمه اول سال ۱۳۷۰ نیز کارخانه تولید فیبر نوری در تهران راه‌اندازی شد که وابسته به مجموعه کارخانه‌های شهید قندی بود. هر ۲ کارخانه زیر نظر وزارت پست، تلگراف و تلفن وقت بود. رفته‌رفته با توسعه طرح‌های خصوصی‌سازی هر ۲ کارخانه به بخش خصوصی واگذار شدند که درحال‌حاضر نیز درزمینه تولید کابل مسی، کابل برق و فیبر نوری فعال هستند. در کنار کارخانه شهید قندی چند کارخانه دیگر نیز در کشور شروع به تولید فیبرنوری و کابل مسی کردند اما تولید آنها به‌اندازه تولیدات کارخانه شهید قندی نیست.

زارعیان با تاکید بر خودکفایی در بحث تولید کابل (به‌جز بخش مواد اصلی) گفت: اگر شرکت‌های اپراتوری بتوانند نقدینگی لازم را تامین کنند، امکان تولید گسترده و صادرات‌محور نیز وجود دارد.

معاون تجاری و خدمات مشتریان شرکت مخابرات ایران با اشاره به برنامه توسعه فیبر نوری در کشور گفت: بر اساس برنامه وزارت اطلاعات و ارتباطات، تا پایان دولت سیزدهم باید ۲۰ میلیون پوشش فیبر نوری محقق شود که با برنامه‌ریزی می‌توان به این هدفگذاری رسید. بحث دوم نیز اتصال به فیبر نوری است که اصولا ۳۰ تا ۴۰ درصد در سال‌های اول، بعد از پوشش امکان‌پذیر است.

زارعیان تولید فیبر نوری به‌عنوان شبکه اصلی انتقال اطلاعات در کشور را یک ضرورت انکارناپذیر دانست و گفت: روزبه‌روز مصرف اینترنت در کشور افزایش پیدا می‌کند و به این ترتیب نیاز به اینترنت با سرعت‌بالا یک ضرورت است.

معاون تجاری و خدمات مشتریان شرکت مخابرات با اشاره بر ضرورت سرعت در توسعه فیبر نوری تاکید کرد: ایران یکی از قدیمی‌ترین تولیدکنندگان کابل فیبر نوری در جهان است. اما دانش فن و مواد اولیه مورد نیاز برای تولید فیبرنوری در کشور وجود دارد و علاوه بر آن در مرکز یک بازار خوب صادراتی برای کابل و فیبر نوری قرار داریم. بنابراین ایران برای تولید و فروش این کالاها دارای موقعیت استراتژیکی است که می‌توان با بهره از آن علاوه بر جلوگیری از ارزبری به ارزآوری نیز رسید.

فرصتی که از دست رفت

محمدحسن بیگدلو کارشناس حوزه فیبر نوری در گفت‌وگو با صمت گفت: سال ۱۳۷۰ تولید فیبر نوری در مرکز تحقیقات مخابرات به صورت آزمایشگاهی آغاز شد. برخی از اساتید مخابرات مانند محمدصادق ذبیحی تکنولوژی فیبر را وارد ایران کردند و این تکنولوژی در سال ۱۳۷۲ وارد عرصه تولید شد. در سال ۱۳۷۳ نیز به صورت رسمی فیبر تولید می‌کردیم. تا سال ۱۳۸۱ تولید فیبر نوری ادامه داشت اما با کوتاه نگری برخی مسئولان وقت کارخانه فیبر نوری تعطیل شد. دوباره سال ۱۳۸۵ کارخانه شهید قندی، فیبر مولتی‌مود را حدود ۶ ماه تولید کرد که این‌بار روند تولید به طور کامل متوقف شد.

بیگدلو اظهار کرد: برخی از کارشناسان خبره این حوزه تلاش بسیاری کردند تا دستگاه‌های قدیمی احیا شوند اما تلاش‌ها موفق‌آمیز نبود. در نهایت هم مجموعه شهید قندی، کارخانه فیبر نوری را به شرکت خدمات ارتباطی و الکترونیکی ایرانیان نت فروخت. قطعات دستگاه‌ها باز شده و به صورت آهن‌پاره از کارخانه خارج شد. دستگاه‌های کنترل کیفیت هم در سال ۱۳۸۸ طی قرارداد شخصی به کارخانه شهید قندی یزد فرستاده شد. دستگاه‌های کنترل کیفیت خیلی حجیم نیستند و به صورت رومیزی قابل استفاده هستند.

وی افزود: دستگاهی به عنوان ژئومتریک در آن زمان وجود داشت که پارامترهای هندسی فیبر نوری را اندازه‌گیری می‌کرد. در ایران همان یک عدد دستگاه ژئومتریک موجود بود. در فرآیند یاد شده، به جز دستگاه‌های کنترل کیفیت، مابقی دستگاه‌ها به صورت قطعات منفک مانند آهن‌پاره از رده خارج شده و در مزایده به فروش رفتند. این کارشناس با اشاره به ارزبری واردات فیبر نوری و صرفه‌جویی ارزی در صورت تولید داخلی گفت: بحث تکنولوژی فیبر نوری موضوعی نیست که با بهره مالی قابل‌مقایسه باشد. در سال ۱۳۸۷ که کارهای تحقیقاتی را آغاز کردیم، فیبرهای خاص برای صنایع مختلف تولید می‌شد و نیاز بسیاری از صنایع استراتژیک را برطرف می‌کرد. در اصل زمانی که تکنولوژی تولید فیبر را داشته باشیم؛ امکان تولید انواع فیبرها برای کشور ایجاد می‌شود. در مورد تولید فیبرنوری موضوع صرفه‌جویی در ارزبری نسبت به از دست دادن تکنولوژی از اهمیت دوم برخوردار است.

وی با تاکید بر اهمیت دستاورد فناورانه فیبرنوری گفت: سطح فناوری فیبر نوری کشورهایی مانند چین در دهه ۷۰ همانند ایران بود و دستگاه کنترل کیفیت ایران جزو بهترین دستگاه‌ها به شمار می‌رفت. اما به دنبال نبود حمایت لازم این تولیدات متوقف و دستگاه‌ها از رده خارج شدند. با اینهمه درحال‌حاضر در بحث تولید و صادرات کابل وضعیت خوبی داریم و با حمایت دولت می‌توانیم با تکیه بر توان شرکت‌های خصوصی در موضوع تولید فیبر نیز به موفقیت برسیم.

وی در پایان گفت: هنوز نیروهای متخصصی که تجربه تولید فیبر نوری را داشتند، حاضر به ادامه این روند هستند اما نباید چرخ را از ابتدا ساخت. تولید فیبر نوری هنوز توجیه‌پذیر است و تیم تولیدکننده دوباره می‌تواند گردهم‌آیند. به علاوه اینکه بازار تولید فیبر در دنیا گسترده شده و در حوزه واردات تجهیزات می‌توانیم مذاکرات را آغاز کنیم.

> سطح فناوری فیبر نوری کشورهایی مانند چین در دهه ۷۰ مانند ایران بود و دستگاه کنترل کیفیت ایران جزو بهترین دستگاه‌ها به شمار می‌رفت، اما به دنبال نبود حمایت لازم این تولیدات متوقف و دستگاه تولید تارنوری منفک و در مزایده فروخته شد

تولیدکنندگان تار نوری کدامند؟

نورالله جلالی، کارشناس حوزه فیبر نوری در گفت‌وگو با صمت با اشاره به اینکه در ایران تولید کابل نوری داریم اما تار (فیبر) نوری تولید نمی‌شود گفت: تار نوری جزو مواد اولیه است که تکنولوژی تولید آن در کشور وجود ندارد؛ بنابراین به شدت برای تامین فیبر نوری برای تامین نیاز تولیدات داخلی در مضیقه هستیم.

این کارشناس افزود: فیبر نوری را از کشورهایی مثل چین و کره خریداری می‌کنیم و مرغوب‌ترین فیبر نوری را ژاپن دارد. جلالی با اشاره به مشکلات و ظرفیت‌های موجود در حوزه تولید تارنوری گفت: با توجه به نوسانات نرخ دلار به شدت شاهد آشفتگی در بازار هستیم. چنانچه نرخ تار نوری نیز به واسطه نوسانات دلار وضعیت پایداری ندارد.

وی افزود: تولید فیبر نوری برای کشور مزایای زیادی دارد و پیشرفت در هر مرحله دستاورد محسوب می‌شود. کارخانه‌های شهید قندی، سیمین فر و کابل رفسنجان در ایران کابل نوری تولید می‌کنند. تمامی این کارخانه‌ها از نظر تامین تار نوری و عدم ثبات نرخ ارز در مضیقه هستند.

این کارشناس حوزه فیبر نوری خاطرنشان کرد: در بحث تولید کابل غنی هستیم و روند خوبی هم در تولید و صادرات داریم. حتی کابل تولید ایران نسبت به کابل‌های تولیدی چند کشور دیگر مانند ترکیه از کیفیت بهتری برخوردار است. البته کابل‌های تولیدی چین کیفیت بهتری نسبت به تولیدات ایران دارند. همچنین در بحث نیروی انسانی و دانش فنی برای تولید کابل نیز کمبودی نداریم.

وی با اشاره به مشکلات موجود برای تولید تار نوری در کشور گفت: در چند سال گذشته دانشگاه‌ها و دولت‌های مختلف تلاش کردند در تکنولوژی تولید تار نوری نیز به خودکفایی برسیم که تا امروز در این زمینه موفق نبوده‌ایم. در اصل اراده محکمی برای تولید و توسعه این فناوری وجود ندارد و سرمایه‌گذاری‌های لازم برای تحقق این برنامه انجام نشده است.

جلالی ضمن اشاره به تاریخچه تولید تار نوری در ایران گفت: بحث فیبر نوری در کشور از سال ۱۳۶۸ شروع شده بود و از اوایل دهه ۷۰ فعالیت در این حوزه به اوج خود رسید. اما در نهایت این فر آیند متوقف شد. از آن سال تا به امروز هزاران کیلومتر فیبر خریداری شده است.

وی افزود: روش‌های مختلفی برای تولید فیبر نوری وجود دارد، روش ابتدایی که در ایران استفاده می‌شد، صحیح نبود. دستگاهی برای فیبر نوری در سال ۱۳۶۸ وارد کشور شد اما در آن زمان بیشتر حالت تحقیقاتی داشت. این درحالی است که هدف‌گذاری تولید فیبرنوری، تحقیقاتی و دانشگاهی نبود و روند تولید در کارخانه شروع شد. قرار بر این بود که فیبر نوری به تولید انبوه برسد اما به دلایل مختلف مانند عدم حمایت دولت و سایر مسائل، پروژه به نتیجه نرسید. دلایل شکست این پروژه می‌تواند درسی برای طرح‌های توسعه‌ای امروز باشد. اگر این پروژه فعال می‌شد، دستاورد خوبی برای کشور به شمار می‌رفت.

تحریم، مانع همیشگی توسعه فناوری

جلال ترابی، کارشناس فناوری اطلاعات در گفت‌وگو با صمت گفت: مسئولان در بحث بومی‌سازی فیبر نوری مدعی هستند که روند کار کامل شده است اما این اظهارات با واقعیت فاصله دارد. به همین دلیل نیز وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات از راه‌اندازی ۲۰ میلیون پورت فیبر نوری تا پایان دولت سخن می‌گوید.

ترابی افزود: عملا پهنای باند کشور آنگونه که ادعا می‌شود، بالا نرفته و این امر زمان دسترسی کاربران به اینترنت دیتا و ADSL کاملا مشهود است. در اصل در موضوع فیبر نوری با ۲حوزه «زیرساخت» و «دیتاسنترها» مواجه هستیم.دولت مدعی تکمیل زیرساخت‌هاست اما در محور دیتاسنترها جای کار بسیار است.

ترابی بااشاره به محدودیت‌های ناشی از تحریم گفت: تحریم‌ها دستیابی به یک سری از فناوری‌ها را با مشکل مواجه کرده و به همین دلیل روند توسعه تولید فیبر نوری نیز کند شده است. البته گام‌هایی برای بومی‌سازی تولید مواد اولیه نیز برداشته شده است. مواد اولیه‌ای که داخل فیبر نوری استفاده می‌شود، درحال‌حاضر وارداتی است.

وی افزود: در بحث فیبر نوری اگر بومی‌سازی به صورت کامل انجام شود، منجر به کاهش هزینه‌ها خواهد شد و به خودکفایی خواهیم رسید. ایران توانایی تولید بعضی از مواد اولیه برای تولید فیبر نوری را دارد. پیش‌بینی می‌شود تا چند سال آینده به صورت کامل توانایی تولید مواد اولیه را داشته باشیم.

سخن پایانی

بسیاری از کارشناسان تولید فیبرنوری در کشور را ضروری دانسته و معتقدند در شرایط کنونی باید از ظرفیت‌ها و منابع کشور در این خصوص استفاده شود. از سوی دیگر برای تولید فیبر نوری در کشور، توجه به نگاه‌های فناورانه از الزاماتی است که باید در دستور کار دولت قرار گیرد.

برهمین اساس نیز چندی پیش، تفاهمنامه همکاری توسعه بومی‌سازی تار نوری، مابین وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات، ستاد توسعه فناوری‌های اقتصاد دیجیتال و هوشمندسازی معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری، کانون هماهنگی دانش صنعت و بازار فاوا سندیکای صنعت مخابرات ایران و کانون زنجیره ارزش سیلیکان به امضا رسید.

پرداخت سود به ثبت‌نام‌کنندگان خودروهای وارداتی

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت از اختصاص سود کوتاه‌مدت به ثبت‌نام‌کنندگان خودروهای وارداتی خبر داد. به گزارش خودروکار، امید قالیباف در ویدئویی ارسالی، ضمن اشاره به اسامی ۲۲ بانک طرف قرارداد وزارت صنعت، معدن و تجارت که متقاضیان طرح فروش خودروهای وارداتی می‌توانند مبلغ ۵۰۰ میلیون تومان خود را به حساب‌هایی در آن واریز و مسدود کنند، اظهار کرد: بانک‌ها باید سود کوتاه‌مدت به این سپرده‌ها تخصیص دهند.

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت، تاکید کرد: چنانچه متقاضیان از بانکی که برای فرآیند ثبت‌نام خودروهای وارداتی (تعریف حساب وکالتی و واریز وجه یادشده) از طریق آنها اقدام کرده‌اند راضی نباشند، می‌توانند به‌راحتی بانک خود را تغییر دهند.

گفتنی است متقاضیان می‌توانند از طریق بانک‌های ملت، تجارت، رسالت، ملی، صادرات، سپه، اقتصاد نوین، آینده، پست بانک، توسعه تعاون، دی، رفاه کارگران، سینا، صنعت و معدن، اعتباری ملل، پارسیان، شهر، کارآفرین، کشاورزی، مسکن، قرض‌الحسنه مهر ایرانیان و بانک سرمایه برای تعریف حساب وکالتی و واریز وجه علی‌الحساب ۵۰۰ میلیون تومان برای ثبت‌نام در طرح فروش خودروهای وارداتی از طریق سامانه یکپارچه تخصیص خودرو اقدام کنند. متقاضیان خودروهای خارجی که از دی امسال وارد کشور شده‌اند تا روز پنجشنبه، ۱۱ اسفند فرصت دارند که ثبت‌نام خود را از طریق سامانه یکپارچه تخصیص خودرو به نشانی http://saleauto.i انجام دهند.

کارشناسان در پی اخذ و اجرای تصمیمات متعدد و متناقض در بازار خودرو تاکید کردند

بحران در مدیریت بازار خودرو

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

این روزها در بازار و صنعت خودرو، تعدد تصمیمات و ناگهانی و متناقض بودن آنها به حدی رسیده که باید به‌طور لحظه‌ای از آخرین تصمیمات خبر بگیریم تا بدانیم چه بر سر آن آمده است. وضعیت نابسامان و مشکلات ساختاری صنعت و بازار خودرو کشور، ضرورت انجام تغییر و تحولات مدیریتی در سطح کلان را نمایان می‌کند. اگر توجه جدی به سیستم مدیریتی شود، این امکان برای صنعت خودرو کشور فراهم می‌شود که تا حدی از نابسامانی که به آن دچار شده، خارج شود. تصمیمات متناقض و آنی و سردرگمی در بازار و صنعت خودرو، چند سالی است که به‌وضوح مشخص است و باتوجه به اینکه حساسیت جامعه به این بازار به‌دلایل گوناگون زیاد شده، ادامه این رویه پذیرفتنی نیست. به‌راستی چرا بعد از این همه سال، مشکلات ساختاری این بخش هر روز بیشتر و آرامش آن کمتر می‌شود. صمت درباره مشکلات این روزهای بازار خودرو کشور و عوامل موثر بر آن، با کارشناسان این حوزه گفت‌وگویی داشته که در ادامه می‌خوانید. با صمت همراه باشید.

عکس: صمت

تا زمانی که ثبات به بازار مالی کشور بازنگردد، هر اقدامی در راستای مدیریت بازار خودرو، نتیجه‌ای نخواهد داشت

بازار خودرو، نیازمند مدیریت درست

سعید مدنی، کارشناس صنعت خودرو درباره وضعیت بازار خودرو کشور به صمت گفت: در شرایطی که اقتصاد ما درگیر مشکلات متعددی است که تمام بخش‌ها را تحت‌تاثیر خود قرار داده، بازار خودرو تافته جدابافته نیست و قطعا از وضعیت اقتصاد کلان تاثیر می‌پذیرد. نوسانات نرخ دلار بدون هیچ دلیل منطقی در کل اقتصاد تاثیرگذار است و همه کالاها، از جمله خودرو چسبندگی زیادی به نرخ ارز دارند. البته غیر از ارز، عوامل دیگری هم به‌طور خاص فقط بر صنعت خودرو ما تاثیرگذار هستند. از جمله این عوامل می‌توان به تقاضای انباشته، ممنوعیت واردات، تصمیمات ناگهانی و... اشاره کرد. چند سالی است که تولیدکنندگان بزرگ داخلی که ۷۰ تا ۸۰ درصد و گاه ۹۰ درصد بازار داخلی را در اختیار دارند، عملا با ۶۰ درصد ظرفیت‌شان فعالیت کرده‌اند و ما در ۸۰۷ سال گذشته در بازار خودرو همواره با تقاضای انباشته مواجه بوده‌ایم. این تقاضای انباشته در کنار ممنوعیت واردات خودرو که عجولانه و بدون هیچ دلیل منطقی ۵ سال اجرا شد، تقاضای بازار خودرو را بیشتر کرد و ضربه بزرگی به وضعیت عرضه و تقاضا در این بازار زد که جبران آن سخت است.

مدنی در ادامه افزود: هر تصمیمی که برای صنعت و بازار خودرو گرفته می‌شود، دولت به‌دنبال این است که از آن تصمیم سود ببرد. زمانی خودرو را با سیستم قرعه‌کشی عرضه کردند، بعد خودرو در بورس عرضه شد و فرآیندها را تغییر دادند که آن هم دردی را دوا نکرد و همچنان شاهد تصمیم‌گیری‌های ناگهانی و متناقض در بازار خودرو کشور هستیم؛ یعنی از یک سو تغییرات نرخ ارز، تقاضای انباشته و سیاست قیمت‌گذاری دولت و از سوی دیگر، تفاوت قیمت خودرو در بازار و کارخانه که خود تقاضای کاذب ایجاد کرده، باعث شده در نهایت شاهد افزایش قیمت‌های مداوم و نابسامانی در بازار خودرو باشیم که البته تمام اینها عملا تابع تورم غیرمنطقی حاکم بر کشور است. واقعیت این است که تا تولید افزایش نیابد، به تقاضای انباشته پاسخ داده نشود و واردات خودرو آزاد نشود و در کل مدیریت درستی بر این بازار حاکم نباشد، نمی‌توان منتظر اتفاق خاصی در بازار و صنعت خودرو بود.

جای خالی مدیران کاربلد

این کارشناس حوزه خودرو با اشاره به اینکه باید ابتدا ریشه‌های بیماری اقتصاد را تشخیص دهیم و آنها را درمان کنیم، اظهار کرد: اگر ریشه‌های بروز نابسامانی در بازار خودرو را شناسایی نکنیم و از بین نبریم، همچنان مشکلات آن باقی خواهد ماند و عملا راه به‌جایی نخواهیم برد. نداشتن برنامه پیشگیرانه و استفاده نکردن از نظرات کارشناسی و تجربیات صاحب‌نظران هم از مواردی است که در این بخش مشهود است و این‌گونه به‌نظر می‌رسد که مدیریت این بازار رها شده است. آنچه تاکنون در مدیریت بازار خودرو و سیاست‌گذاری برای آن دنبال شده، به شکست انجامیده و راه به‌جایی نبرده است.

مدنی در ادامه گفت: بهترین راهکار برای کمک به بازار خودرو و ساماندهی آن، آزاد گذاشتن واردات خودرو ازسوی اشخاص حقیقی و حقوقی است. دومین راهکار آزاد گذاشتن قیمت خودرو و تابع عرضه و تقاضا بودن آن است. اگر چنین راهکاری پیش از این هم دنبال می‌شد، در حال حاضر قیمت خودرو بسیار پایین‌تر بود و در فضای رقابتی قیمت تا این حد بالا نمی‌رفت. کاهش تقاضای کاذب صرفا با آزادسازی قیمت‌ها اتفاق خواهد افتاد. اکنون خودرو کالایی است که با فروش آن، بلافاصله بعد خرید از کارخانه، سود خواهید کرد، اما درباره مثلا یخچال این‌گونه نیست، چون قیمت یخچال متناسب با قیمت روز آن تنظیم شده و سود آنی ندارد. خودرو هم سود آنی دارد و هم آتی و همین باعث ایجاد تقاضای کاذب و فضای دلالی شده است. با آزادسازی قیمت خودرو که در نهایت خودروساز به حاشیه سود مناسبی برسد، مردم به‌جای قرار گرفتن در صف خرید کالا، در صف خرید سهام خودروسازی قرار می‌گیرند؛ به‌عبارتی رسالت دولت باید این باشد که پول مردم و نقدینگی‌های سرگردان را به سمت بازار سرمایه هدایت کند.

مدنی در پایان تاکید کرد: واقعیت این است که باید بازار و صنعت خودرو به‌درستی مدیریت شود و البته مهم‌تر از شیوه مدیریت، توان مدیران هستند. قیمت خودرو دست خودروساز نیست و کنترل آن وظیفه کسانی است که سیاست‌گذار اقتصاد کشور و همچنین بازار خودرو هستند.

مدیران تصمیم‌گیر باید درباره قوانین خودرویی کشور، وضعیت آن و تجربه سایر کشورها بررسی و مطالعه کنند، زیرا برای ساماندهی و بازگشت آرامش به بازار خودرو نیازمند مدیران باسواد و کاربلدی هستیم که زیروبم بازار و صنعت خودرو را مطالعه کرده باشند، اهل بررسی عوارض بروز یک پدیده باشند، اتاق فکر داشته باشند و در یک کلام مدیر متخصص آن حوزه باشند.

حرکت در مسیر اشتباه

بابک صدرایی، کارشناس صنعت خودرو نیز درباره آشفته‌بازار خودرو به صمت گفت: واقعیت این است که دست‌اندرکاران امر برای حل یک مشکل به‌جای اینکه به کل نگاه کنند، به جزء توجه دارند. در این رویکرد اشتباه، برای حل یک مشکل کلی فقط به جزئیات ورود می‌کنیم و در آنها به‌دنبال راهکار هستیم و در نهایت همان جزئیات هم تحت‌تاثیر منفی قرار می‌گیرند و اوضاع روزبه‌روز بدتر می‌شود. نابسامانی که در حال حاضر در بازار و صنعت خودرو شاهد آن هستیم به بی‌ثباتی اقتصادی کشور برمی‌گردد. نوسانات نرخ ارز و روند صعودی آن، یکی از این مشکلات اقتصادی تاثیرگذار است و تا زمانی که ثبات به بازار مالی کشور بازنگردد، هر اقدامی در راستای مدیریت بازار خودرو، نتیجه‌ای به‌دنبال نخواهد داشت.

صدرایی با اشاره به اینکه آزموده را دوباره آزمودن خطاست، اظهار کرد: در مدیریت بازار خودرو اصرار بر اجرای برنامه‌هایی است که نتیجه معکوس داشته‌اند؛ مانند سیستم جامع قرعه‌کشی، واردات خودرو یا عرضه خودرو در بورس کالا. با عرضه خودرو در بورس کالا عملا تقاضای شفاف خودرو و کشش قیمتی تحت‌تاثیر قرار می‌گیرد و در ادامه این سیگنال به آحاد جامعه ارسال می‌شود که برای فلان خودرو که در بورس عرضه شده و فلان میزان تقاضا دارد، می‌توان تا فلان سقف، قیمت را بالا برد. عرضه خودرو در بورس اقدام اشتباهی بود و چون بورس محل عرضه کالای مصرفی نیست، با این اقدام عملا خودرو در رده کالاهای سرمایه‌ای قرار گرفت.

وی افزود: در سیستم یکپارچه فروش هم، قوانین و محدودیت‌هایی تعریف شده که هم خودروسازان را به دردسر می‌اندازد و هم مصرف‌کنندگان را سردرگم می‌کند. از یک سو این‌گونه عنوان می‌کنیم که در صنعت خودرو به‌دنبال جهش تولید هستیم و از سوی دیگر برای کنترل وضعیت بازار و صنعت خودرو به‌جای اینکه به‌دنبال راهکار موثر باشیم، تقاضا را محدود می‌کنیم.

چگونه است که از یک سو به خودروساز فشار وارد می‌شود تا تولید را بالا ببرد و از سوی دیگر، همه را وارد یک سیستم جامع می‌کنیم که در آن سیستم جامع هم قیمت‌گذاری کنیم، هم توزیع و هم ارزش‌گذاری. موفقیت چنین رویکردی ممکن نیست. با دنبال کردن این روند خودروسازان در مدیریت مجموعه‌ها، تشکل‌ها، نمایندگان و پرسنل عملا دچار مشکلات اساسی می‌شوند و در ادامه شاهد توزیع نامناسب خودرو در بازار خواهیم بود. اینکه یکی از شرایط متقاضیان خرید خودرو این باشد که به‌عنوان مثال در ۴ سال گذشته خودرو نخریده باشند، نتیجه‌ای جز اینکه یک‌سری دلال از کارت‌های قشر ضعیف به نفع خود استفاده کنند، ندارد.

این کارشناس حوزه خودرو در ادامه گفت: مدیریت بازار خودرو با قرار دادن موانع زیاد و متعدد در مسیر متقاضی تا در نهایت به او یک خودرو بدهند، مدیریت مطلوبی نیست. این راهکارها در کنار پروژه شکست‌خورده واردات خودرو به‌هیچ‌وجه نمی‌تواند بر قیمت خودرو تاثیرگذاری مثبت داشته باشد. هر قدر محدودیت‌ها و ممنوعیت‌ها در سامانه یکپارچه بیشتر شود، در درجه نخست خودروسازان متضرر خواهند شد و دوم این سیگنال به جامعه فرستاده می‌شود که خودرو باارزش‌تر شده، چون غیرقابل دسترس‌تر شده و در نهایت قیمت بازار افزایش خواهد یافت که هم در حق مصرف‌کننده اجحاف و هم تولیدکننده متضرر می‌شود؛ یعنی یک سیستم توزیع ناعادلانه به‌وجود می‌آید که خود باعث افزایش قیمت‌ها می‌شود.

بازار خودرو و پارادوکس‌های مدیریتی

صدرایی در بیان راهکار نهایی برای مدیریت درست بازار خودرو اظهار کرد: اگر در بازار خودرو هیچ کاری نکنند بیشتر به نفع بازار خواهد بود تا اینکه شاهد تصمیمات آنی و متناقضی باشیم که فقط و فقط دلال‌ها را تقویت و کام آنها را شیرین می‌کند. برای هر کسی که اندکی علم اقتصاد می‌داند، روشن است که با رویکرد دستوری یا ورود دولت‌ها و نهادها به بازار و دخالت‌کردن آنها، هیچ‌گاه نتیجه مثبتی به دست نیامده است. بازار مانند آب پشت سد است و بالاخره راهش را پیدا می‌کند.

وی ادامه داد: در بازار خودرو در حال حاضر بخش از تقاضا احساسی است و واقعی نیست و به کاهش ارزش پول ملی برمی‌گردد که همه می‌خواهند سرمایه خود را تبدیل به کالا کنند، چون برای همه ما مردم ایران، خودرو کالایی مهم است و همیشه سرمایه‌ای به آن نگاه شده و البته در حال حاضر این نگاه پررنگ‌تر است.

مسئله مهم در این میان، سیستم عرضه و تولید است. با اعلام اینکه یک میلیون خودرو تولید می‌شود این سوال مطرح است که چه میزان از آن به بازار عرضه می‌شود؟ ریشه بسیاری از مشکلات بازار خودرو همین‌جاست. درست این است که در روند تولید و عرضه دخالت نکنند و خودروساز آزادانه خودرو را در بازار با یک قیمت متعادل که عرف است، عرضه کند. قیمت پژو ۲۰۷ نه یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون تومان بازار است و نه ۴۰۰ میلیون تومان سامانه؛ قیمت متعادل رقمی بین نرخ کارخانه و بازار است. در صورت آزاد گذاشتن تولید و عرضه ازسوی خودروسازان، به نیاز بازار بهتر پاسخ داده خواهد شد و بازار به نسبت بسامان می‌شود. واقعیت این است که سیستم کنترلی فقط اختلاف قیمت بین تولید و بازار را بیشتر و بیشتر می‌کند که در نتیجه آن، هم تولیدکننده متضرر می‌شود و هم مصرف‌کننده. چنین روندی در اصل دلال‌پروری می‌کند.

صدرایی در پایان گفت: در بازاری که اختلاف قیمت خودرو بین کارخانه و بازار بسیار زیاد است برای مصرف‌کننده این سوال مطرح است که چرا باید خودرویی را که نرخ آن در کارخانه ۴۰۰ میلیون تومان است در بازار با قیمت یک میلیارد تومان بخرد و خودروساز هم در مقابل به این می‌اندیشد که چرا باید خودرویی را که در بازار یک میلیارد تومان قیمت دارد، با نرخ ۴۰۰ میلیون تومان بفروشد؛ یعنی پارادوکس‌هایی ایجاد و جامعه ناراضی می‌شوند و در نهایت هم این اقلیت دلال است که از این پارادوکس‌ها و گپ قیمتی منتفع می‌شود. واقعی‌سازی قیمت‌ها بسیار کمک‌کننده است و براساس قیمت تمام‌شده‌خودرو به‌راحتی به‌دست می‌آید.

سخن پایانی

برخی کارشناسان معتقدند حضور دولت در صنعت خودرو، مهم‌ترین چالش این صنعت است و تا این مشکل ساختاری برطرف نشود، تصمیمات دستوری موجب می‌شود ابتکار عمل خودروسازان به‌طور کامل از بین برود و آنها فقط تصمیمات بدون کار کارشناسی دولت را اجرا کنند. حال این پرسش مطرح است که اگر دولت از حضور خود در این صنعت بکاهد، آیا مشکلات ساختاری آن برطرف خواهد شد؟

اگر ریشه‌های بروز نابسامانی در بازار خودرو را شناسایی نکنیم و از بین نبریم، همچنان مشکلات آن باقی‌خواهد ماند

یادداشت

مدیریت بازار خودرو در هاله‌ای از ابهام

محمدحسین پروانه
کارشناس صنعت خودرو

در حال حاضر در بازار خودرو، دیدگاه حاکم، نه اجازه می‌دهد بازار براساس عرضه و تقاضا قیمت را تعیین کند و نه قابلیت این را دارد که خودش تعیین‌کننده قیمت کالا باشد و اینکه عده‌ای عرضه خودرو در بورس را مفید و عده‌ای دیگر مخرب می‌دانند، به همین موضوع برمی‌گردد. برای عده‌ای، محور این است که بازار تعیین‌کننده قیمت است و شورای رقابت هم معتقد است قیمت‌گذاری خودرو باید توسط این شورا انجام شود. این تقابل در بازار خودرو در نهایت منجر به تصمیم‌گیری‌های متفاوت و تفاوت دیدگاه شده و بازار از این تصمیم‌های ناگهانی و گاه متناقض آسیب خواهد دید؛ پس باید ریشه‌ای به موضوع نگاه کنیم و در راستای رفع سریع مشکلات گام برداریم.

اگر بررسی کنیم به این نتیجه می‌رسیم که قطعا نابسامانی که در بازار خودرو شاهد آن هستیم به مدیریت آن برمی‌گردد. اینکه روند قیمت‌گذاری خودرو تعیین‌تکلیف نشده و مشخص نیست باید آن را به بازار آزاد بسپاریم یا با عرضه در بورس محقق کنیم، نشان‌دهنده این است که این موضوع به لحاظ مدیریتی و در سطح کلان حل نشده است.

صنعت خودرو یک صنعت انحصاری به‌شمار می‌رود و طبق قانون باید شورای رقابت، قیمت‌گذاری خودرو را انجام دهد، اما وزارت صنعت، معدن و تجارت طبق مصوبه شورای هماهنگی اقتصادی، قیمت‌گذاری خودرو را به دست گرفت و چون قیمت‌گذاری پیامدهای سیاسی و اجتماعی دارد، وزارتخانه هر بار تصمیم به افزایش قیمت گرفته با مسائلی مواجه و گاه مجبور به عقب‌نشینی شده است.

به‌نظر من عرضه خودرو در بورس کالا، درست است و این رویه باید در کشور دنبال شود. وقتی قیمت به‌صورت دستوری تعیین می‌شود، اختلاف قیمتی بین کارخانه و بازار ایجاد می‌شود و چون قیمت کارخانه متناسب با تورم رشد ندارد، خروجی این سیاست، زیان خودروساز خواهد بود. علاوه بر این با این اختلاف قیمتی ناخواسته عده‌ای برای حفظ ارزش سرمایه‌ای که دارند به ثبت‌نام برای خرید خودرو هجوم می‌آورند و این گونه است که شاهد ثبت‌نام بیش از ۸ میلیون متقاضی خرید خودرو هستیم؛ در حالی که این تقاضا، واقعی نیست.

در این بخش، موضوع دیگر این است که قدرت خرید ما نسبت به زمانی که یک میلیون و ۶۰۰ هزار دستگاه خودرو در کشور تولید می‌شد، افت کرده، اما تقاضا متناسب با آن کاهشی نبوده است. اگر در حال حاضر، ۲ میلیون خودرو تولید و در بازار عرضه کنیم هم نمی‌توانیم مطمئن باشیم با این روند عرضه و تقاضا، بازار کنترل خواهد شد، چون در بازار خودرو تقاضای سرمایه‌ای ایجاد شده است.

عرضه خودرو در بورس هم می‌تواند راهکار میان‌مدت باشد و نمی‌توان آن را به‌عنوان راهکاری بلندمدت در نظر گرفت. باید اختلاف قیمت بین بازار و کارخانه و تقاضای سرمایه‌ای از بین برود تا به تقاضای واقعی برسیم. برآورد کارشناسی این است که با نزدیک شدن قیمت کارخانه و بازار بورس کالا، حجم تقاضا افت می‌کند. واقعیت این است که موضوع قیمت‌گذاری خودرو تبدیل به یک چالش بزرگ شده و هنوز در هاله‌ای از ابهام است. شورای رقابت اصرار بر قیمت‌گذاری دارد، وزارت اقتصاد تاکید دارد خودرو در بورس کالا عرضه شود و ما هم به‌عنوان کارشناس، حرف وزیر اقتصاد را درست می‌دانیم و با عرضه خودرو در بورس موافق هستیم.

قیمت‌گذاری خودرو، مسئله مهم و پیچیده‌ای است، اما در کنار آن موضوعات دیگری هم مطرح است؛ اینکه سیاست‌گذاری مناسبی برای توسعه صنعت خودرو و عرضه خودرو باکیفیت وجود ندارد. ضمن اینکه انگیزه توسعه در صنعت خودرو به‌علت زیانده شدن تولید از بین رفته و تجهیزات این صنعت در حال مستهلک شدن است. باید این موارد را بررسی و مشکلات را حل کنیم تا کم‌کم وضعیت صنعت و بازار خودرو بسامان شود.

نان صنعت سنگ آجر می‌شود؟

مدیریت مصرف برق اصفهان هوشمند می‌شود

سیاست‌هایی که تیشه به ریشه تولید می‌زند

انتقاد شدید از حق‌انتفاع جدید!

عکس: صمت

اگر بخش تولید صنعتی کشور نیازمند مواد اولیه است باید تمام قوانین در جهت حمایت و پشتیبانی از تولید اتخاذ شود ولی این تصمیمات کاملا در تضاد و تناقض با تولید است

نماینـدگان مجلس شـورای اسـلامی در جلسـه علنی نوبت عصر یکشنبه هفته جاری، نحوه پرداخت حق انتفاع بهره‌بـرداری از معادن را مشـخص کردند. در این جلسـه که در ادامه بررسـی جزییـات لایحه بودجه ۱۴۰۲ برگزار شـد، در بخش درآمدی دو بند الحاقی ۲ و ۶ تبصره ۷ به تصویب رسید.

در حقـوق مدنی، حق انتفاع به‌نوعـی از مالکیت اطلاق می‌شود که طی قراردادی به شخص دیگر واگذار می‌شود. بنابرایـن ازآنجاکـه معادن جـزو انفال به شـمار می‌رود، قانونگـذاران در پی آن بودند که جایـگاه آن را در بودجه ۱۴۰۲ مشخص کنند.

این اقدام که همواره محل مناقشه بوده است، این بار هم بلافاصله اعتراض انجمن سنگ‌آهن را برانگیخت.

■ جای نگرانی است

رئیـس انجمن سـنگ‌آهن ایران گفت: بـا تصویب حق انتفاع و قانونی شـدن آن، باید فاتحه بخش معدن به‌ویژه سنگ‌آهن را خواند.

بـه گـزارش معـدن ۲۴ مهـرداد اکبریان با اشاره به مصوبه پرداخت ۵ درصـد نـرخ شـمش فـولاد خوزسـتان به‌عنـوان حـق انتفاع پروانـه بهره‌بـرداری معـادن سـنگ‌آهن گفـت: درحال‌حاضـر تولیـد به‌ویـژه در بخـش زنجیره فـولاد و معادن شـرایط بغرنجـی دارد و دولت و مجلس به‌جـای حمایت از بخش تولید و سروسـامان دادن به این بخـش، دائما در حال تصویب قوانین ضد تولیدند که جای نگرانی بسـیاری را برای تولیدکننـدگان و فعالان معدنی ایجاد کرده است.

■ تقابل با تولید

مهرداد اکبریان در ادامه افزود: تصمیم اخیر گروه تلفیق در بودجه سـال ۱۴۰۲ در تضاد آشـکار بـا بخش تولید و زنجیره فولاد است، اگر بخش تولید صنعتی کشور نیازمند مـواد اولیه اسـت باید تمـام قوانین در جهـت حمایت و پشتیبانی از تولید اتخاذ شود ولی این تصمیمات کاملا در تضاد و تناقض با تولید است.

وی بابیان اینکه سیاست‌ها و تصمیمات دولت و مجلس باید بیش‌ازپیش در جهت تقویت بخش معدن باشد گفت: ایـن دو قوه حتی باید معدن را بیشـتر از صنعت تقویت و حمایت کنند ولی ظاهراً تمام تصمیمات در جهت تضعیف تولیدکننده بخش مواد اولیه و خام صنعت اتخاذ می‌شود.

■ بسته‌های پول

این فعـال معدنی با انتقاد شـدید تضعیف بخش تولید و بی‌توجهـی دولـت به این مهم ادامـه داد: نگاه دولت به واحدهای تولیدی کشـور مانند بسـته‌های پـول و ابزاری برای حل مشـکلات مالی و سرمایه‌ای دولت است و هرگاه دولـت به هر صنعـت یا واحد تولیـدی ورود می‌کند گویا صرفا به‌منظور دریافت انواع و اقسـام مبالغ و پول در قالب عـوارض، بهره‌وری، مالیات و دیگـر عناوین بدون توجه به میزان خسارات و زیان به بدنه تولید است.

رئیس انجمن سـنگ‌آهن ایران با ابراز نگرانی از تصویب ایـن لایحه در مجلـس ادامه داد: بیشـتر تولیدات معادن سـنگ‌آهن کشور از معادن بزرگی که در اختیار ایمیدرو و دولت است استحصال می‌شود که این معادن به پیمانکاران و بهره‌برداران بزرگ برای اسـتخراج واگذارشـده است و با تصویـب این بند گویی دولت قصد دارد تعمدا بخش تولید را متوقف و این معادن را فلج کند که هضم چنین شرایطی بسیار نگران‌کننده است.

وی افزود: مشـخص نیست سیاسـت‌گذارانی که در این بخـش قانونگذاری می‌کنند چه هدفـی را دنبال می‌کنند اما مسـلما با هزینه‌هـای مضاعفی که بـرای تولید ایجاد می‌کننـد، زمینـه رکود ایـن بخش را فراهـم می‌کنند و به‌این‌ترتیب چیزی از تولید باقی نخواهد ماند.

■ اهمیت تولید

رئیس انجمن سنگ‌آهن ایران گفت: اگر فردی در عرصه معدن چرخیده باشـد و به مسائل زنجیره فولاد آشنا باشد می‌داند بیشتر از هر چیزی تولید معدن مهم است زیرا هم تامین‌کننده مواد اولیه بخش داخلی است و هم با صادرات مواد اولیه، برای کشور درآمد ارزی ایجاد می‌کند.

اکبریـان بابیان اینکه منابع درآمد ارزی کشـور بسـیار محدود است گفت: نفت، پتروشیمی و فولاد از عمده‌ترین منابع ارزی درآمدی در کشـور هسـتند که دولت باید به این منابع توجه ویژه داشـته باشـد و حمایت از تولیدات صنعتی به‌ویژه فولاد می‌تواند میزان ارزآوری را برای کشور افزایش دهد.

■ خلاف نص قانون

اما پیش‌ازاین هم این موضوع حساسـیت‌های زیادی را برانگیخته بود. به‌عنوان نمونه در سال ۹۴ که دریافت حق انتفاع از معادن تعیین تکلیف شـد، معـدن ۲۴ به نقل از یک منبع آگاه نوشت: دریافت حق انتفاع از ابتدا پیشنهاد مجلـس بـود و معاونت معدنـی وزارت صنعـت، معدن و تجـارت با این موضـوع مخالف بود ولی بر اسـاس قانون، وزارت صنعـت، معدن و تجارت و سـازمان برنامه‌وبودجه باید عددی را جهت دریافت حق انتفاع به شـورای اقتصاد پیشنهاد دهد.

ایـن منبـع آگاه تاکید کـرده بود درصدد عـدم اجرای ایـن قانون هسـتیم و در غیر این صـورت راهکاری برای جلوگیـری از ضـرر و زیان بهره‌برداران اندیشـیده خواهد شد.

در اسفندماه سـال ۱۳۹۵ و زمان تایید میزان پرداخت حق انتفاع معادن به دولت هم یکی از اعضای وقت کمیته قانـون خانه معدن با گلایـه از این مقرره بـه ایرنا گفت: بر اسـاس قانون معادن آنچه بایـد از بهره‌برداران معدنی وصول شـود، حقوق دولتی معدن است و چیزی به‌عنوان حق انتفاع در این قانون وجود ندارد و درواقع دریافت حق انتفاع از معادن خلاف نص قانون صورت می‌گیرد.

بـه گفته طاهر احمدی‌نژاد در آن زمان دولت پیشـنهاد دریافـت ۲۵ درصد از میزان فروش سـالیانه را به مجلس ارائـه داده بود، اما مجلس این رقم را به ۲۰ درصد کاهش داد.

در جزییات مقرره فوق تصریح‌شده بود که همه اشخاص حقیقـی و حقوقی اسـتخراج‌کننده سـنگ‌آهن که پروانه بهره‌برداری آنها به نام سـازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شـرکت‌های تابع قرارداد دارند، موظفاند بابت حـق انتفاع پروانه بهره‌بـرداری از معادن یادشـده در سـال ۱۳۹۵، ۲۰ درصد مبلغ فـروش محصولات خود را به‌حسـاب درآمد عمومـی این قانون نـزد خزانه‌داری کل کشور پرداخت کنند.

سخن پایانی

نماینـدگان مجلس شـورای اسـلامی در گروه تلفیق بودجه سـال آتی بندی را مصـوب کرده‌اند که مطابق با آن حـق انتفاع بهره‌برداری از معادن سـنگ‌آهن متعلق به سـازمان توسـعه و نوسـازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شـرکت‌های تابعه آن در بودجه سال ۱۴۰۲ بر اسـاس میانگین وزنی نرخ فروش شمش فولاد خوزستان باشد.

به عبارت دیگر بر اسـاس بند الحاقی ۲، کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی دارای قرارداد اسـتخراج سنگ‌آهن از معادنی که پروانه بهره‌برداری آنها به نام سـازمان توسعه و نوسـازی معـادن و صنایع معدنی ایـران (ایمیدرو) یا شـرکت‌های تابعـه اسـت، موظفـاند بابت حـق انتفاع دارنـده پروانـه بهره‌بـرداری به ماخذ حداقـل ۵ درصد میانگیـن وزنی نرخ فـروش داخلی و صادراتی شـمش فولاد خوزسـتان به ازای هر تن کلوخه تولیدی از معدن مربوطه را به سـازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) پرداخت کنند.

در بند الحاقی ۶- به سـازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) اجازه داده می‌شود مبالغ مازاد بر اعتبار مصوب سـود ویژه سهم دولت (۵۰ درصد سـود ابرازی) و مازاد بر مالیات عملکرد پیش‌بینی‌شـده خود را به‌حسـاب دولتی تمرکز وجوه درآمد شرکت‌های دولتی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کند.

درخصوص آن دسـته از اشـخاص حقیقی و حقوقی طرف قرارداد سـازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنـی ایران (ایمیدرو) کـه حق انتفاع دارنـده پروانه بهره‌برداری (ایمیدرو) در قرارداد، از طریق سازکار مزایده تعیین‌شده است، حکم این بند مجری نیست.

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی سالانه

شرکت بیمه اتکایی سامان (سهامی عام)
ثبت شده به شماره ۵۹۱۳۲۶ و شناسنامه ملی ۱۴۰۱۰۷۴۷۴۸۵

بدینوسیله از کلیه سهامداران محترم شرکت بیمه اتکایی سامان (سهامی عام) دعوت بعمل می‌آید تا در جلسـه مجمع عمومی عادی سالانه این شرکت که راس ساعت ۱۰:۰۰ صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ در محل هتل سیمرغ واقع در تهران، خیابان ولی‌عصر، پایین‌تراز پارک ساعی، شماره ۲۱۴۱ برگزار می‌گردد حضـور بهم رسانند. به‌همراه داشتن معرفی‌نامه و کارت‌ملی برای نمایندگان اشخاص حقوقی و کارت‌ملی برای سهامداران حقیقی و وکلای ایشان الزامی می‌باشد.
سهامداران محترم می‌توانند، بصـورت همزمان، جریان برگزاری مجمع را از طریق پیوند https://Live.samanre.com بصـورت آنلاین مشاهده و سوالات احتمالی در خصوص دستور جلسه را مطرح فرمایند.

دستور جلسه:
۱.۱استماع گزارش فعالیت هئیت مدیره ، حسابرس و بازرس قانونی در خصوص عملکرد شرکت مربوط به دوره مالی منتهی به ۳۰ آذر ماه ۱۴۰۱
۱.۲اتخاذ تصمیم در خصوص صورت مالی و تقسیم سود مربوط به دوره مالی منتهی به ۳۰ آذر ماه ۱۴۰۱
۱.۳تعیین حسابرس مستقل و بازرس قانونی (اصلی و علی البدل) و تعیین حق الزحمه ایشان
۱.۴تعیین پاداش هئیت مدیره و حق حضور اعضاء غیر موظف هئیت مدیره و حق حضور اعضاء کمیته های موضوع آیین نامه حاکمیت شرکتی
۱.۵انتخاب روزنامه کثیر الانتشار برای درج آگهی های شرکت
۱.۶انتخاب اکچوئرهای رسمی اصلی و علی البدل شرکت طبق مقررات ابلاغی شورای عالی بیمه و تعیین حق الزحمه ایشان
۱.۷تنفیذ ماده ۱۲۹ لایحه اصلاحی قسمتی از قانون تجارت

هیئت مدیره شرکت بیمه اتکایی سامان (سهامی عام)

آگهی مناقصه سراسری و عمومی شماره N-01-158

شرکت نظم آوران صنعت و معدن گل گهر در نظر دارد " انجام عملیات بهسازی، تعمیر و نگهداری ساختمانها و محوطه های کارفرما در سایت مجتمع سنگ آهن گهر زمین و کارخانه گندله سازی شماره ۲ گل گهر سیرجان و سایر کارگاه های شرکت نظم آوران " را از طریق برگزاری مناقصه سراسری و عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

متقاضیان محترم می توانند جهت دریافت اسناد مناقصه به درگاه اینترنتی www.nazmavaranco.com بخش اخبار - مناقصات مراجعه نمایند.

جهت کسب اطلاعات بیشتر با آقای مهندس ستوده بحرینی به شماره تماس ۰۳۴۴۱۴۲۴۷۲۲ در روزهای شنبه الی چهارشنبه از ساعت ۱۱:۰۰ الی ۱۳:۰۰ تماس حاصل نمایند.

شرایط و زمان بازدید :

- فقط پیشنهادات فنی و مالی شرکت های دارنده حداقل گرید ۴ رشته ابنیه از سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، ترتیب اثر داده خواهد شد.
- بازدید از محل پروژه و حضور در جلسات فنی پرسش و پاسخ در تاریخ های ۱۴۰۱/۱۲/۲۰ و ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ برای کلیه شرکت کنندگان در مناقصه الزامی و اجباری می باشد و در صورت عدم حضور و عدم امضای صورتجلسه بازدید به پیشنهادات فنی و مالی ارسال شده ترتیب اثری داده نخواهد شد.

نحوه تحویل مدارک :

- زمان تحویل پاکات مناقصه: پایان وقت اداری روز یک شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۸ می باشد.
- محل تحویل پاکات: سیرجان، خیابان مالک اشتر، محله تیروی انتظامی، خیابان پرستار شمالی، کوچه عباس رضوی بن بست امیرزیدآبادی، کدپستی: ۷۸۱۷۸۳۹۴۴۶

تلفن: ۰۳۴۹۱۶۶۰۱۶۶ داخلی ۱۱۰۱- شرکت نظم آوران، نزد آقای رسولی (۰۹۳۸۰۱۹۱۶۳۳ و ۰۹۱۳۱۷۹۳۱۹۷)

واحد امور حقوقی و قراردادها

nazmavaranco | نظم آوران | www.nazmavaranco.com

آگهی مناقصه سراسری و عمومی شماره N-01-159

شرکت نظم آوران صنعت و معدن گل گهر در نظر دارد " انجام عملیات بهسازی، تعمیر و نگهداری ساختمانها و محوطه های کارفرما درسایت جهان فولاد، سایت توسعه آهن و فولاد و کارخانه گندله سازی شماره ۱ گل گهر سیرجان و سایر کارگاه ها و اماکن شرکت نظم آوران " را از طریق برگزاری مناقصه سراسری و عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

متقاضیان محترم می توانند جهت دریافت اسناد مناقصه به درگاه اینترنتی www.nazmavaranco.com بخش اخبار - مناقصات مراجعه نمایند.

جهت کسب اطلاعات بیشتر با آقای مهندس ستوده بحرینی به شماره تماس ۰۳۴۴۱۴۲۴۷۲۲ در روزهای شنبه الی چهارشنبه از ساعت ۱۱:۰۰ الی ۱۳:۰۰ تماس حاصل نمایند.

شرایط و زمان بازدید :

- فقط پیشنهادات فنی و مالی شرکت های دارنده حداقل گرید ۴ رشته ابنیه از سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، ترتیب اثر داده خواهد شد.
- بازدید از محل پروژه و حضور در جلسات فنی پرسش و پاسخ در تاریخ های ۱۴۰۱/۱۲/۲۰ و ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ برای کلیه شرکت کنندگان در مناقصه الزامی و اجباری می باشد و در صورت عدم حضور و عدم امضای صورتجلسه بازدید به پیشنهادات فنی و مالی ارسال شده ترتیب اثری داده نخواهد شد.

نحوه تحویل مدارک :

- زمان تحویل پاکات مناقصه: پایان وقت اداری روز یک شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۸ می باشد.
- محل تحویل پاکات: سیرجان، خیابان مالک اشتر، محله تیروی انتظامی، خیابان پرستار شمالی، کوچه عباس رضوی بن بست امیرزیدآبادی، کدپستی: ۷۸۱۷۸۳۹۴۴۶

تلفن: ۰۳۴۹۱۶۶۰۱۶۶ داخلی ۱۱۰۱- شرکت نظم آوران، نزد آقای رسولی (۰۹۳۸۰۱۹۱۶۳۳ و ۰۹۱۳۱۷۹۳۱۹۷)

واحد امور حقوقی و قراردادها

nazmavaranco | نظم آوران | www.nazmavaranco.com

آگهی مفقودی

برگ سبز و سند کمپانی سواری پراید نقره‌ای رنگ تیپ GLXI به نام سیدمیلاد اصولی به شماره پلاک ۹۹ایران ۴۷۳م۹۲ و به شماره موتور ۱۴۴۸۳۴۱ و به شماره شاسی S۱۴۱۲۲۸۴۷۵۲۷۶۱ مفقود گردیده و از اعتبار ساقط است.

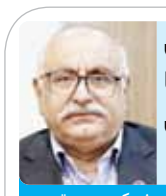
اهواز

آگهی مفقودی

سند موتورسیکلت آبی‌رنگ به نام حمیدرضا میربلوکی امیرهنده صادره از لاهیجان به شماره پلاک ۱۳۳-۴۲۳۹۱۹ و به شماره موتور ۳۰۰۳۰۸۳ و به شماره تنه NBJ***۱۲۵A۸۸۳۵۴۰۹ مفقود گردیده و از اعتبار ساقط است.

یادداشت

فاصله میان دانستن تا باور داشتن

جمشید نفر ـ عضو کمیسیون توسعه صادرات غیرنفتی اتاق بازرگانی ایران

اگر مسیر حرکت کشورهای توسعه‌یافته دنیا را به‌دقت مطالعه کنیم، روشن می‌شود راهبرد اصلی آنها صادرات بوده است. بنابراین به‌گمان من، کشور ما هم زمانی می‌تواند با موفقیت در مسیر توسعه قدم بردارد که هم مردم و هم مسئولان کشور ما به این راهبرد باور داشته باشند. موضوع تنها دانستن نیست، چون از دانستن تا باور داشتن فاصله زیادی است. اگر همه باور داشته باشیم، توسعه از این مسیر اتفاق می‌افتد، آن وقت اگر کالایی گران شد، بلافاصله جلوی صادرات آن را نمی‌گیرند، زیرا صادرات امری پیوسته است. زنده نگه داشتن جریان صادرات کار بسیار سختی است، اما حفظ بازار صادراتی هدف، از آن هم دشوارتر است.

به‌عبارت ساده‌تر، وقتی صادرات یک کالا ممنوع می‌شود، بسیاری از کشورهای رقیب درمی‌یابند که ما در چه زمینه‌ای دچار کمبود شده‌ایم و به‌سرعت برنامه‌ریزی می‌کنند تا بازار آن کالا را از دست ما خارج کنند. اگر باور نداشته باشیم که صادرات فعالیتی بسیار مهم و حیاتی در اقتصاد کشور است، نخستین و کوچک‌ترین مشکلی که پیش می‌آید، بلافاصله برای صادرات، عوارض وضع می‌کنیم و به این ترتیب جلوی آن را می‌گیریم. بنابراین هم مسئولان باید از حساسیت این موضوع آگاه باشند و هم مردم و شاید بتوان گفت در این‌باره مسئولیت مردم بیشتر است. اگر آگاهی نسبت به این موضوع ایجاد شود، دیگر با گران‌تر شدن چند قلم کالا، بلافاصله انگشت اتهام خود را به‌سوی صادرکنندگان اشاره نمی‌روند.

صادرکنندگان با تلاشی فوق‌العاده سعی می‌کنند کشور را از رودخانه به اقیانوس اقتصاد متصل کنند و برای این کار همه باید دست به دست هم دهند. اگر جایی معیشت مردم به‌خطر بیفتد، باید با روش‌های دیگری این مشکل را برطرف کرد، نه با ممنوعیت صادراتی و در نظر گرفتن عوارض سنگین برای آن.

این نگاه منفی نسبت به صادرات وجود دارد، اما همزمان کارخانجات فولاد کشور با رانت زیادی که در اختیار دارند، سنگ‌آهن و ماده اولیه موردنیاز خود را از طریق معادن داخلی با قیمتی بسیار ارزان‌تر از رقبا به‌دست می‌آورند،اما تا به حال این امتیازات هیچ تاثیری در کاهش نرخ محصول نهایی آنها نداشته است. خلاصه اینکه، اگر کشور به صنعتی یک امتیاز بزرگ اختصاص می‌دهد، به‌ویژه اگر آن امتیاز، متعلق به عموم مردم کشور باشد، باید حداقل تاثیر آن در فروش کالای نهایی به همین مردم مشاهده شود، نه اینکه هیچ اثر و نشانی از آن در هیچ جایی به‌چشم نیاید. البته نیاز صنایع داخلی باید از تولیدات داخلی تامین شود، اما همان‌طور که گفتم، اثربخشی حمایت‌ها و امتیازات باید در پایان زنجیره، ملموس باشد. اگر قرار است در راستای حمایت از تولیدات داخلی، تعرفه بالایی برای واردات خودرو در نظر گرفته و واردات از خارج ممنوع شود، خودروسازها هم باید تولیداتی ارائه دهند تا هم از جهت نرخ و هم کیفیت مناسب‌تر باشند. ما امتیازهای اولیه را به خودروسازها می‌دهیم، اما آنها چه امتیازی به ما برمی‌گردانند؟ متاسفانه هیچ. واقعیت این است که در محصولات خودروسازان ما نه کیفیت مناسب است و نه قیمت. پرسش اینجا است که تا چه زمانی می‌توانیم رانتی را در اختیار گروه یا صنعتی بگذاریم، اما نتیجه منفی از آن برداشت کنیم؟ اگر این دیدگاه اصلاح نشود، هرچه تلاش کنیم به در بسته می‌خوریم.

به‌نظر من، تنها راه‌حل ممکن برای تغییر وضع موجود این است که به‌سرعت و به‌شدت، تاکید می‌کنم به‌سرعت و به‌شدت، به‌سمت و سوی خصوصی‌سازی درست حرکت کنیم، البته منظور خصولتی‌سازی نیست، زیرا خصولتی‌سازی به‌مراتب بدتر از دولتی بودن است. در فرآیندهای دولتی سرانجام جایی ترس از نظارت و حسابرسی وجود دارد، اما در مجموعه‌های خصولتی، این مانع هم وجود ندارد؛بنابراین فرصت‌های گرانبهایی را به قیمتی بسیار ارزان در اختیار افرادی خاص و بی‌هنر قرار می‌دهند و به این ترتیب، حتی اگر فرد هیچ اقدامی هم انجام ندهد، چندین هزار برابر سود می‌کند و این زنجیره فاسد ادامه می‌یابد.

سامانه طلا هم از راه می‌رسد

سرپرست مرکز توسعه تجارت الکترونیکی (تتا) گفت: سال آینده بازار برخط خریدوفروش فلزات گرانبها را ایجاد و ساماندهی خواهیم کرد. به‌گزارش ایرنا، امین کلاهدوزان گفت: رویکرد اصلی مرکز توسعه تجارت حمایت از حقوق مصرف‌کننده به‌عنوان اصلی‌ترین هدف اینماد و کاهش چشمگیر شکایت از کسب‌وکارهای دارای اینماد، از مهم‌ترین تاثیرات آن است. وی افزود: هدف ما این است که اینماد در کل کسب‌وکارهای فضای مجازی گسترده شود و از این مکانیزم در همه کسب‌وکارها استفاده کنیم. سرپرست تتا خاطرنشان کرد: تسهیل فرآیندها از دیدگاه کسب‌وکارها نیز از دیگر فعالیت‌های مرکز تتا است، کاهش زمان استعلام از ۴۵روز به یک هفته از این دست تسهیلگری‌ها است و هر قدمی برای تسهیل کار مردم برداریم، ارزش دارد. کلاهدوزان خاطرنشان کرد: تسهیل در تعامل کسب‌وکارها با نهادهای نظارتی باعث شده، یک کسب‌وکار با ۲۰ مجرای نظارتی در تعامل نباشد و دچار سردرگمی نشود. این کار با پنجره نظارتی تسهیل شده است و ۳۰ نهاد در آن فعالیت می‌کنند. وی تصریح کرد: موضوع دیگری که در دستور کار مشترک تتا و نیروی انتظامی است، به فرهنگ‌سازی برمی‌گردد. هدف ما این است که مردم در زمان خرید از سایت‌ها به اینماد مراجعه و با سنجش وضعیت آن کسب‌وکار، نسبت به خرید اقدام کنند. سرپرست مرکز توسعه تجارت الکترونیکی تاکید کرد: در سال‌های گذشته بیشتر بر خرده‌فروشی تمرکز داشتیم. اکنون در برنامه ۵ساله خود در نظر داریم تا بازارهای دیگر مانند خریدوفروش فلزات گرانبها را نیز ساماندهی کنیم. سال آینده به‌طورقطع در زمینه خریدوفروش برخط فلزات گرانبها فعالیت خواهیم کرد.

گفت‌وگو

گفت‌وگوی صمت درباره محدودیت استفاده از نمای سنگ در ساختمان

نان صنعت سنگ آجر می‌شود؟

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

اوایل اسفند، زلزله‌ای در ساختمان معاونت شهرداری تهران رخ داد که پیکر صنعت سنگ را به لرزه درآورد. ماجرا از این قرار بود که معاون معماری و شهرسازی شهرداری تهران در سخنانی اظهار کرد که باید پرونده نمای سنگ به‌دلیل مخاطراتش بسته شود.

حمیدرضا صارمی که این سخنان را در نشست تخصصی اعضای کمیته‌های نمای شهر تهران بیان می‌کرد، دلایل دیگری نیز برای ایجاد ممنوعیت در صنعت سنگ برشمرد و گفت:« هویت هر شهر بیشتر در سیما و منظر آن نمایان می‌شود، اما ما عصر مدرن را پذیرفتیم و متاسفانه خیلی زود درگیر نماهای تجملاتی شدیم.»

وی افزود: «براساس اسناد علمی و گام دوم انقلاب و همچنین برنامه چهارم توسعه شهر تهران، باید پرونده نمای سنگ بسته شود، چرا که در زمان زلزله، سنگ پرتاب می‌شود و ما این موضوع را در زلزله اخیر ترکیه مشاهده کردیم و خطرناک است. امروز در بحث نما از بلوغ معماری فاصله داریم. نیاز است تا این مبحث در دانشگاه تدریس شود. همچنین، در مقوله ساماندهی نما چند نکته از جمله هویت محله‌ها، متریال و... باید موردتوجه قرار گیرد.»

براساس گزارش سایت شهر، وی در پایان خاطرنشان کرد: «شهرداری از اجرای نماهای ایرانی- اسلامی استقبال می‌کند و می‌خواهیم این روش معماری را ترویج کنیم».

سخنان معاون معماری و شهرسازی شهرداری تهران، فعالان صنعت سنگ را به‌شدت گله‌مند کرده است. بنابراین امروز در صفحه معدن صمت به این موضوع پرداختیم و برای بررسی ابعاد این اظهارات با سیامک حاج سیدجوادی، فعال صنعت سنگ گفت‌وگویی داشته‌ایم که در پی می‌آید.

صنعت سنگ ما بیش از هزار معدن فعال دارد و ۶ هزار کارخانه، ۴ هزار واحد فرآوری فرعی و بیش از ۱۵ هزار نصاب حرفه‌ای در این حوزه سرگرم کار هستند؛ به‌عبارت‌دیگر، شاید تعداد شاغلان در این حوزه بالغ بر ۲۰۰ هزار نفر باشد

◉ اظهارات معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران درباره ممنوعیت استفاده از سنگ در نما موجب نگرانی فعالان صنعت سنگ ساختمانی شده است. نظر شما دراین‌باره چیست؟

آقای حمیدرضا صارمی در اظهارات اخیر خود ایرادات چندی به استفاده از سنگ در نمای ساختمان وارد کرده‌اند که یکی از آنها خطر پرتاب سنگ در زمان وقوع زلزله است.

ایشان که بر صندلی معاونت شهرسازی و معماری شهرداری تهران نشسته‌اند، با این استدلال که در زلزله اخیر ترکیه مشاهده کردیم سنگ‌های نصب‌شده در نمای ساختمان کنده و پرتاب شده‌اند،بنابراین باید استفاده از سنگ در ساختمان‌های بلندمرتبه تهران و شهرستان‌ها ممنوع شود.

در سخنان این مقام مسئول بر بروز این استناد به زلزله ترکیه و ریزش و پرتاب سنگ‌های ساختمانی شده است.

بحث اصلی نیز بر سر همین موضوع است. ترکیه بالای ۹۰ درصد سنگ‌های تولیدی خود را صادر می‌کند و عمده سنگ‌هایی که در بازار داخلی آن به‌فروش می‌روند، در داخل ساختمان مورداستفاده قرار می‌گیرند. به‌عبارت‌دیگر، فرهنگ استفاده از سنگ در نمای ساختمان در این کشور جاافتاده نیست، بنابراین نمی‌توان این کشور را الگو قرار داد.

به علاوه اینکه براساس کدام‌یک از فیلم‌های منتشرشده از زلزله، شاهد پرتاب سنگ از نمای ساختمان بوده‌اند؟ اگر چنین تصاویری وجود دارد، بهتر است آن را منتشر کنند تا همه ببینند. در زلزله اخیر کشور ترکیه، کل ساختمان‌ها ویران شده‌اند. به‌عبارت‌دیگر، در این زلزله هیچ‌یک از مصالح ساختمانی دوام نیاورده‌اند و همه با هم تخریب‌شده‌اند و ما نمونه‌ای ندیدیم که ساختمان پابرجا بماند و سنگ نما کنده و پرتاب شده باشد.

نکته دیگر این است که در خود کشور ترکیه که متحمل بیشترین خسارت‌های ممکن بر اثر این زلزله شده، ممنوعیتی برای صنعت سنگ ساختمان در نظر نگرفته‌اند، بلکه پیمانکاران ساختمان‌ساز را مورد مواخذه و تعداد زیادی از آنها را تحت پیگرد قرار داده و حدود ۱۳۰ نفر از آنها را بازداشت کرده‌اند، زیرا ایراد از پیمانکاران ساخت‌وسازها است که چنین ویرانی شدیدی را به بار آورده‌اند. به نظر می‌رسد حادثه رخ‌داده در ترکیه مستمسک قرار داده شده تا سنگ را از نما حذف کنند.

◉ آیا این محدودیت فقط برای سنگ ایجاد یا نماهای خطرناک دیگر هم مشمول این ممنوعیت شده‌اند؟

به نظر می‌رسد صحبت‌ها فقط صنعت سنگ را هدف قرار داده است. اگر ملاک استفاده از مصالح، میزان خطرات احتمالی در زمان زلزله است، قبل از هر اقدامی باید استفاده از شیشه در نمای ساختمان‌ها و برج‌ها محدود شود، زیرا نخستین بخش از ساختمان که آسیب می‌بیند و می‌تواند خطرات فراوانی ایجاد کند، شیشه است.

یا در زلزله اخیری که در کشور خودمان، در شهر خوی رخ داد، برخی از مناره‌های آجری مساجد تخریب شده و فروریخته‌اند. بر این اساس، باید استفاده از آجر هم ممنوع شود. همین‌طور، بنای تاریخی ارگ بم که آجری بود نیز در زلزله بم کاملا ویران شد. بنا بر این استدلال، آجر هم آسیب‌پذیر است و این نوع از مصالح ساختمانی هم نباید مورداستفاده قرار گیرد.

بنابراین استدلال حذف سنگ یا آجر از نما از اساس غلط است. چطور می‌توان یکی از مصالح ساختمانی را با این پیش‌فرض که می‌تواند در زمان حادثه خطرآفرین باشد، از صنعت ساختمان حذف کرد. علت همه این مشکلات این است که از مصالح به‌شکل درست و اصولی استفاده نشده است.

◉ استفاده از سنگ در نما چقدر با هویت و معماری سنتی ما همخوانی دارد؟

اظهار شده است که استفاده از سنگ تجملی و دور از فرهنگ و هویت سنتی و اسلامی است، اما در بنای تمام عتبات عالیات سنگ به‌کار رفته است. علاوه بر این، در ستون‌ها و کف بیشتر مساجد دنیا از سنگ استفاده شده است، به‌ویژه مساجد معروفی مانند مسجد بزرگ ابوظبی، مسجد سلطان قابوس در مسقط، مسجدالنبی و... ؛ پس نمی‌توان ادعا کرد که استفاده از سنگ در نمای ساختمان‌ها با فرهنگ اسلامی مغایرت دارد.

از سوی دیگر، در ساختمان‌سازی سنتی ما هم استفاده از سنگ سابقه‌ای دور و دراز دارد. از بنای تخت‌جمشید، که بالای ۲۵۰۰ سال از عمر آن می‌گذرد، تنها سنگ‌هایش به‌جامانده و این شاهکار معماری را هنوز سرپا نگه‌داشته و جز آن، همه مصالح دیگر از بین رفته‌اند.

همین‌طور بزرگ‌ترین و زیباترین اثر معماری در ایران معاصر و سمبل معماری کشور، برج آزادی است که ارتفاع آن ۴۵ تا ۵۰ متر است؛ ارتفاعی که کمابیش با یک ساختمان ۱۳طبقه برابری می‌کند. سنگ‌هایی را که در این برج به کار رفته است، پیشکسوتان سنگ ایران نصب کرده‌اند و ضخامت آنها حدود ۷ سانتیمتر است.

در زمان خود تمام اصول و فنون معماری و مهندسی ساختمان برای نصب این سنگ‌ها رعایت شده و در این مدت، باوجود زلزله‌هایی که در تهران رخ داده است یا حتی شلیک توپ در کنار این برج، هیچ‌یک از سنگ‌های نصب‌شده سقوط نکرده‌اند.

◉ آیا استفاده از سنگ در بناهای بلندمرتبه کشورهای دیگر دنیا هم رایج است؟

نمای بسیاری از ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌های بلند در شهرهای گوناگون چین، روسیه، امریکا و اروپا که بالای ۷۰ تا ۱۰۰ طبقه دارند، از سنگ است. برای مثال، برج الحمرا در کویت که ۱۵۵ متر ارتفاع دارد یا ساختمان بیمه چین در شانگهای که برجی بسیار بلند است و ده‌ها نمونه دیگر مانند آن. آیا هیچ‌یک از آنها پیش‌بینی زلزله نکرده‌اند؟ چرا این سنگ‌ها پایین نمی‌افتند؟

پاسخ روشن است، چون چیزی به نام استاندارد وجود دارد. در انستیتو سنگ امریکا برای استفاده از سنگ در نمای ساختمان بتنی یا فلزی، استانداردهای دقیقی تعریف شده که باید موبه‌مو رعایت شود. در حال حاضر در این کشور از روش نصب مکانیکی استفاده می‌شود. در این روش، ۱۰ اسلب ۲ در ۳ متر را کنار هم در قابی نصب و قطعه‌ای با ابعاد ۶ مترمربع ایجاد می‌کنند. این قاب یا فریم را جرثقیل بلند می‌کند و در طبقه مربوطه روی نما می‌چسبانند. این در حالی است که نما دیوار هم ندارد و همین فریم‌ها در نقش دیوار است.

◉ آیا در کشور ما از این روش برای نصب سنگ در نما استفاده می‌شود؟

پاسخ ناامیدکننده است. خیر. شاید تعداد ساختمان‌هایی که از این روش استفاده کرده‌اند، به تعداد انگشتان ۲ دست هم نرسد و علت آن تنها، نظارت ناکافی شهرداری بر عملیات ساخت‌وساز است.

در تهران چیزی حدود یک‌میلیون بنا وجود دارد که براساس آمار غیررسمی، در صورت بروز زلزله، ۳۰۰ هزار بنا از این مجموعه، در معرض خطر تخریب کامل قرار دارد. سوال اینجا است که این تعداد بنایی که نقص فنی دارند و در معرض خطر هستند، با نظارت چه سازمانی ساخته شده‌اند؟ مگر نباید شهرداری بر ساخت‌وساز آنها نظارت داشته باشد؟

ساختمان متروپل اهواز به چه علتی سقوط کرد؟ آیا به‌خاطر استفاده از سنگ در نما بود؟ پاسخ منفی است. این ساختمان عظیم، نقص فنی داشت یا علت تخریب دیوارهای مسکن مهر بر اثر زلزله در کرمانشاه، چیزی جز نقص فنی ساختمان بود؟ چنین دیواری چه نمای سنگ داشته باشد، چه آجر یا سیمان بدون شک تخریب می‌شود. مسئول این نقص فنی کیست؟ چرا برای استفاده از مصالح در ساختمان‌سازی ایران استاندارد وجود ندارد. چرا هیچ نظارتی بر روش «نصب خشک» وجود ندارد؟ امروز به‌جای اینکه مسئله را حل کنند، صورت‌مسئله را پاک می‌کنند. چطور می‌توان به همین راحتی درباره چنین حوزه وسیعی اظهارنظر کرد.

آیا مسئولان به تبعات این کار فکر می‌کنند؟ صنعت سنگ ما بیش از هزار معدن فعال دارد و ۶ هزار کارخانه، ۴هزار واحد فرآوری فرعی و بیش از ۱۵ هزار نصاب حرفه‌ای در این حوزه سرگرم کار هستند. به‌عبارت‌دیگر، شاید مجموع شاغلان در این حوزه بالغ بر ۲۰۰ هزار نفر باشند و به‌این‌ترتیب، نان این افراد آجر خواهد شد.

اگر آجری از نمای یک ساختمان کنده شود و به عابر پیاده‌ای صدمه برساند، آیا باید استفاده از آجر را در ساختمان‌سازی ممنوع کرد یا باید پیمانکاری که آجر را نصب کرده است، مورد بازخواست قرار داد؟

◉ آیا این اظهارنظر توصیه شخصی بوده است یا پشتوانه اجرایی دارد؟

متاسفانه این موضوع رسمیت دارد و گویا شکل اجرایی گرفته و قرار است مصوبه آن به همه شهرداری‌های مناطق تهران ابلاغ شود و بعد از آن هم در همه شهرهای کشور به‌اجرا درآید.

ما به‌عنوان فعالان صنعت سنگ از معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران درخواست ملاقات کردیم تا بتوانیم درباره این موضوع رودررو صحبت کنیم، اما متاسفانه تا امروز موفق به این کار نشده‌ایم.

حداقل انتظار ما این است که مسئولی که دارد برای صنعتی با ۲۰۰ هزار نیروی کار تصمیم می‌گیرد، پیش از اظهارنظر کمی دراین‌باره تحقیق و بررسی کند و روش‌های مورداستفاده در دیگر کشورها را موردمطالعه قرار دهد. برای مثال بداند در چین، مالزی، دوبی و...چطور از سنگ در نمای ساختمان‌ها استفاده شده است.

در مقابل، نماهای سنگ در ساختمان‌سازی کشور را هم بررسی کند و اگر ایرادی دارد، در راستای رفع ایرادات اقدام شود. در همه‌جای دنیا برای نصب سنگ باید استانداردهای لازم رعایت شود، اما متاسفانه در کشور ما هیچ نظارتی برای رعایت استانداردها وجود ندارد.

◉ بازار سنگ ایران بیشتر داخلی است یا به صادرات تکیه دارد؟

۸۵ درصد بازار مصرف سنگ ایران داخلی است و بیم آن می‌رود که به‌این‌ترتیب صنعت سنگ دچار رکود فراگیری شود.

◉ پاسخ فنی ـ مهندسی به این ادعا چیست؟ چقدر احتمال سقوط سنگ از نما وجود دارد و چطور می‌توان جلوی این خطر را گرفت.

همان‌طور که اشاره شد، اگر سیستم نظارت وجود داشته باشد، تمام این موارد در استانداردهای نصب پیش‌بینی‌شده است. در درجه اول، باید نصب خشک انجام شود.

در این شیوه، سنگ با فاصله در فریم نصب می‌شود که اگر زلزله‌ای رخ داد، جا برای جابه‌جایی و بازی قطعات سنگ وجود داشته باشد، حتی سنگ در فریم هم تاحدودی «لقی» دارد که اگر ارتعاشی ایجاد شد، سنگ بلرزد و فشار به درون آن منتقل نشود و به‌این‌ترتیب جلوی خرد شدن آن گرفته می‌شود.

همه این نکات استانداردسازی شده‌اند و در تمام دنیا رعایت می‌شوند، اما متاسفانه در ایران این شیوه چندان رایج نیست و علت اصلی نبود نظارت و بی‌توجهی به فرهنگ‌سازی در این زمینه است. پس‌کار از جای دیگری لنگ است. از آنجا که نه قانونمندی در این زمینه وجود دارد، نه استاندارد و نظارتی بر اجرا و نه آموزش و فرهنگ‌سازی، اما گویا قرار است صنعت سنگ ساختمان قربانی همه این کم‌وکاستی‌ها شود. سوال پایانی اینجا است که اگر کسی با چاقو مرتکب قتل شود، آیا باید ساخت چاقو را متوقف کرد؟

نمای برج الحمرا در کویت که ۱۵۵ متر ارتفاع دارد یا ساختمان بیمه چین در شانگهای که برجی بسیار بلند است و ده‌ها نمونه دیگر مانند آن از سنگ است؛ آیا هیچ‌یک از آنها پیش‌بینی زلزله نکرده‌اند؟

گسترش تجارت
چهارشنبه
۱۰ اسفند ۱۴۰۱
۸ شعبان ۱۴۴۴
اول مارس ۲۰۲۳
شماره ۲۲۷۸
پیاپی ۳۵۹۶
www.Tejaratdaily.com

مرغ از قفس پرید
شوق خرید با دست خالی
سونامی مهاجرت به شهرهای شمالی
۷

یادداشت

انجمن حمایت از مصرف‌کنندگان نیاز به حمایت دارد

سید محسن میرحسینی
کارشناس اقتصاد

«انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان نیاز به حمایت دارند.»این مهم‌ترین باوری است که باید در این روزها که متنسب به روز ملی حمایت از حقوق مصرف کننده است؛ ایجاد شود.

تشکل‌های مردم نهاد، نماد و واسط مشارکت مردم در جامعه هستند. این نهادهای داوطلب، مستقل از دولت بوده و در عین غیردولتی و غیرانتفاعی بودن، در خدمت مردم هستند تا صدای آنها را به سایر نهادهای دولتی و حکومتی انتقال داده و مطالبات آنها را پیگیری نمایند. سازمان‌های مردم نهاد در گروه‌های مختلف با توجه به فرهنگ‌های موجود هر کشور، حول محورهای مختلف شکل می‌گیرد. از مهم‌ترین ویژگی‌های این نهادهای مستقل از دولت، خودجوشی، غیر انتفاعی، غیرسیاسی و داوطلبانه بودن با اهداف انسان دوستانه است.

«انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف کنندگان» نمونه‌ای از سازمان‌های مردم نهادی است که از سال ۱۳۸۸ و با تصویب قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان در کشور شکل گرفته است. این انجمن‌های مردمی به سبب نیاز کشور برای ایجاد تریبونی به عنوان «صدای مصرف کننده» و به منظور استیفای حقوق مصرف‌کنندگان در موضوعات مربوط به تولید، توزیع، کیفیت، سلامت، ایمنی و... به‌وجود آمده‌اند. اهم کارکردهای انجمن‌های یاد شده مربوط به اموری از قبیل اطلاع رسانی و آگاهی دادن به مصرف کنندگان، جلب مشارکت‌های مردمی، گسترش، تقویت و هماهنگی بین بخش‌های دولتی و مردمی، گسترش نظارت عمومی، ارائه نظرات مشورتی به دستگاه‌های اجرایی می‌باشد.

این درحالی است که از بدو تاسیس و فعالیت، دچار آسیب‌ها و تحدید شده و نتوانسته‌اند در حد انتظار ظاهر شده و وظایف خود را در جامعه ایفا نمایند. عوامل متعددی در ناکامی انجمن‌ها برای پیشبرد اهداف خود تاثیر داشته است؛ عوامل بیرونی نظیر فقدان قانون جامع و منابع مالی درکنار باور ضعیف دولت از نقش انجمن‌های حمایت و عدم همراهی نخبگان و مردم به همراه فراهم نبودن بستر مناسب برای فعالیت انجمن‌ها و عوامل درونی شامل مدیریت ضعیف و توانایی کم در انجام کار گروهی مدیران انجمن‌ها و عدم هم افزایی انجمن‌ها در سطوح شهرستانی، استانی و ملی می‌توان از جمله این ناکامی‌ها برشمرد.

انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان دارای ظرفیت‌ها و ویژگی‌های موثری هستند که در صورت بالفعل نمودن این ظرفیت‌ها و جبران ناکامی ها، می‌توان امیدوار بود تا چشم‌انداز فعالیت آنها روشن و پرثمر باشد. حضور موثر و ایفای نقش در ستاد تنظیم بازار، کمیسیون‌های نظارت بر سازمان‌های صنفی، شورای سیاستگذاری روز ملی حمایت از حقوق مصرف کننده، کمیته نرخ‌گذاری خدمات صنفی و سایر کارگروه‌ها و شوراهایی که انجمن‌ها در آن عضویت دارند، ظرفیت هایی هستند که با بهره گیری از آن می‌توان امیدوار بود تا رونقی در فعالیت آنها دیده شود.

اصلاح ساختار، تقویت و حمایت از این تشکل‌های مردم نهاد باید در دستور کار همگان به ویژه دستگاه‌های اجرایی و تقنینی قرار گیرد. هم اکنون انجمن‌های یاد شده با محدودیت‌ها و موانعی روبه‌رو هستند که برخی از آنها در بالا بر شمرده شد. با وجود موانع پیش رو، فعالیت انجمن‌ها در شرایط فعلی محدود و کم اثر شده و مورد انتظار مردم و مراجع نظارتی نیست و لازم است برای تقویت و بهره‌وری بیشتر و ایفای نقش موثر انجمن‌ها به طور ویژه و در زمان مشخص چاره اندیشی شود. به طوریکه با اصلاح و بازنگری قوانین مربوط توسط مجلس شورای اسلامی و نیز تدوین مقررات لازم و تخصیص منابع مالی پایدار توسط دولت و نیز همراهی و مساعدت دستگاه‌های مرتبط به ویژه مشارکت آحاد مردم و نخبگان، مسیر توسعه و فعالیت انجمن‌ها هموار گردد.

امیرمحمد درویش
editor@smtnews.ir

بازار پوشاک مشتری ندارد

عکس: آیدا فریدی

با افزایش نرخ ارز و ادامه‌دار شدن تحریم‌ها و گرانی سرسام‌آور اقلام خوراکی و ضرورت تهیه آن برای خانواده‌ها، خرید لباس و پوشاک مانند گذشته چندان در اولویت مردم قرار ندارد و حتی این روزها که به ایام پایانی سال نزدیک می‌شویم و انتظار رونق در بازار پوشاک می‌رود باز هم بازار پوشاک در رکود به‌سر می‌برد. چنین امری نشان می‌دهد که دست مردم بر اثر مشکلات اقتصادی بسیار تنگ است و حقوق دریافتی آنها پاسخگو خرید شب عید نیست. هرساله با نزدیک شدن به سال جدید، بازار خرید پوشاک رونق بسیار داشته است اما مدت زمانی می‌شود که به دلیل کاهش توانایی مردم، بازار خرید پوشاک از رونق افتاده است. البته فروشگاه‌های پوشاکی هم هستند که در این ایام لباس‌های زمستانی خود را با تخفیف‌های ۳۰ تا ۵۰ درصدی و گاهی بیشتر عرضه می‌کنند تا مشتریان بیشتری را جذب کنند، حراج لباس‌های زمستانی در ایران معمولاً از اوایل بهمن آغاز و تا آخر اسفند ادامه دارد و با توجه به قیمت‌های بالای کاپشن، پالتو و پلیور و... بیشتر خانواده‌ها سعی می‌کنند خریدهای زمستان سال آینده خود را از بازار شب عید تهیه کنند تا با قیمت‌های مناسب‌تری خرید داشته باشند. صمت در این گزارش به بررسی بازار پوشاک در آستانه شب عید پرداخته است.

بهره‌گیری از فضای مجازی در تنظیم بازار پوشاک

مدیرکل دفترخدمات عمومی مرکز اصناف و بازرگانان وزارت صمت، از بهره‌گیری نوین بستر فضای مجازی در تنظیم بازار پوشاک و سایر اقلام نظیر کیف و کفش جهت خرید به‌صرفه محصولات توسط آحاد مصرف کنندگان در کشور خبر داد.

به گزارش ایرنا، قمری گفت: برای نخستین مرتبه در سطح کشور این طرح با همکاری دفاتر تخصصی نساجی و پوشاک، آماد و توزیع وزارت صنعت، معدن و تجارت و مشارکت اتحادیه کشوری کسب‌وکار مجازی و پلتفرم‌های بزرگی نظیر «باسلام»، «کسبینو» و «دیجی‌استایل» و برندهای معتبری نظیر «بانی‌مُد» تحت عنوان پویش پوشاک اقتصادی با نام «به‌صرفه بازار پوشاک» از ابتدای نیمه دوم اسفند درسراسر کشور آغاز خواهد شد.

هم اکنون برندهای معتبر و تولیدکنندگان بزرگ پوشاک کشور با این سکوها و پلتفرم‌ها همکاری دارند، از این رو پویش مذکور قابلیت تامین نظر تمام اقشار مصرف کننده به‌ویژه اقشار کم درآمد کشور را خواهد داشت.

محمدحسین قمری اضافه کرد: در این پویش همه واحدها مکلف به عرضه محصولات با کیفیت خود با تخفیف ۲۰ الی ۵۰ درصد و بالاتر هستند. ارسال رایگان، یک‌بار امکان تعویض، تنوع فراوان محصولات و نرخ‌های به صرفه در مقایسه این کالاها با نمونه آنها در فضای حقیقی از خصوصیات بزرگ این پویش به شمار می‌رود.

قمری درباره اطمینان مصرف‌کنندگان خاطرنشان کرد: همه فعالیت واحدهای عرضه‌کننده کالا در فضای مجازی تحت نظارت کمیته نظارت بر فضای مجازی وزارت صمت است.

از این رو مصرف‌کنندگان می‌توانند با اطمینانی بالا از این واحدها خرید کنند.

برای مردم خوراک بیشتر از پوشاک اهمیت دارد

حسین آقا کوچکی، رئیس اتحادیه صنف پیراهن‌دوزان و پیراهن‌فروشان تهران در ارتباط با وضعیت بازار پوشاک به صمت گفت: معمولاً از ابتدای اسفند فعالیت در بازار پوشاک بیشتر از ماه‌های دیگر سال می‌شود. البته با توجه به وضعیت اقتصادی کنونی و کاهش توان خرید افراد مردم اغلب سعی می‌کنند اقلام خوراکی (مرغ، گوشت و برنج و...) را برای شب عید تهیه کنند تا البسه و پیراهن و.... هر چند لباس نسبت به سایر اقلام چندان هم گران نشده اما باز هم خریدها بسیار محدودتر شده است.

آقا کوچکی تصریح کرد: با توجه به آنکه لباس‌ها براساس مد روز یا رنگ‌هایی که در همان سال مد هستند دوخته می‌شوند، تولیدکنندگان و فروشندگان هم برای فروش آنها فرصت زیادی ندارند و باید تلاش کنند تا این لباس‌ها را به هر ترتیب و حتی زیر نرخ هم که شده به بازار و مردم عرضه کنند، اما این وضعیت را دربخش‌های دیگر و سایر صنف‌ها مشاهده نخواهیم کرد. به‌عنوان‌مثال؛ فردی که صفحه کلاچ یا قطعات خودرو تولید می‌کند ممکن است ۴ سال بعد هم بتواند آن را بفروشد، اما در صنف پوشاک این‌گونه نیست.

دستفروشان مالیات پرداخت نمی‌کنند

رئیس اتحادیه صنف پیراهن‌دوزان در مورد فروش پوشاک از سوی دستفروشان نیز افزود: یکی از انتقاداتی که به دستفروشان وارد می‌شود این است که هیچ مالیاتی پرداخت نمی‌کنند. هر چند یکی از مواردی که در روزهای اخیر مطرح شده ساماندهی این قشر از جامعه است.

اما به اعتقاد بنده اگر قرار است این ساماندهی صورت گیرد باید همه اصناف با هم در پرداخت مالیات برابر باشند. این موضوع عادلانه نیست که کارمندی امروز ۸ یا ۱۰ میلیون تومان حقوق بگیرد و مالیات آن را بپردازد، اما دستفروشانی هم باشند که ۸۰ یا ۹۰ میلیون تومان از دستفروشی درآمد داشته باشند و هیچ مالیاتی ندهند.

او ادامه داد: البته نحوه کار این دستفروشان با یکدیگر متفاوت است. برخی با مراجعه به مغازه‌ها، پوشاک را به صورت امانی تحویل می‌گیرند و براساس فروش پورسانت دریافت می‌کنند و برخی دیگر از دستفروشان هم هستند که کالاهای خود را کنار مغازه‌شان می‌فروشند یا تولیدکنندگانی هستند که در ایام شلوغ سال اجناس خود را کنار خیابان بساط می‌کنند و می‌فروشند.

آقا کوچکی گفت: امروز نرخ یک شلوار معمولی در تولیدی ۴۰۰ هزار تومان است، اما همین شلوار را ممکن است مغازه‌دار تا ۷۰۰ هزار تومان هم قیمت‌گذاری کند، اما معمولاً دستفروش نرخ شلوار را به نرخ همان تولیدی می‌دهد.

این فعال حوزه پوشاک خاطرنشان کرد: نرخ پیراهن هم با توجه به نوع پارچه با هم متفاوت است و تولیدکننده پیراهن دوخت صنعتی را از ۴۰۰ تا ۷۰۰ و ۸۰۰ هزار تومان هم می‌فروشد که البته این قیمت‌ها به ظرافت دوخت و نوع پارچه وابسته است و در صورتی که تولیدکننده همین پیراهن را به بنکدار بفروشند، بنکدار با ۱۰ درصد سود ۸۸۰ هزار تومان این پیراهن را می‌فروشد و برخی مغازه‌داران هم همین پیراهن را بین ۱ تا ۱ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان می‌فروشند، اما در صورتی که این پیراهن نیمه صنعتی دوخته شده باشد ۲۰۰ هزار تومان قیمت‌ها کمتر می‌شود.

آقا کوچکی در مورد قاچاق پوشاک به کشور نیز گفت: با ممنوعیت واردات پوشاک به کشور قاچاق هم رونق گرفته است. هر چند بسیاری از کالاها در کشور وجود دارند که با نام‌های خارجی به فروش می‌رسند، اما در اصل ایرانی هستند. به‌عنوان‌مثال، کت و شلواری که برند خارجی دارد نرخ آن این روزها زیر ۲۰ میلیون تومان نیست، اما کت و شلوار دوخت ایران را با نرخ ۳ میلیون تومان هم می‌توان پیدا کرد.

او افزود: البته فروشگاه‌هایی هم هستند که سفارش‌هایی با برندهای خارجی و برندهای فرانسوی می‌گیرند و به صورت مسافری این سفارش‌ها را به ایران می‌آورند که البته هزینه این مدل سفارش‌ها کم نیست، اما برخی از افراد این لباس‌ها را با قیمت‌های بالا خریداری می‌کنند.

رئیس اتحادیه صنف پیراهن‌دوزان افزود: یک مدل دیگر از قاچاق لباس هم به صورت عمده‌ای وارد کشور می‌شود، به‌عنوان‌مثال ۵ هزار تی‌شرت یا پیراهن به صورت کوله‌بری وارد کشور می‌شود.

آقا کوچکی در مورد فروش لباس در فضای مجازی هم گفت: این نوع فروش ایرادهایی هم دارد و مردم با کلاهبرداری‌هایی از سوی فروشنده‌نماها روبه‌رو شده‌اند که پس از واریز وجه اعلامی از سوی آنها هیچ جنسی به دستشان نرسیده است و حتی در صورت واقعی بودن فروشنده هم امکان معاوضه و پس دادن جنس وجود ندارد. ضمن آنکه افرادی که در فضای مجازی فعالیت می‌کنند هیچ هزینه‌ای بابت کرایه مغازه، هزینه آب و برق و مالیات و... نمی‌دهند.

نرخ یک شلوار معمولی در تولیدی ۴۰۰ هزار تومان است، اما همین شلوار را ممکن است مغازه‌دار تا ۷۰۰ هزار تومان هم قیمت‌گذاری کند

وضعیت نامناسب بازار پوشاک

مجید افتخاری، عضو هیات مدیره اتحادیه تولید و صادرات پوشاک ایران با اشاره به وضعیت نامناسب بازار به صمت گفت: در ابتدای سال با آزادسازی قیمت‌ها، پوشاک از اولویت‌ها خانواده‌ها خارج شد. وضعیت بازار پوشاک مدت‌ها است که چنگی به دل نمی‌زند و تقریباً در بیشتر مواقع حراج هستند، یعنی فروشندگان اجناس خود را معمولاً زیر نرخ تمام شده برای فروش می‌گذارند.

افتخاری درباره نظارت بر حراج کالاها خاطرنشان کرد: پوشاک کالای فصلی و مد محور است. در نتیجه زمانی که در فصل پاییز و دی که هیچ بازاری برای فروش این کالاها وجود نداشته و بسیاری از مراکز تجاری به دلایل مختلف فرصت‌های فروش را از دست می‌دهند، فروشنده چاره‌ای به غیر از حراج کالاهای خود را ندارد. این در حالی است که اکنون در حراج به سر می‌بریم و کالاها از نرخ پارسال ارزان‌تر است. برای همین به نظر بنده اگر به طور کلی نگاه کنیم، با توجه به افزایش هزینه‌ها، تورم در بخش پوشاک عجیب نبوده است.

عضو هیات مدیره اتحادیه تولید و صادرات پوشاک ایران درباره وضعیت قیمت‌ها در بازار شب عید ادامه داد: اگر میزان تقاضا نسبت به سال گذشته بهتر شود، با این مسئله مواجه هستیم که خیلی از مغازه‌ها کالاها را به نرخ تمام شده و زیر نرخ تمام شده عرضه می‌کنند. از سوی دیگر میزان تولید برای شب عید امسال نسبت به سال گذشته بسیار کمتر شده است.

افتخاری ضمن تاکید بر آنکه گران‌فروشی در بازار پوشاک وجود ندارد، اظهار کرد: عرضه و تقاضا در بازار پوشاک تناسب ندارد. از سوی دیگر در ابتدای سال شاهد افزایش دستمزدها و افزایش شدید نرخ ارز بوده‌ایم. در نتیجه نسبت به تورم در بخش‌های دیگر، پوشاک کمترین افزایش نرخ را داشته است.

عضو هیات مدیره اتحادیه تولید و صادرات پوشاک ایران در پایان ضمن تاکید بر اینکه این حراج‌ها ۱۰۰ درصد واقعی است، افزود: فروشندگان کالا به‌ویژه در بخش زنانه ۲۰ تا ۳۰ درصد زیر نرخ تمام شده، پوشاک را می‌فروشند. باوجود هزینه‌های سنگین، فروشنده نمی‌تواند تعهدات خود را قبول نکند و مجبور است اجاره‌بهای مغازه و حقوق کارمندان خود را بدهد. از طرف دیگر، چند روز دیگر فصل تمام می‌شود و مشتری‌ها سال آینده دیگر این کالا را خریداری نمی‌کنند. بنابراین فروشنده مجبور است کالای خود را زیر بهای تمام شده بفروشد.

سخن پایانی

با نزدیک شدن به شب عید بازار پوشاک التهاب بیشتری می‌گیرد. مغازه‌ها لباس‌های زمستانی خود را با ۵۰ درصد تخفیف گذاشته‌اند تا مشتریان بیشتری را جذب کنند. حراج لباس‌های زمستانی از اوایل بهمن شروع می‌شود و تا نزدیک عید خودنمایی می‌کند، هر چند که باوجود هزینه‌های تولید قیمت‌ها آن‌چنان نیز ارزان نیست اما دیگر خبری از قیمت‌های نجومی نیست. خانواده‌ها اغلب سعی دارند خرید زمستان سال بعد خود را از بازار شب عید تهیه کنند تا با نرخ مناسب‌تری خرید خود را داشته باشند. به طور مثال پالتویی که در زمستان نزدیک به ۲ میلیون بود با ۹۰۰ هزار تومان خریداری می‌شود.

اما تخفیف پوشاک و مغازه‌ها تنها برای بازار شب عید خلاصه نمی‌شود و برخی فروشگاه‌ها عادت کردند تا برچسب تخفیفشان همیشه بر سر در مغازه باشد تا مشتریان را جذب کنند. این تخفیف‌ها گاهی برای تغییر فصل و گاهی تغییر شغل است. نشانه‌های حراج به حدی جذاب است که شما را برای لحظه‌ای به داخل مغازه می‌کشاند. وضعیت نامناسب اقتصادی باعث شده است مردم در انتظار این شب‌ها برای خرید خود باشند و بر این باورند که وقتی می‌شود کالایی را ارزان خرید چرا باید دست رد به آن زد؟ در نتیجه این حراج‌ها مشتریان پروپا قرصی دارند که حسابی جبران مافات می‌کنند. این در حالی است که بسیاری از اصناف نیز با برگزاری حراج‌های مختلف تلاش می‌کنند تا بازار کساد خود را جبران کنند و چاره‌ای جز این کار ندارند. البته لازم به ذکر است که برگزاری حراج‌های فصلی و شکست قیمت‌ها به طرز عجیبی بیشتر در سایر کشورها رخ می‌دهد. به هر حال امیدواریم با نزدیک شدن به نوروز ۱۴۰۲ و بازار شب عید مسئولان مربوطه نظارت‌های لازم را بر برگزاری حراج‌ها داشته باشند تا با نظم‌دهنده اجرا شوند.

یادداشت

ایران و غفلت‌های تجاری همیشگی

یحیی آل‌اسحاق- رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و عراق

توسعه تجارت وابسته به مولفه‌های متعددی و وجود هر یک از آنها لازم، اما ناکافی است؛ ابزارهایی مانند بسترهای کارآمد حمل‌ونقل و ترانزیت، کالای صادرات‌محور، وجود نگاه کلان مدیریتی نسبت به تجارت در بدنه سیاست‌گذاری‌های دولتی و سایر موارد این‌چنینی برای دستیابی به تراز تجاری مثبت و افزایش صادرات غیرنفتی ایران لازم و ضروری هستند، اما در صورت نبود هر یک از این حلقه‌ها، قطار تجارت به مقصد نهایی خود نخواهد رسید.

در این میان، یکی از الزامات اساسی بهبود تجارت خارجی، زیرساخت‌های فنی و لجستیکی به‌ویژه در امر حمل‌ونقل و برای انجام موفقیت‌آمیز هر فعالیت تجاری، مسئله لجستیک و مجموعه امور پشتیبانی در امر انتقال کالا از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

کشورها به فراخور نیاز، سیاست‌های صادراتی و سایر موارد این‌چنینی، از شیوه‌های مختلف حمل‌ونقل استفاده می‌کنند.

حمل‌ونقل دریایی، ریلی، هوایی و جاده‌ای، جزو این شیوه‌ها هستند و موقعیت مکانی کشورها عاملی تاثیرگذار در انتخاب روش حمل‌ونقل آنها است، به‌طورکلی در بحث تجارت خارجی، اهمیت در حمل‌ونقل زمینی و ریلی بیشتر است و کشورهایی که مرز خاکی بیشتری با کشورهای مختلف جهان دارند، همواره در تلاش هستند تا از این فرصت‌های ژئوپلتیک استفاده کنند. ایران باوجود هم‌مرز بودن با تعداد زیادی از کشورها و همچنین قرارگیری در موقعیت استراتژیک در منطقه، متاسفانه هنوز در زیرساخت‌های حمل‌ونقل زمینی و ریلی خود ضعف‌های جدی دارد.

پیش‌تر به قرارگیری ایران در موقعیت جغرافیایی استراتژیک جهان اشاره شد. ایران نقطه مهمی برای اتصال سایر کشورهای منطقه به یکدیگر است، اما کمبودهای زیرساختی و تجهیزاتی سبب شده تا سهم ایران در ترانزیت منطقه به حد مناسب و مطلوبی نباشد.

به‌دلیل نقص‌های فنی در مسئله حمل‌ونقل، دیگر کشورها در سال‌های اخیر، جای ایران را در بحث ترانزیت بین‌المللی پر و از این ظرفیت تجاری نهایت بهره‌برداری را کرده‌اند. بنابراین، رفع نقایص زیرساخت‌های تجهیزاتی و حمل‌ونقل، از مهم‌ترین نکاتی است که باید در راستای افزایش تجارت جهانی به آن توجه داشته باشیم.

حمل‌ونقل ریلی و زمینی از آن‌رو برای کشور ما حائزاهمیت است که ایران بیشترین مرز خاکی را با کشورهای منطقه دارا است و در مرکزیت یک بازار گسترده تجاری قرار دارد. ایران از این مزیت نه‌تنها می‌تواند در بحث صادرات و واردات استفاده کند، بلکه می‌تواند در سایر فعالیت‌های مربوط به تجارت خارجی اعم از ترانزیت نیز از این مزیت بهره بگیرد.

بیشتر بارهای حمل‌شده در بین کشورها، از طریق زمینی جابه‌جا می‌شود و همین موضوع نشان‌دهنده جایگاه بالای ترانزیت زمینی است، اما متاسفانه در این مسئله، ایران ضعف‌های زیرساختی شدید و محدودیت‌های زیادی دارد. این کمبود تنها در ترانزیت و حمل‌بار ریلی و زمینی نیست و در حمل‌ونقل دریایی نیز چالش‌های این‌چنینی داریم.

هنوز بنادر ایران توانایی‌های زیرساختی مناسب برای بارگیری و تخلیه بار ندارند. تاسیسات مربوط به حوزه حمل‌ونقل دریایی کشور محدود است و ظرفیت بالایی برای انتقال حجم زیاد بار در بنادر وجود ندارد.

بنابراین، در حمل‌ونقل دریایی نیز ضعف‌ها و چالش‌های جدی وجود دارد که باید به آنها توجه جدی داشت، چرا که مرزهای آبی ایران به‌ویژه جنوب کشور، ظرفیت‌های جدی برای برقراری ارتباطات تجاری با سایر کشورها را فراهم می‌کنند. خلیج‌فارس و راهیابی ایران به آب‌های آزاد از طریق دریای عمان، فرصتی استراتژیک را برای بهبود تجارت به‌ویژه با کشورهای منطقه شکل داده است، اما به‌دلیل نقص‌های تاسیساتی و تجهیزاتی در حمل‌ونقل دریایی و پایین بودن ظرفیت بنادر، هنوز نتوانسته‌ایم آن‌طور که باید و شاید، از مزایای تجارت دریایی، بهره‌مند شویم.

قیمت لوازم‌خانگی هنوز کاهش نیافته است

به گفته رئیس اتحادیه لوازم‌خانگی تهران، واحدهایی که به‌تازگی افزایش نرخ داشته، هنوز قیمت‌ها را به قبل برنگردانده‌اند. به گزارش ایسنا، از اواخر دی، نرخ برخی محصولات لوازم‌خانگی ۱۰ تا ۱۵ درصد از سوی شرکت‌ها افزایش یافته و پیگیری‌ها نشان می‌دهد مجوزی برای این افزایش نرخ صادر نشده است. تولیدکنندگان می‌گویند باوجود ارائه لیست افزایش نرخ مواد اولیه، وزارت صمت هنوز با افزایش نرخ لوازم‌خانگی موافقت نکرده، از طرف دیگر، به گفته آنها، نرخ مواد اولیه رها است و با دلار تغییر می‌کند. همچنین، تولیدکنندگان به‌دلیل مشکلات مربوط به سرمایه در گردش، خواستار فروش اعتباری مواد اولیه هستند. در مقابل، سخنگوی وزارت صمت درباره افزایش نرخ اخیر شرکت‌های لوازم‌خانگی گفته که قیمت مواد اولیه این صنعت افزایش نیافته است و بیشتر صنایع تولیدکننده لوازم‌خانگی، لوازم خط تولیدشان را برای ۵ ماه آینده با نرخ ارز قبلی خریده‌اند. در نهایت هفته گذشته، حسین فرهیدزاده، رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، درباره نتیجه این درخواست‌ها پاسخ روشنی نداد و به توضیح روند اعمال قیمت‌های جدید اکتفا کرد. او همچنین تاکید کرد که معاونت سرمایه‌ای سازمان حمایت، واحدهایی را که بدون مجوز افزایش نرخ داده‌اند، احضار کرده و به آنها تذکر داده است و این واحدها مکلف شده‌اند، قیمت‌ها را برگردانند. در این باره اکبر پازوکی، رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم‌خانگی تهران با بیان اینکه فقط چند شرکت قیمت‌ها را افزایش داده بودند و این موضوع مربوط به همه شرکت‌ها نیست، اظهار کرد: هنوز هیچ‌کدام از این شرکت‌ها قیمت‌های خود را برنگردانده‌اند. وی افزود: البته سازمان حمایت افزایش و برگشت نرخ را رصد می‌کند، اما مشاهدات در سطح عرضه نشان می‌دهد نرخ محصولاتی که افزایش نرخ داشتند، تغییر نکرده است.

دست‌وپازدن ایران برای حضور در «ابتکار کمربند و جاده»

مرغ از قفس پرید

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

«ابتکار کمربند و جاده» (Belt and Road Initiative (BRI) یک برنامه سرمایه‌گذاری و سیاستی بلندمدت فراقاره‌ای است که هدف توسعه زیرساخت‌ها و تسریع یکپارچگی اقتصادی کشورها را در امتداد مسیر راه ابریشم تاریخی دنبال می‌کند. این ابتکار در سال ۲۰۱۳ توسط رئیس‌جمهور چین، شی‌جین چینگ رونمایی شد و تا سال ۲۰۱۶ با عنوان «یک کمربند، یک جاده» شناخته می‌شده است. «ابتکار کمربند و جاده» ارتباط قاره‌های آسیا، اروپا، افریقا و دریاهای مجاور آن را ارتقا می‌دهد، همکاری بین کشورها در این ابرپروژه تقویت خواهد شد و شبکه‌های ارتباطی همه‌جانبه، چندلایه و ترکیبی را به‌وجود می‌آورد. برخی بر این باور هستند که ایران نیز در این ابرپروژه دارای کریدورهای ترانزیتی است که تکمیل آنها به بهره‌برداری هرچه بیشتر کشور از ابتکار کمربند و جاده کمک خواهد کرد. آنها سفر رئیس‌جمهوری به چین و انعقاد تفاهمنامه‌های تجاری را به فال نیک می‌گیرند و آن را نشان از افزایش شانس ایران برای بهره‌مندی از درآمدهای ترانزیتی ابتکار کمربند و جاده معرفی می‌کنند، اما گروهی دیگر به ذات شکل‌گیری پروژه ابتکار کمربند و جاده یادآور می‌شوند و تاکید دارند که این طرح، در راستای حذف ایران از جاده ابریشم جدید است. بنابراین، خوش‌بینی به حضور ایران در مسیر ترانزیت کشورهای حاضر در ابتکار کمربند و جاده، کمی غیرمنطقی به‌نظر می‌رسد. صمت در این گزارش، در رابطه با جایگاه فعلی ایران در فعالیت‌های ترانزیتی منطقه و شانس آن برای بهره‌مندی از مزایای ابرپروژه ابتکار کمربند و جاده، با کارشناسان و فعالان تجاری به گفت‌وگو پرداخته است.

عکس: صمت

بهترین کاری که چینی‌ها می‌توانند برای کمک به ایران انجام دهند، تکمیل پروژه‌های ریلی است. در سال‌های گذشته، قراردادهای مختلفی با چین برای تکمیل مسیر ریلی ایران منعقد شد، اما چینی‌ها پروژه‌ها را نیمه‌کاره رها کردند

استفاده از مزیت کریدورها

سیدمرتضی ناصریان، مشاور امور تامین مالی و سرمایه‌گذاری طرح‌های ریلی شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل‌ونقل گفت: کریدورهای ایران، همراستا با پروژه کمربند و جاده هستند و در ادامه، ایران می‌تواند از این مزیت استفاده کند. کریدور ریلی شرق کشور (چابهار ـ سرخس) یکی از پروژه‌های مهمی است که می‌توان در تکمیل آن از توانمندی‌های کشور چین استفاده کرد. این کریدور برای توسعه استان‌های شرقی، ایجاد شاخه جدید در کریدور شمال ـ جنوب با اتصال ریلی چابهار به آسیای میانه (جذب بارهای افغانستان و ازبکستان)، انتقال سنگ آهن منطقه سنگان ایران و هرات افغانستان به چابهار و تسهیل سفر زائران پاکستان و استان‌های جنوب‌شرق به شهر مقدس مشهد، در فهرست طرح‌های مصوب کشور قرار دارد که بخش چابهار ـ زاهدان با سرعت در حال احداث است و احداث بخش زاهدان ـ یونسی نیز در دستور کار قرار دارد. به گزارش ایلنا، وی افزود: دیگر پروژه مهم ترانزیتی کشور، الحاق ایران به کریدور اقتصادی چین ـ پاکستان (CEPEC) از طریق مسیرهای ریلی، جاده‌ای و دریایی است. از آنجایی که کشور پاکستان به‌دلیل هم‌مرز بودن به‌شکل مستقیم با چین همسایه است و مرز طولانی با آن دارد، می‌تواند دسترسی کوتاهی بین ایران و چین فراهم کند. بنابراین، باوجود نبود ایران در پروژه کمربند و جاده، اگر رویکردی مناسب نسبت به ظرفیت کریدورهای کشور داشته باشیم، می‌توانیم روابط تجاری و حمل‌ونقل خود با کشورهای منطقه به‌ویژه چین را حفظ کنیم. این کارشناس حمل‌ونقل ادامه داد: در حال حاضر بیشتر خطوط طرح ابتکار کمربند ـ راه، در نهایت از ترکیه عبور می‌کند. در راستای تنوع در کریدورها و پوشش کشورهای مختلف و همچنین اتصال ایران به مدیترانه و سپس اروپا و افریقا، کریدور ایران ـ عراق ـ سوریه ـ مدیترانه موردتوجه است. در این کریدور احداث راه‌آهن کرمانشاه ـ خانقین ـ بغداد بسیار مهم است. در همین راستا، تاسیس کریدور زیارتی ـ تجاری چین ـ پاکستان ـ ایران ـ عراق ـ سوریه نیز می‌تواند در دستور کار قرار گیرد.

ابتکار کمربند و جاده، همان راه ابریشم جدید است

مسعود دانشمند، فعال و کارشناس بازرگانی در گفت‌وگو با صمت، به تشریح جزئیات راه ابریشم جدید راه‌اندازی‌شده توسط چین پرداخت و گفت: پروژه‌ای که امروز از آن تحت‌عنوان «ابتکار کمربند و جاده» یاد می‌شود، در اصل همان راه ابریشم جدید و طی سال‌های اخیر، تبدیل به هشدار جدی برای تجارت خارجی ایران شده است. این کمربند شرقی ـ غربی، کشورهای شرقی به‌ویژه چین را از طریق مسیر جاده‌ای و ریلی به قزاقستان متصل کرده و پس از آن محموله‌ها به روسیه، آذربایجان، ترکیه و در نهایت به اروپا می‌رسند. بنابراین در این مسیر، ایران هیچ جایی ندارد که بخواهیم به آن امیدوار باشیم. وی افزود: در سده‌های گذشته، راه ابریشم، چین را به ایران متصل می‌کرد و مسیر ترانزیتی به‌طورمستقیم از وسط کشور ما می‌گذشت. به این صورت که کالاها از شرق وارد محدوده سمرقند و بخارا (خراسان فعلی) و سپس به ورامین (منطقه تهران) منتقل می‌شد و از آن به غرب کشور و کرمانشاه می‌رفت. از مرز کرمانشاه کالاها وارد عراق می‌شد و پس از آن به سوریه می‌رفت. از آن مسیر نیز کالاها به اروپا برده می‌شدند. بنابراین، در جاده ابریشم قدیمی، ایران جایگاهی جدی و نقشی پررنگ داشت. بدیهی است، این روش ترانزیت، دستاوردها و آورده‌های مالی زیادی را عاید ایران می‌کرد، اما دهه‌ها است که به‌دلیل مشکلات مختلف، نتوانسته‌ایم قدرت جاده ابریشم را حفظ کنیم و در نتیجه، امروز شاهد حذف ایران از مسیرهای مهم ترانزیتی منطقه هستیم.

▣ اهمیت وجود شرکت‌های بزرگ حمل‌ونقل

این فعال تجاری ادامه داد: همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، در مسیر شرقی ـ غربی ترانزیت منطقه، ایران نقشی جدی ندارد. بااین وجود، برخی معتقدند افزایش همکاری‌های تجاری میان ایران و چین، می‌تواند زمینه‌ساز بهره‌مندی ایران از فعالیت‌های ترانزیتی در مسیر جدید کمربند و جاده شود، در حالی که این خوش‌بینی منطقی به‌نظر نمی‌رسد. در شرایطی که مسیر جدید ترانزیت در منطقه تعریف شده، دلیلی ندارد که ایران بتواند نقشی جدی در این میان داشته باشد. متاسفانه باید گفت ایران طی دهه‌های گذشته، از تمام مبادلات و همکاری‌های بین‌المللی عقب مانده و در نشست‌های مربوط به برنامه‌ریزی ابرپروژه ابتکار کمربند و جاده نیز حضور نداشته است. با این وجود، چطور انتظار داریم که تنها با افزایش همکاری با چین یا سایر کشورهای منطقه، بتوانیم نقش این مسیر جدید را کمرنگ کنیم؟ دانشمند تکمیل کریدورهای ترانزیتی در ایران را یکی از الزامات مهم معرفی کرد و در این‌باره گفت: یکی از دلایل اصلی گسترده نبودن فعالیت‌های ترانزیتی در ایران، فراهم نبودن زیرساخت‌های تجهیزاتی است. به‌عنوان‌مثال، کریدور مهم شمال ـ جنوب که به‌معنای اتصال بندرعباس یا چابهار در جنوب به بندر انزلی و امیرآباد است، هنوز تکمیل نشده و همچنان طرح‌ها نیمه‌کاره مانده‌اند. در حال حاضر، بندرهای مهمی در شمال و جنوب کشور وجود دارند که می‌توانیم از آنها در مسیر توسعه تجارت استفاده کنیم اما تا به امروز در این زمینه موفق نبوده‌ایم. یکی از دلایل اصلی این امر، نبود زیرساخت‌های لازم است. مهم‌ترین زیرساخت لازم برای بهره‌گیری از کریدور شمال ـ جنوب، وجود شرکت‌های بزرگ حمل‌ونقل است که در این‌باره با خلأهای جدی مواجهیم.

▣ جزئیات مبهم همکاری ایران و چین

دانشمند در ادامه صحبت‌های خود، به انتشار برخی اخبار مبنی بر همکاری چین با ایران برای تکمیل کریدورهای ترانزیتی کشور واکنش نشان داد و گفت: هنوز جزئیات همکاری‌ها و تفاهمنامه‌های میان ایران و چین مشخص نیست. معلوم نیست چین به چه صورت قرار است به ایران برای تکمیل کریدورهای تجاری کمک کند. اگر قرار است با فروش کامیون به ایران، به کمبود حمل‌ونقل زمینی کشور پاسخ دهد، باید گفت رانندگان ایرانی ماشین‌های چینی را قبول نمی‌کنند. آنها معتقدند هزینه نگهداری و فرسایش کامیون‌های چینی نسبت به سایر برندها مانند ولوو، بنز و اسکانیا، بسیار بالا است و استفاده از آنها برای رانندگان مقرون به صرفه نیست. این فعال تجاری ادامه داد: بهترین کاری که چینی‌ها می‌توانند برای کمک به ایران انجام دهند، تکمیل پروژه‌های ریلی است. در حال حاضر، یک ریل تجاری قابل‌قبول میان بندر انزلی تا بندر عباس در کشور وجود ندارد و باید به جزئیات این‌چنینی هم توجه داشت، چرا که در سال‌های گذشته، قراردادهای مختلفی با چین برای تکمیل مسیر ریلی ایران منعقد شد، اما چینی‌ها پروژه‌ها را نیمه‌کاره رها کردند. به بیان دیگر، چین باید در ابتدا تعهدات نیمه‌کاره خود را درباره ساخت مسیر ریلی در ایران تکمیل کند.

اهمیت شناخت سیاست‌های تجاری منطقه

سیدجلال ابراهیمی، رئیس خانه اقتصاد و تجارت ایران و ترکیه در گفت‌وگو با صمت بیان کرد: حمل‌ونقل، کلید انجام فعالیت‌های تجاری است و هر کشوری که بتواند از مزیت‌های ترانزیتی خود استفاده کند، شانس بیشتری برای حضور در عرصه‌های جهانی خواهد داشت. تا پیش از این، موقعیت مکانی کشورها، آنها را تبدیل به شاهراه یا مسیر مهم تجارت می‌کرد، اما در حال حاضر چنین نیست. امروز، نحوه برخورد کشورها با مزیت‌های خود و شیوه استفاده از فرصت‌ها، آنها را از تجارت گسترده جهانی بهره‌مند می‌کند. به‌عنوان‌مثال، ایران به‌دلیل قرارگیری در موقعیت مکانی خاص، یکی از شاهراه‌های مهم ارتباطی از نظر تجاری در جهان از ادوار گذشته محسوب می‌شد، اما در حال حاضر چنین نیست. وی ادامه داد: شناخت دقیق از سیاست‌های تجاری کشورهای منطقه و همچنین سایر کشورهای فعال در عرصه تجارت، می‌تواند ایران را در بهره‌گیری از فرصت‌ها یاری کند، اما متاسفانه در این امر ضعف جدی داریم. این نقص باعث شده است تا در دهه‌های اخیر، کشورهای همسایه و منطقه به‌سمت تدوین و پایه‌گذاری مسیری جایگزین جاده ابریشم حرکت کنند. در اصل، ضعف ایران در بهبود و ارتقای زیرساخت‌های تجهیزاتی و همچنین عدم‌اصلاح رویکردهای مدیران براساس نیازهای روز، باعث شکل‌گیری این مسئله شده است.

▣ موقعیت مکانی ایران، مزیت نیست

ابراهیمی در ادامه صحبت‌های خود، دلیل اصلی شکل‌گیری مسیر جدید ترانزیتی در منطقه را منفعت کشورهای همسایه عنوان کرد و در این‌باره توضیح داد: برخی کارشناسان بر این باور هستند که مشکلات لجستیکی در ایران یکی از دلایل مهم کاهش روابط تجاری ایران با سایر کشورها است. ضمن تایید این نظر باید به رویکرد کشورهای همسایه اشاره کرد. به‌عنوان‌مثال، ترکیه یکی از کشورهایی است که از دیرباز با ایران روابط تجاری نزدیک و مهمی داشته است. ترکیه ۲ مرز زمینی با ایران دارد و همواره تعاملات و فرآیندهای بازرگانی مهمی میان این ۲ کشور برقرار است. اما باوجود تمام سوابق تجاری مهم، ترکیه به همراهی سایر کشورها مشغول ایجاد جاده ابریشم جدید و این مسئله به‌دلیل ضعف‌های زیرساختی ایران است. وی ادامه داد: راه مهم جدید مذکور، در مسیر کشورهای شمال ایران، مشغول شکل گرفتن است و به‌دلیل وجود مزیت‌های متعدد این راه نسبت به راه ترانزیتی ایران، برخی کشورها از داشتن رابطه تجاری با ایران پا پس کشیده‌اند. مسیری که ترکیه برای انتقال بارهای خود در نظر گرفته، به‌جای ایران کشورهای گرجستان و خطه شمالی ایران را در بر می‌گیرد. ترکیه و سایر کشورها از این مسیر برای مسائل ترانزیتی خود و ایجاد ارتباطات تجاری با شرق، بهره می‌گیرند. کشور ترکیه با اتحاد سایر کشورهای مربوطه، راه‌های انتقالی جدید را شکل داده تا سهم ایران را از مسائل ترانزیتی و به‌طور کل تجارت خارجی کاهش دهد. در این‌باره باید گفت زمانی که ترکیه یا هر کشور دیگری راهی منطقی‌تر و کم‌هزینه‌تر را برای ترانزیت کالاهای خود به‌دست آورد، طبیعی است که رغبت به استفاده از این راه‌های جدید داشته باشد. بنابراین، موقعیت مکانی ایران، دیگر برای ما مزیت رقابتی نیست و باید این موضوع را باور کنیم.

> زمانی‌که کشورها راهی منطقی و کم‌هزینه‌تر را برای ترانزیت کالاها پیدا کنند، از آن استفاده خواهند کرد؛ بنابراین موقعیت مکانی ایران، دیگر برای ما مزیت رقابتی نیست و باید این موضوع را باور کنیم

سخن پایانی

در اجرای یک کمربند ـ راه، کشورهای مسیر با داشتن بستر زیربنایی و فعالیت حمل‌ونقل بین‌المللی، علاوه بر تسهیل صادرات و واردات و انتفاع از درآمد ترانزیت، امکان ایجاد صنایع فرآوری و ایجاد ارزش‌افزوده را خواهند داشت. این فرصت سده‌ها در اختیار ایران قرار داشت، اما طی دهه‌های اخیر با غفلت دولت‌ها و افزایش تنش‌های سیاسی، ورق برگشت و حال باید از دور شاهد توسعه تجارت کشورهای منطقه و همسایه باشیم. دولت سیزدهم به‌شدت در تلاش است تا با افزایش همکاری‌های مستقیم با کشورهای منطقه، فعالیت‌های ترانزیتی را افزایش دهد و خسارت‌های ناشی از حذف ایران از جاده ابریشم را جبران کند. بدیهی است، با هیچ نوع ارتباط تجاری، نمی‌توان زیان‌های واردشده به بدنه اقتصادی و تجاری کشور را بهبود بخشید. چندی پیش، جواد هدایتی، مدیرکل ترانزیت و حمل‌ونقل بین‌المللی سازمان راهداری اعلام کرد که اگر ایران در راستای توسعه ترانزیت و تقویت حضور خود در کریدورهای بین‌المللی گام برندارد، در آینده‌ای نه‌چندان دور از مسیرهای ترانزیت مانند راه ابریشم حذف خواهد شد. بهتر است، بگوییم حضور ایران در مسیری به نام جاده ابریشم، نفس‌های واپسین خود را می‌کشد و در آینده‌ای نه‌چندان دور، با راه افتادن کامل راه ابریشم جدید، ایران دیگر بازیگر جدی ترانزیت در منطقه نخواهد بود.

گزارش میدانی

صمت حال و هوای آخر سال در بازار بزرگ تهران را بررسی کرد

شوق خرید با دست خالی

عکس‌ها: آیدا فریدی

کیمیا ملکی: ایستگاه مترو امام خمینی، سکوی کهریزک و مسافرانی که کل فضا را پر کرده‌اند. قطار در ایستگاه می‌ایستد اما سوار شدن در این قطار کاری به‌سختی کوه کندن است.

خانم‌ها با یکدیگر جمله‌ای تکراری را می‌گویند: «اسفند که میشه این ایستگاه غلغله است» و بقیه با تکان سر این جمله را تایید می‌کنند.

پس از گذشت حدود۲۰ دقیقه با سختی فراوان سوار قطار می‌شوم. چند دقیقه که می‌گذرد صدای ضبط‌شده اعلام ایستگاه‌های قطار بلند می‌شود: «ایستگاه ۱۵ خرداد» و سیلی از جمعیت به سمت بیرون قطار حرکت کرد.

پس از بالا و پایین رفتن از پله‌های ایستگاه به گیت خروجی می‌رسم و دیگر قدم برداشتن سخت می‌شود. کمی جلوتر، از پله‌های مترو برای خروج از ایستگاه بالا می‌روم، ازدحام جمعیت زیاد است؛ اما نه به اندازه سال‌های گذشته.

مقصد همین جا است؛ خیابان ۱۵ خرداد و بازار بزرگ تهران.

دلخوشی کجا بود؟

بهار آمد؛ فصلی که هر سال سرخوشی می‌آورد، اما امسال دخل بسیاری از شهروندان با خرج جور نیست تا خبری از سرخوشی باشد. البته بهار که با این چیزها کار ندارد؛ اصلا بهار را چه به این حرف‌ها؟ کسانی که باید به خود بگیرند کاری با این گرانی‌ها و بی‌پولی مردم ندارند؛ حالا چرا باید بهار خودش را قاطی کند؟ با وضعیت فعلی بازار و نرخ دلاری که هر لحظه تغییر می‌کند، دیگر نرخ هیچ کالایی ثابت نیست و تنها چیزی که ثابت است و هرگز تغییر نمی‌کند میزان درآمد و حقوق است. با این وجود عید که می‌شود، مردم با هر سختی که شده خرید می‌کنند. اما چه بگوییم که سالی که نکوست از بهارش پیداست! هر گوشه را که می‌بینم و با سال‌های گذشته مقایسه می‌کنم، تفاوت از آسمان تا زمین است. جمعیت بسیار و خریدار کم! امسال همه چیز رنگ دیگری به خود گرفته است. سر ظهر است و از مردمی که با کیسه‌های خرید کوچه رستوران مسلم را می‌بستند، خبری نیست. در واقع این همه همهمه و تکاپو تنها برای رسیدن دخل به خرج است! ظاهرا همه با یک امید مشترک به بازار تهران آمده‌اند؛ «شاید اینجا ارزان‌تر باشد».

اینجا همه چیز پیدا می‌شود

بازار بزرگ تهران؛ اینجا درست همان نقطه‌ای است که از شیر مرغ تا جان آدمیزاد در آن وجود دارد. برای خرید نوروزی که شامل پوشاک و خوراکی‌های سفره هفت‌سین و آجیل و این جور چیزها می‌شود، بازار قطعا گزینه خوبی است. به‌محض خروج از ایستگاه مترو ۱۵ خرداد، دو مسیر پیش رویم قرار دارد؛ سنگفرش‌های عریض خیابان و پیاده‌رویی که مغازه‌ها را بغل به بغل در خود جای داده است. تفاوت حرکت در این دو مسیر را می‌توان به خط کندرو و تندرو اتوبان تشبیه کرد. به محض خروج از ایستگاه مترو قدم به قدم دستفروشانی را می‌بینم که هر یک برای لقمه نانی صدای خود را بالا می‌برند. محل دقیق دستفروشان از دور قابل تشخیص است؛ همان جایی که جمعیت بسیاری از خانم‌ها جمع شده‌اند و گاهی نیز اجناسی به بالا پرتاب می‌شود و فروشنده فریاد می‌کشد: «بدو بدو حراجه، بدو که جا نمونی». وارد خیابان سنگفرش‌شده‌ای می‌شوم و با رسیدن به هر دستفروش نگاهی به اجناس بساط می‌کنم. در برخی از موارد فردی در کنار بساط دستفروشی روی یک صندلی ایستاده و تبلیغ کالایی که می‌فروشد را می‌کند. کمی جلوتر پاساژ جدید دلگشا قرار دارد که جمعیت کمی در آن مشغول تماشای ویترین مغازه‌ها هستند. بیشتر جمعیت ترجیح می‌دهند اول به بازار بزرگ سر بزنند و سپس به بازار رضا بروند. تلاش‌های پسری که با کاپشن آبی رنگ روی یک صندلی ایستاده و روی سر خود دو عینک گذاشته و در هر دستش چندین عینک قرار دارد، نظرم را جلب می‌کند. پسرک فریاد می‌زند: «بدو عینک داوود» «عینکای داوود رو هیچ‌جا ندیدی». نزدیک بساط پسرک می‌شوم؛ بساطی که پر از عینک‌هایی است که روی هم ریخته شده و خانم‌های زیادی دور آن جمع شده‌اند. جمعیت به اندازه‌ای است که برخی از خانم‌ها از افرادی که جلو ایستاده‌اند درخواست می‌کنند عینک موردنظر را به آنها بدهد. هراز گاهی یکی از خانم‌ها درخواست آینه می‌کند و فروشنده می‌گوید: «خانم ما صبح که میایم ۱۰ تا آینه داریم، وسط روز میشه ۲ تا؛ به آینه هم رحم نمی‌کنند». در گوشه‌ای خانمی با همسر خود ایستاده و با زدن هر عینکی که انتخاب می‌کند رو به همسر خود می‌گوید: «این بهتره یا قبلی؟» کمی جلوتر می‌روم. چند میز و صندلی در خیابان چیده شده که مربوط به پیتزافروشی پیاده‌رواست و در ازای ۸۵ هزار تومان پول، پیتزای ویژه می‌دهد. فلافل که ارزان‌تر است را ۴۵ هزار تومان می‌فروشد و صفی طویل مقابل آن شکل گرفته است. نکته جالب اینکه این پیتزافروشی برای کسب درآمد بیشتر دونات نیز می‌فروشد و هر بار با صدای بلند یکی از کارگران به جمعیت مقابل مغازه می‌گوید: «خواهشا جلوی ویترین دونات نایستید».

قیمت مغزها هوش از سر می‌برد!

به مغازه‌های آجیل‌فروشی بازار می‌رسم. چندین مغازه کنار هم قرار دارند که نرخ محصولات‌شان مانند هم است. میزان جمعیت داخل مغازه‌های آجیل‌فروشی هم مانند سال‌های گذشته نیست.

جلوی در این مغازه‌ها ظرف‌های بزرگی قرار دارد با محتویاتی چون لواشک پذیرایی و مغز گردو و... سبدهای بزرگ حاوی این خوراکی‌ها در یک سمت مغازه هستند و گل سرسبد فروش آن‌طرف مغازه مربوط به آجیل‌های شب عید می‌شود. روی هر ظرف کاغذی گذاشته شده که قیمت کالا با فونت درشت روی آن نوشته شده است؛ قیمت‌هایی که حتی نگاه کردن به آنها هوش از سر می‌برد. مشتری می‌آید و می‌رود. اتفاقا خرید هم می‌کند، اما دیگر خبری از خرید کیلویی آجیل‌ها نیست. مردم به‌جای خرید کیلویی آجیل و مغزها به خرید گرمی روی آورده‌اند که با یک حساب سرانگشتی قیمت مجموع آنها به میلیون می‌رسد، به همین دلیل برخی از آجیل‌فروشان خودشان مغزها را در بسته‌های کوچک بسته‌بندی کرده و روی هر بسته هم برچسب قیمت زده‌اند. با چند دقیقه توقف مقابل مغازه‌های آجیل‌فروشی به این نتیجه رسیدم که چندانه بادام هندی ته یک کیسه، قیمتی بالای ۱۰۰ هزار تومان دارد. برخی نیز هنگام عبور از کنار مغازه‌های آجیل‌فروشی و دیدن قیمت‌ها به کسی که همراه‌شان است می‌گویند: «الهی شکر امسال آجیل نمی‌خریم». نرخ آجیل و خشکبار موردنیاز برای شب عید به‌شدت افزایش یافته و دیگر هر شخصی از پس خرید آن برنمی‌آید. به سراغ چند قلم از مغز و آجیل‌های شب عید می‌روم تا نرخ آنها را با نرخ کالاهای مغازه‌های سطح شهر مقایسه کنم.

قیمت آجیل مخلوط در بازار کیلویی ۵۶۰ هزار تومان است و در مغازه‌های سطح شهر به کیلویی ۹۰۰ هزار تومان می‌رسد.

نرخ پسته در بازار کیلویی ۵۸۰ هزار تومان و در مغازه‌های سطح شهر یک میلیون تومان است. قیمت بادام درختی در بازار کیلویی ۵۸۰ هزار تومان است و در مغازه‌های سطح شهر به ۷۵۰ هزار تومان می‌رسد. نرخ بادام هندی در بازار از کیلویی ۶۰۰ هزار تومان و در مغازه‌های سطح شهر از ۶۵۰ هزار تومان شروع می‌شود.

قیمت تخمه جابنی در بازار کیلویی ۳۲۰ هزار تومان و در مغازه‌های سطح شهر حدود ۳۰۰ هزار تومان است.

سایر خشکبار مانند قیصی با نرخ کیلویی ۲۴۰ هزار تومان، آلو جنگلی کیلویی ۱۲۰ هزار تومان، آلو شابلون کیلویی ۲۴۰ هزار تومان و آلو بخارا کیلویی ۱۶۰ هزار تومان در بازار بزرگ تهران به فروش می‌رسد.

بینندگان سرخوش!

با گذر از آجیل‌فروشان به سبزه‌میدان می‌رسم. از بیرون در بازار بزرگ نگاهی به داخل می‌اندازم؛ به‌معنای واقعی جایی برای سوزن انداختن نیست. اینجا همه چیز می‌فروشند و هر چه بخواهید وجود دارد. فقط باید حوصله کافی داشته باشید تا از چند مغازه نرخ کالای موردنظر خود را بپرسید و سپس از مناسب‌ترین مغازه خرید کنید. صدای پدر خانواده‌ای را می‌شنوم که با لهجه مخصوص شهر خود در حالی که کودکش را در آغوش گرفته و از ازدحام جمعیت بازار متعجب است، به همسر خود تاکید می‌کند هرگز دست فرزند دیگر را رها نکند و از پدر خانواده هم دور نشوند؛ سپس وارد بازار می‌شوند. از اینجای مسیر به بعد قدم‌هایم کند و کندتر می‌شود و در برخی از موارد کاملا می‌ایستم تا جلوی پایم برای برداشتن قدم بعدی خالی شود، اما به هر مغازه‌ای که نگاه می‌کردم افراد یا در حال پرسیدن قیمت کالا بودند یا مغازه خالی بود. البته برخی نیز خرید خود را انجام داده و مشغول چانه‌زنی هستند، زیرا جمله معروف «آخرش چند؟» به گوش می‌رسد. پوشاک‌فروشان لباس‌های زمستانی خود را به حراج گذاشته‌اند و حدودا با ۵۰۰ هزار تومان می‌توان یک کاپشن شیک خرید.

لباس‌های راحتی با نرخ زیر ۱۵۰ هزار تومان پیدا نمی‌شود. بسیاری از مغازه‌دارها جلوی در ایستاده‌اند تا جوابگوی سوال «این چند؟» مشتریان گذری باشند. در گوشه‌ای، مقابل یکی از مغازه‌های لباس مردانه، عده‌ای ایستاده‌اند و رگالی از تیشرت‌های نخی با رنگ‌های مختلف را تماشا می‌کنند که با نرخ ۱۵۰ هزار تومان به فروش می‌رسند. معمولا مغازه‌هایی که اجناس خود را این گونه می‌فروشند، مشتری بیشتری دارند. در مجموع افراد یا دست خالی در راهروهای بازار و بین حجره‌ها قدم می‌زنند و تنها قیمت می‌پرسند یا به خرید چند کالای ریز بسنده می‌کنند که کیسه‌های کوچک در دست‌شان استدلال این فرضیه است.

البته قطعا همان کیسه کوچک هزینه‌ای چندصدهزار تومانی روی دست خریدار گذاشته است.

با عبور از هر تیمچه تعداد افراد کمتر و مغازه‌ها خلوت‌تر می‌شود. به‌نظر می‌رسد دیگر زور مردم به خرید از حراجی‌ها نیز نمی‌رسد.

کمی جلوتر تیمچه‌های فروش فرش یا لوازم خانگی و پارچه است که در روزهای آخر سال مشتری زیادی ندارند.

طلا خریدار ندارد؟

بازار زرگرها، تکه‌ای از بازار برای دوستداران طلا است. اینجا آنقدر خلوت است که گویی اصلا در بازاری با آن همهمه قرار ندارد! فروشندگان به چهارچوب در مغازه خود تکیه داده‌اند و دست به سینه نظاره‌گر آدم‌هایی هستند که شاید از هر ۱۰ نفرشان یک نفر خریدار باشد.

جلوی یکی از ویترین‌ها مادر و دختری ایستاده‌اند و گردنبندی را به فروشنده نشان می‌دهند و فروشنده در جواب تاکید می‌کند: «ببین اجرت این کار بالاست. بازم این قیمتی که می‌گم نهایی نیست. باید ببینیم وضع بازار تا آخرین لحظه چی میشه. حالا شما بیا داخل مغازه، سر نرخ چونه می‌زنیم»

مقابل ویترین یکی از مغازه‌های دیگر زن و مردی جوان ایستاده‌اند که به حلقه‌ها نگاه می‌کنند و کمی بعد از ویترین فاصله می‌گیرند. تقریبا همه مغازه‌ها یا خالی است یا شاید یکی دو نفر در آنها باشند. خلوتی بازار طلانشان می‌دهد با این قیمت‌های نجومی دیگر حتی دوستداران طلا نیز قدرت خرید ندارند.

در ادامه سری به بازار بدلیجات می‌زنم که بعد از مسجد امام واقع شده است. اینجا خبری از تک‌فروشی نیست و نرخ انگشترهای شیک از ۳۰ هزار تومان شروع می‌شود و به ۸۰ هزار تومان می‌رسد. بیشتر مشتری‌ها خود فروشنده و دنبال کارهای شب عید هستند. برق برخی از کارها به‌گونه‌ای است که تنها یک طلافروش می‌تواند تشخیص دهد که آن جنس، بدلی است. می‌توان گفت بازار بدلیجات شب عید خوبی دارد و مشتریان در این بازار به‌دنبال خرید هستند.

بازار بزرگ تهران درنگاهی کوتاه

بازار بزرگ تهران، محلی نام‌آشنا در زمینه اقتصادی، تاریخی و فرهنگی در پایتخت است و به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین بازارهای ایران شناخته می‌شود. بازار بزرگ تهران اثری به‌جا مانده از دوره قاجار است که عده‌ای آن را حاصل کار ناصرالدین شاه قاجار دانسته و عده دیگری ساخت آن را به دوران صفوی نسبت داده و شاه طهماسب صفوی را سازنده اصلی این بازار می‌دانند.

این بازار در ابتدا بدون سقف بود که طی سال‌ها و توسعه شهرنشینی دچار تغییرات اساسی شد و قسمت‌های زیادی در این مرکز تاریخی نوسازی شده و تغییر شکل یافته‌اند. بازار بزرگ تهران دارای قسمت‌های مختلفی است شامل تیمچه، مغازه، رستوران، مسجد، تکیه و... و راسته و بازارچه‌های زیادی را در خود جای داده است. حتی اگر قصد خرید هم نداشته باشید، می‌توانید به قصد تفریح و لذت بردن از فضای نوستالژیک بازار به آن سری بزنید و از آرامشی که در عین شلوغی و جنب‌وجوش مردم، در آنجا احساس می‌شود، استفاده کنید.

سخن پایانی

نرخ دلار هر ساعت بالاتر می‌رود و قیمت‌ها در بازار هم لحظه‌ای می‌شوند. بازار دیگر آن بازار قدیم نیست که در آن شاهد مردمی با دست‌های پر از کیسه‌های مختلف باشیم، بلکه تنها افرادی را می‌بینیم که پس از هر خرید کوچکی پیامک بانک را در تلفن همراه خود چک می‌کنند تا ببینند چقدر دیگر فرصت خرید دارند. بازار شب عید با این حقوق‌های «بخور و نمیر» و قیمت‌های نجومی، رونق خود را از دست داده و تنها شاهد نظاره‌گرانی در آن هستیم که به امید خرید چند هزار تومان ارزان‌تر کالا به بازار می‌آیند. به‌نظر می‌رسد شب عید امسال نه فروشندگان را راضی کند، نه خریداران را!

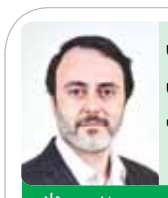

یادداشت

خنثی سازی بمب‌های ساعتی پایتخت

مهدی پیرهادی
عضو شورای اسلامی شهر تهران

رعایت نکات ایمنی در ساختمان‌سازی از ضرورت‌های اصلی است، ریزش ساختمان‌هایی مانند متروپل آبادان، پلاسکو و موارد دیگر نشان می‌دهد که حادثه، ساختمان‌های ناایمن بلندمرتبه را تهدید می‌کند.بنابراین باید ساختمان‌سازی در کلان‌شهرها مطابق مقررات و با رعایت تجهیزات ایمنی انجام شود تا از تهدید ریزش و خطر سقوط ساکنان به دور باشد.

برای جلوگیری از ساخت‌وساز ساختمان‌های ناایمن در شهر رعایت مقررات ساختمان‌سازی و برخوردهای قانونی نقش مهمی دارد. آنچه مسلم است؛ رعایت مقررات ملی ساختمان، ضوابط شهرسازی، ایمنی، اصول فنی، کنترل ساخت‌وسازها برای ساختمان‌سازی ایمن و توجه به معضلات بافت فرسوده و احیای بافت تاریخی می‌تواند از بروز حوادث ناگوار در شهرها پیشگیری کند، برخورد قانونی با تخلفات ساختمانی نیز امری مهم در جلوگیری از حوادث است.

با اینهمه هرچند وقت یک‌بار، با اتفاقاتی ناگوار داغی بر دل‌های‌مان می‌نشیند؛ حادثه‌ای رخ می‌دهد که حجم سوءمدیریت و بی‌توجهی به هشدارها و رعایت نشدن استانداردهای لازم ایمنی نمایان می‌شود.

در همین راستا ضرورت دارد تا به ساختمان‌های ناایمن شهر تهران بپردازیم. ساختمان‌هایی که به‌قدری ناایمن و پرتعداد هستند که هرکدام‌شان ممکن است هر لحظه فاجعه عظیمی را رقم بزنند، آن‌هم در حالی که تاکنون به‌دفعات مختلف با هشدارهای زیادی روبه‌رو و خودشان از وخامت اوضاع مطلع هستند و می‌دانند بمب ساعتی تهران شده‌اند! متاسفانه سوءمدیریت و بی‌توجهی به هشدارها در کشور ما به‌قدری شدید است که تنها زمانی که فاجعه‌ای رخ می‌دهد، توجهات به علل و چرایی و راه جلوگیری از تکرار حوادثی مانند ریزش ساختمان پلاسکو در تهران یا متروپل آبادان جلب و بعد از آن، همه‌چیز فراموش می‌شود.

متاسفانه سالیان متمادی برخی سازندگان و مالکان، بی‌قاعدگی را مبنای کار خود قرار داده‌اند و کشورمان، جولانگاه تاخت‌وتاز بی‌قاعده بسازو بفروش‌ها شده است.

به هنگام وقوع حوادث هولناک ساختمانی گفته می‌شود که اخطارها و هشدارهای لازم درباره نقص موارد ایمنی به مالکان آن ابلاغ شده، اما همان‌طور که شاهد بوده‌ایم، هیچ تاثیری بر آنها نداشته است. به‌طورمثال، در حادثه آتش‌سوزی کلینیک سیناطهر همین عبارت مطرح شد و به‌گفته سخنگوی آتش‌نشانی تهران، وضعیت ایمنی این ساختمان از سال ۹۴ تاکنون توسط کارشناسان بررسی و حدود ۴ اخطار در زمینه توجه به ایمنی این ساختمان صادر شده بود. بااین حال، مدیران شهری سال‌هاست، معتقدند ابزار لازم قانونی را در اختیار ندارند و نمی‌توانند ساختمان‌های ناایمن را پلمب کنند.

باوجود اینکه تجربه حوادث مذکور را داشته‌ایم، اما مدت‌ها اقدام جدی نظارتی یا قضایی برای برخورد با بی‌توجهی این ساختمان‌ها به هشدارها و ایمن‌سازی و رفع خطر انجام نگرفته است و می‌توان در تصدیق این موضوع اشاره کرد که علاوه بر افزایش روزافزون تعداد ساختمان‌های پرخطر و بحرانی، همچنان ۱۶۷ گودبرداری ساختمانی غیراصولی با شرایط ایمنی نامناسب نیز در تهران انجام گرفته است.

بنابراین آنچه برای رفع شرایط خطرناک فعلی ساختمان‌های بحرانی نیاز است، اقدامات قضایی و اجرایی برای برخورد و حمایت ساکنان آنها است. هرچه سریع‌تر باید جلوی فجایعی مانند پلاسکو و متروپل گرفته و با نهادها و مالکان مرتبط با ساختمان‌های ناایمن و پرخطر برخورد شود. تکرار چنین حوادثی یادآوری می‌کند که این مسئله به‌هیچ‌وجه یک موضوع ساده نیست که امکان موکول کردن به زمان دیگری را داشته باشد.

این در حالی است که رعایت اصول ایمنی در ساخت‌وساز و نظارت بر آن از مهم‌ترین عوامل ساختمان‌سازی مطلوب به‌شمار می‌رود. از طرفی، طبق مطالعاتی که درباره وضعیت بافت‌های فرسوده انجام شده، ۴۰ درصد بافت‌های نوسازی‌شده در بافت فرسوده از نظر کیفیت ساخت، مطلوب نیستند و به‌دلیل رعایت نشدن استانداردهای ساخت‌وساز و بکارگیری مصالح غیراستاندارد، جزو ساختمان‌های ناایمن به‌شمار می‌روند،بنابراین تداوم چنین شرایطی به‌طورقطع، آسیب‌های جانی و مالی بسیاری را در پی خواهد داشت که در این میان، متضرر نهایی مالک، خریدار و مردم کشورمان هستند.

نشست هماهنگی برای رضایتمندی مسافران نوروزی

دومین نشست ستاد سفرهای نوروزی با حضور وزیر راه و شهرسازی، معاونان وزیر، مدیران کل راه و شهرسازی و راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای سراسر کشور برگزار و هماهنگی لازم برای تسهیل سفر به‌منظور رضایتمندی مسافران نوروز ۱۴۰۲ برگزار شد.

مهرداد بذرپاش در دومین نشست ستاد سفرهای نوروزی با اعلام خبر امکان پیش‌بینی نقطه‌ای هواشناسی در ایام نوروز، بر لزوم برگزاری جلسات هماهنگی به‌طور مستمر در استان‌ها، نهایی کردن اقدامات سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه برای تسهیل سفر و اجرای تمهیدات لازم برای کاهش تلفات رانندگی تاکید کرد.

به گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، وی با اشاره به اهمیت ایمنی تردد و کاهش تلفات رانندگی دستور داد: همه استان‌ها تمام تلاش، امکانات، خلاقیت و نوآوری خود را به کار گیرند تا در ایام نوروز مردم سفری شاد و ایمن داشته باشند.

همچنین در این جلسه، وزیر راه و شهرسازی دستور داد: موضوع ساماندهی امداد خودروی جاده‌ای، هماهنگی برای حضور آتش‌نشانی‌ها در ۳۰ کیلومتری شهرها که طبق آمار پلیس راهور بیشترین تصادفات در این نقاط صورت می‌گیرد، پیگیری شود و در برخی ورودی شهرها که بر اثر بارش‌های اخیر دچار آسیب‌های جدی در رویه جاده شده‌اند، به‌سرعت ترمیم و بهسازی انجام گیرد.

در ادامه این جلسه، بذرباش رضایتمندی مسافران را هدف نهایی این وزارتخانه برشمرد و گفت: در نوروز ۱۴۰۲، پاسخگویی به مسافران در سامانه‌های حوزه‌های هواشناسی (شماره ۱۳۴)، ریلی (شماره ۵۱۴۹)، جاده‌ای (شماره ۱۴۱)، دریایی (شماره ۱۵۵۰) و هوایی (شماره ۱۹۹) مورد توجه جدی قرار گیرد.

علت هجوم غیربومیان به نواحی مختلف را بررسی کرد

سونامی مهاجرت به شهرهای شمالی

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

استان‌های شمالی همواره به‌دلیل شرایط آب‌وهوایی و طبیعت بکر، موردتوجه شهروندان سایر مناطق کشور هستند، توجهی که طی چند سال اخیر، منجر به افزایش خرید زمین‌های شمال کشور توسط غیربومیان، تغییر کاربری و ساخت‌وساز شده است. هجوم غیربومیان به نواحی مختلف شمال کشور در زمان حاضر، تهدیدی جدی محسوب می‌شود؛ تهدیدی که از وسعت اراضی کشاورزی می‌کاهد و در کنار آسیبی که به کشاورزی و مشاغل وابسته به آن می‌رساند، فرهنگ و سنت یک منطقه را نیز تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. مشکلات مالی، نبود حمایت برای اشتغال در بخش کشاورزی و تولیدی، نبود شرایط اشتغال در منطقه، از عمده دلایل تمایل به فروش زمین در این مناطق محسوب می‌شوند.

به‌گزارش سازمان املاک و مستغلات کشور، طی سال‌های اخیر بیش از ۲۰ درصد از اراضی جنگلی و کشاورزی گیلان و بیش از ۳۳ درصد مراتع و جنگل‌ها در مازندران به مناطق مسکونی تبدیل شده است. در این گزارش آمده که ۳۳ درصد مراتع و جنگل‌های استان‌های شمالی در ۲۵ سال اخیر تبدیل به مسکن و ویلا شده است. هجوم سرمایه‌داران به اراضی جنگل‌های شمالی در شرایطی است که معامله املاک این اراضی برای محلی‌ها به‌هیچ‌وجه توجیه اقتصادی ندارد، اما برخی مشاوران املاک که شمار آنها ده‌ها برابر دهه گذشته شده، توانسته‌اند سرمایه‌ها را به این بخش بکشانند.

صمت در این گزارش، تبعات مهاجرت جمعیت شهرهای مرکزی به استان‌های شمالی را از نگاه کارشناسان بررسی کرده است.

> اختلافات فرهنگی عواقب متعددی به‌بار می‌آورد؛ تا جایی که معضلات گوناگون دست به‌دست هم می‌دهند تا محیط اجتماعی و محیط‌زیست را تخریب و یک موقعیت دو سر باخت را ایجاد کنند

مهاجرت داخلی از کنترل خارج شده است

موازنه مهاجرتی در کشور به‌هم‌ریخته و به‌نظر می‌رسد الگوی مهاجرتی تغییر کرده است. به این ترتیب برخی شهرها خالی از جمعیت و برخی شهرها از جمعیت سرریز می‌شوند. این امر می‌تواند نتیجه مهاجرت داخلی کنترل‌نشده‌ای باشد که دیگر نمی‌توان از آن غافل بود، زیرا به چالش بزرگی تبدیل شده است.

برخی را بیکاری از شهر خود می‌راند و برخی از بی‌آبی به ستوه می‌آیند. خشکسالی و کمبود آب یکی از آن دلایلی است که هم زندگی روزمره و هم کشاورزی را مختل کرده و به‌عبارتی، معیشت مردم را نشانه گرفته است. این موضوع باعث می‌شود تا برخی شهروندان برای زندگی در شهرهای دیگر تلاش کنند که این اقدام در آینده چالش‌ساز است.

در بیان استان‌های مهاجرپذیر می‌توان به تهران اشاره کرد که افراد زیادی را از شهرهای مختلف در دل خود جای داده است.

مهاجران هم دلایل زیادی برای ترک مبدا ذکر می‌کنند؛ عده‌ای بیکاری برای‌شان چاره‌ای جز ترک دیار نگذاشته و عده‌ای به‌دنبال فرصت رشد و پیشرفت بیشتری هستند.

در نهایت تراکم بالای جمعیتی، مشکلات زیادی زیرپوست شهرهای مهاجرپذیر جمع می‌کند و هر آن ممکن است، مشکلات فوران کند. تا آنجا که در مورد کلانشهر تهران، بارها موضوع تغییر پایتخت مطرح شده‌است. اما موضوع فقط پایتخت نیست، اکنون شهرهای شمالی نیز کم‌وبیش با همین مشکل دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

آب، بنیادی‌ترین معیار رفاه و آسایش

اردشیر گراوند، جامعه‌شناس شهری در رابطه با تبعات مهاجرت جمعیت شهرهای مرکزی به استان‌های شمالی به صمت گفت: توان اکولوژیک اصطلاحی است که در موضوعات اقلیمی وجود دارد، به این معنا که سرزمین‌ها براساس توان محیط‌زیستی نظیر منابع آبی، پوشش گیاهی و جانوری، امکانات توسعه‌ای و... یک حجم مشخصی برای پذیرش نیروی انسانی و جمعیت ظرفیت دارند، بنابراین بیش‌ازحد مجاز کشش جمعیتی نخواهند داشت و نباید سیل جمعیت بدون برنامه‌ریزی به این مناطق مهاجرت کنند.

گراوند با اشاره به روند مهاجرت در شهرهای ایران گفت: توجه به توان اکولوژیک شهرها در کشور ما رعایت نشده و مشکلات زیادی را به‌بار آورده است. به‌دلیل اینکه ما بدون برنامه در مناطقی مثل یزد، اصفهان، کرمان، خراسان‌جنوبی و مناطق مرکزی، یک‌سری بارگذاری‌های اشتباهی کرده‌ایم که مخل محیط‌زیست شده و توان اکولوژیستی کشور را تحلیل برده است. این بارگذاری‌ها شامل ایجاد تولید صنایع سنگین در برخی از این شهرها و تغییر کاربری به‌سمت کشاورزی در برخی دیگر از آنهاست. درحالی که این مناطق کم‌آب بوده و تصمیمات یاد شده این شهرها را با تنش‌های آبی گستره و محیط‌زیستی روبه‌رو کرده است.

وی خاطرنشان کرد: انسان یک موجود عاقل و انتخابگر است و ترجیح می‌دهد در مناطقی زندگی کند که حداقل شاخص‌های محیط‌زیستی در آن فراهم باشد. آب یکی از این شاخصه‌های مهم و بنیادین برای زندگی و رفاه افراد است، در نتیجه با اینکه در شهرهای شمالی نیز با مشکل آب روبه‌رو هستیم، مردم ترجیح می‌دهند در این مناطق که پوشش گیاهی مناسبی دارند و به دریا هم نزدیک هستند، زندگی کنند. این اتفاق در نهایت منجر به برهم‌خوردن نظم زندگی اجتماعی می‌شود و روال زیستی افراد را از چارچوب عادی خود خارج می‌کند.

نظام برنامه‌ریزی متهم ردیف اول

گراوند تصریح کرد: شرایط پیش‌آمده مقصران زیادی دارد، اما متهم ردیف اول این اوضاع، ضعف در نظام برنامه‌ریزی حاکم در موضوعات بنیادی است که با فعالیت‌های اشتباه، محیط‌زیست را با خلل مواجه و شهروندان را مجبور به جابه‌جایی و مهاجرت کرده است.

وی افزود: در نهایت، اتفاقی که می‌افتد، این است که در شهرهای شمالی دچار یک بی‌انضباطی شهری و روستایی در ساخت‌وسازهای مجاز و غیرمجاز می‌شویم و این حجم عظیم از جمعیت، بخش عمده‌ای از زیرساخت‌های کشاورزی را از بین می‌برد. همچنین، یک آلودگی اجتماعی نیز ایجاد می‌شود، چرا که اختلافات فرهنگی، عواقب متعددی به‌بار می‌آورد تا جایی که معضلات گوناگون دست به دست هم می‌دهند تا محیط اجتماعی و محیط‌زیست را تخریب و یک موقعیت دو سر باخت را ایجاد کنند.

این جامعه‌شناس شهری ضمن بیان موارد یاد شده افزود: تا زمانی که نظام برنامه‌ریزی اصلاح نشود و شهروندان نتوانند در کشور خودشان در هر جایی که علاقه دارند، زندگی کنند، این شرایط باقی می‌ماند. در این شرایط مردم به هر مکانی جز شهر خود برای زندگی بروند با یک‌سری از اختلافات و دردسرهای متعدد روبه‌رو می‌شوند.

این کارشناس در بیان راهکارهای رفع این مشکل گفت: دولت باید برای حل مشکلات پیشقدم شود و این سوال را از خود بپرسد که چه سیاست‌هایی باعث شده تا مردم به‌طوردائم در حال مهاجرت و جابه‌جایی باشند؟ چرا که جابه‌جایی‌های متعدد نه‌تنها در کشور ما، بلکه در تمام دنیا آسیب‌زا است. برای همین در جهان این موضوعات با دقت بررسی شده و شرایط به‌نحوی بومی‌سازی می‌شود که افراد نیازهای مختلف خود را در مکانی که متولد شده‌اند و به آن علاقه‌مند هستند، برطرف کنند.

وی در پایان گفت: این خدمت به شهروندان نیست که صنایع و کشاورزی به شهرهای کم‌آبی مثل اصفهان و یزد برده شوند و مردم را به مهاجرت به شهرهای دیگر وادار کنند. اکنون که فکر مهاجرت از این شهرها به مناطق شمالی روزبه‌روز در حال گسترش است، هیچ نتیجه‌ای جز بحران در شهرهای کشور، یکی پس از دیگری ندارد و نه‌تنها باعث افزایش شهرهای مهاجرپذیر می‌شود، بلکه برنامه‌ریزی‌های شهری را نابود می‌کند و رفاه افراد را به‌خطر می‌اندازد.

> افزایش جمعیت بدون برنامه‌ریزی و توجه به آمایش سرزمین در شهرهای شمالی، موضوع جدیدی نیست، اما اگر برای کنترل آن راهکاری ارائه نشود، در نهایت چالش‌های زیست‌محیطی زیادی به‌بار می‌آورد

چالش‌های محیط زیستی در کمین شهرها

یعقوب موسوی، کارشناس جمعیت‌شناسی به صمت گفت: افزایش جمعیت در شهرهای شمالی موضوع جدیدی نیست، اما اگر برای حل آن راهکاری ارائه نشود، در نهایت چالش‌های زیست‌محیطی زیادی به‌بار می‌آورد. در حال حاضر، تعادل در بحث مهاجرت داخلی در کشور در حال برهم‌خوردن است.

این کارشناس تصریح کرد: اکنون شرایط به‌گونه‌ای در حال رقم خوردن است که تنها مهاجرت از روستا به شهر اتفاق نمی‌افتد، بلکه این پدیده شهر به شهر نیز در حال گسترش است. در گذشته، بیشتر مهاجرت‌ها به‌خاطر رفاه و به‌دست‌آوردن موقعیت‌های شغلی مناسب انجام می‌گرفت، اما در سال‌های اخیر دلایلی دیگری نظیر تنش آبی و یافتن زیستگاه‌های باکیفیت‌تر به آن اضافه شده است. از این میان، می‌توان به شهرهایی مانند یزد و اصفهان اشاره کرد که باوجود ظرفیت‌های بالای اقتصادی و صنعتی، مردمان‌شان در حال خروج از این شهرها و مهاجرت به مناطق بهتری از لحاظ زیست‌محیطی هستند.

این کارشناس جمعیت‌شناسی افزود: در سال‌های اخیر، بارش نزولات آسمانی در برخی استان‌ها تا ۸۰ درصد کاهش داشته و اوضاع را برای زندگی بسیار سخت کرده است. اگر فکری به حال این وضعیت نشود، مهاجرت‌های داخلی به‌شدت افزایش می‌یابد؛ زیرا در استان‌های حاشیه‌ای معیشت به کشاورزی وابسته است و اگر کشاورزی رونق نداشته باشد، زندگی مردم آن مناطق مختل می‌شود. وی خاطرنشان کرد: در بهار سال گذشته، طبق داده‌های مرکز آمار، تعداد شاغلان بخش کشاورزی نسبت به سال ۱۳۹۸ کاهش ۳۸۰ هزارنفری داشته که این موضوع زنگ خطر برنامه‌ریزی زیست‌محیطی را در کشور به‌صدا درآورده است. اکنون که می‌توان اوضاع محیط‌زیستی را کنترل کرد، باید اقدام موثری انجام داد وگرنه اگر کار به‌جایی برسد که این مشکلات ساختار شهری را نابود کند، دیگر تلاش برای بهبود اوضاع، نتیجه‌ای در بر نخواهد داشت.

رشد مهاجرپذیری در شهرهای شمالی

موسوی افزود: استان‌های شمالی جایگاه چهارم مهاجرپذیری یا کانون جذب جمعیتی را دارند. نخستین کانون‌های جذب جمعیتی، تهران و البرز، دومین کانون‌های جذب جمعیتی استان‌های قم، اصفهان، مازندران و یزد و سومین کانون مهاجرتی شهر مشهد هستند.

به گفته این کارشناس اکنون در حال تجربه شرایط متفاوتی نسبت به سال‌های گذشته هستیم، چرا که در سال‌های اخیر، کشاورزان استانی مانند اصفهان که یکی از مقاصد مهاجرتی بود، بارها برای کمبود آب و انتقال آب زاینده‌رود به ستوه آمده‌اند و کشاورزی در این استان اوضاع خوبی ندارد.

وی افزود: از طرفی، اگر این افراد بخواهند در شمال کشور حرفه خود را ادامه دهند، با کمبود زمین‌های کشاورزی روبه‌رو می‌شوند، زیرا بخش زیادی از زمین‌های کشاورزی و زراعی به ساختن ویلاهای لاکچری اختصاص یافته است. در این شرایط، اوضاع کاملا پیچیده شده است و هیچ روزنه‌ای برای نجات مشاغل، رفاه، زیست‌بوم و امید به زندگی باقی نمی‌ماند.

بنابراین مسئولان باید با چاره‌اندیشی و تمرکز بر اهداف خود در مسیر درستی گام بردارند تا اوضاع به‌نحوی پیش رود که بخش‌های مختلف تاثیر مثبت بر هم بگذارند نه اینکه مشکلات روی هم تلنبار شوند.

سخن پایانی

اراضی جنگلی و کشاورزی در شمال کشور به‌ویژه در مازندران آن‌چنان در حال تغییر است که به گفته کارشناسان تا چند سال آینده اراضی بکر و کشاورزی یکدست در این استان، وجود نخواهد داشت، فقط کافی است که سری به ارتفاعات مازندران بزنید، قد کشیدن انواع و اقسام ویلاهای مجلل و گرانقیمت را خواهید دید که به گفته منابع محلی فقط برای چند روز در سال، افرادی در آن حضور می‌یابند، اما در این میان دستگاه‌های مسئول چگونه نظارتی بر این موضوعات دارند، کاملا مبهم است. در پی تغییر کاربری، رشد ساخت‌وساز و افزایش شمار مهاجرت به شمال، هواشناسی مازندران به خطر تغییر اقلیم و کم‌آبی بر اثر مهاجرت‌ها به مازندران اشاره کرده و اخطار داده که مهاجرت‌ها به مازندران همچنان در حال انجام است. ضمن آنکه کوچک‌ترین آماری از مهاجرت‌های داخلی وجود ندارد؛ روستای ۷۰ خانواری به ۴۷۰ خانوار رسیده، در حالی که ۴۰۰ خانوار آن غیربومی هستند! به‌اعتقاد کارشناسان، یکی از مهم‌ترین دلایل ساخت‌وساز غیرمجاز را می‌توان در آشفتگی و جزیره‌ای عمل کردن دستگاه‌های متولی و نبود دقت لازم در تدوین طرح هادی دانست. هر دستگاه اهمالکاری خود را دارد و در این میان، دلالان به بهترین شکل از این فرصت برای منافع خود و ویرانی خطه شمال کشور استفاده می‌کنند.

با استقرار سامانه‌های هوشمند GIS، سپاد و سپهر

مدیریت مصرف برق اصفهان هوشمند می‌شود

عکس: صمت

وحید متقی، مدیر دفتر کنترل پروژه شرکت توزیع برق شهرستان اصفهان گفت: برای نخستین بار در ایران سامانه پایش هوشمند مصرف مشترکین برق در سطح شهرستان اصفهان پس از اجرای سیستم‌های اتوماسیون هوشمند GIS و استقرار سامانه‌های سپاد و سپهر به اجرا در آمد.

به گزارش خبرنگار صمت از استان اصفهان، وحید متقی با بیان این نکته به اجرای اتوماسیون هوشمند GIS به عنوان مدرن‌ترین و به روزترین شیوه ی مدیریت و نظارت بر شبکه توزیع برق در دنیا اشاره کرد و افزود: به جز چند ایالت معدود در امریکا، در شبکه توزیع نیروی برق شهرستان اصفهان این فن آوری به‌دست کارشناسان و پیمانکاران این شرکت به اجرا در آمده است. وی به اجرای شبکه هوشمند اتوماسیون GIS در سال ۱۳۹۲ اشاره کرد و گفت: این سیستم با صرف هزینه ۲ میلیارد تومان ایجاد شد و پس از آن به سامانه سپاد و امسال پس از اجرای موفق دوره آزمایشی سامانه سپهر ارتقاء یافت.

مدیر دفتر کنترل پروژه شرکت توزیع برق شهرستان اصفهان به پوشش کل سطح شبکه خدمات‌رسانی شرکت برق شهرستان اصفهان اشاره کرد و گفت: با اجرای این سیستم که به‌صورت آنلاین و آفلاین امکان برداشت دیتا و تحلیل دیتا وجود دارد بستر تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی صحیح همزمان با نظارت و مدیریت مصرف و بهبود فرآیندها ایجاد می‌شود.

متقی در ادامه به نصب بیش از ۶۰ هزار کنتور هوشمند و افزایش ضریب پایداری انرژی در شبکه برق اصفهان از طریق ایجاد خطوط خود نگهدارنده به‌جای شبکه کابل هوایی اشاره کرد و افزود: با اجرای این سیستم شاهد کاهش تلفات انرژی و افزایش راندمان و قدرت توزیع برق در سطح شهرستان اصفهان بوده‌ایم.

متقی در ادامه با اشاره به نصب ماژول پردازش اطلاعات بر روی دیتای فیدرهای ۲۰ کیلوولت در سطح شبکه خدماتی این شرکت اشاره کرد و افزود: کاهش یا افزایش و یا قطع ولتاژ، به‌صورت لحظه‌ای به روی سیستم سپاد مشخص می‌شود و بارفیدرهای فشار متوسط به‌صورت آنلاین قرائت و سپس تحلیل و مدیریت می‌شود.

وی در ادامه افزود: ماژول دیسپاچینگ بر روی بستر GIS فعال شده است که به‌صورت هوشمند مسیر فیدرها را مورد تحلیل و پردازش قرار می‌دهد.

وی به مزایای این پروژه اشاره کرد و گفت: با این فن‌آوری به‌طور هوشمند بدون اینکه اپراتور پست ۶۳ کیلوولت و یا مردم اعلام قطعی نمایند یا دچار ضعف برق شوند اطلاعات مکان و مشکل موجود به واحد عملیات ارائه می‌شود و در کوتاه‌ترین زمان ممکن قطعی‌ها برطرف می‌شود.

متقی در ادامه به مزیت‌های این سیستم به اهمیت پایش ولتاژ در شبکه توزیع برق اشاره کرد و گفت: با اجرای اتوماسیون هوشمند GIS پایداری شبکه ارتقا یافته است.

وی افزود: تحویل ولتاژ استاندارد و پایدار در تمام‌روزهای سال از مهم‌ترین رسالت‌های شرکت‌های توزیع است و نیاز است که از روش‌های جدید و نوین نسبت به پایش ولتاژ شبکه اقدام نماییم که در این راستا سامانه پردازش اطلاعات دینامیک شبکه (سپاد) به تجمیع دیتابین سامانه‌های بیلینگ، GIS، اطلاعات کنتورهای فهام، بازار برق و اطلاعات ofline ارسالی از دستگاه تست دیماندی وغیردیماندی می‌پردازد و درحال‌حاضر نزدیک به ۸ هزار نقطه آنلاین رصد می‌شود و حدود ۱۰۰ هزار نقطه به صورت آفلاین ولتاژ مشترکین را به صورت لحظه‌به‌لحظه پردازش می‌کند.

شرکت توزیع نیروی برق شهرستان اصفهان با استقرار نظام‌های بین‌المللی مدیریت کیفیت، سلامت، ایمنی و بهداشت از قدیمی‌ترین و بهترین شرکت‌های توزیع برق در سطح کشور است که بالاترین نرخ رضایت مشترکین را در کارنامه خود دارد.

صادرات ۳ میلیون تن کالا از مرز مهران

مدیرکل گمرکات استان ایلام از صادرات ۳ میلیون تن کالا از مرز مهران طی امسال خبر داد.

به گزارش مهر، روح الله غلامی با اشاره به افزایش صادرات کالا از مرز مهران در امسال، تصریح کرد: با توجه به وقفه کوتاهی که در کار صادرات کالا در مرز مهران به دلیل سال جدید میلادی در عراق ایجادشده بود دوباره چرخ‌های صادرات به حرکت درآمد و روند عادی به خود گرفت.

وی افزود: از ابتدای امسال تاکنون بیش از سه میلیون تن انواع کالا به ارزش اقتصادی یک میلیارد و ۴۶۵ میلیون دلار به کشور عراق صادرشده است.

غلامی عمده کالاهای صادراتی مرز مهران به عراق را محصولات پتروشیمی، مصنوعات پلاستیکی و فلزی، آهن‌آلات انواع مصالح ساختمانی، کاشی و سرامیک برشمرد.

افزایش جابه‌جایی مسافر به‌وسیله ناوگان جاده‌ای زنجان

رئیس اداره مسافر اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان زنجان گفت: پایانه‌های مسافری استان زنجان در ده‌ماهه امسال با بیش از ۱۴۸ هزار سفر در جابه‌جایی ۸۸۸ هزار مسافر فعالیت داشته است.

به گزارش خبرنگار صمت از زنجان، حمید سلمانیان رئیس اداره مسافر اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان زنجان از پایش‌های ده ماهه حمل‌ونقل مسافری استان خبر داد و گفت: پایانه‌های مسافری استان در ده ماهه امسال با انجام ۱۴۸۵۹۳ سفر، پذیرای نزدیک به ۸۸۸ هزار و ۸۵۷ مسافر بوده است.

سلمانیان در ادامه اظهار کرد: پایانه مرکز استان با جابه‌جایی بیش از ۴۶۶ هزار مسافر به خارج استان نقش بسزایی در ساماندهی و حمل‌ونقل مسافر در سطح استان دارد.

ساعت کاری ادارات شناور می‌شود

بر اساس اعلام استانداری تهران طرح شناورسازی ۲ ساعته فعالیت ادارات شهر تهران اجرا شد و به‌منظور کاهش پیک ترافیکی مهر، مقرر شد شروع کار ادارات و سازمان‌های شهر تهران از ساعت ۷ تا ۹ صبح به‌صورت شناور در نظر گرفته شود.

به گزارش مهر، استاندار تهران با بیان اینکه اصل طرح شناورسازی ساعت کاری ادارات برای مدیریت ترافیک است، گفت: احتمال تمدید این طرح برای سال آینده وجود دارد.

طرح شناورسازی ساعت کاری ادارات، این امکان را به کارمند می‌دهد که بین ساعت ۷ تا ۹ صبح به محل کار برود و موجب شد حدود ۱۰ درصد ترافیک صبحگاهی تهران کاهشی باشد.

علیرضا فخاری گفت: به‌منظور مدیریت ترافیک تهران تصمیم گرفته شد که طرح شناورسازی ساعت کاری ادارات امسال اجرایی شود.

وی افزود: در این چند ماه اخیر نتایج این طرح به‌صورت دقیق بررسی نشده اما طبق گفته کارشناسان حمل‌ونقل و ترافیک اجرای این طرح در کاهش ترافیک زمان اوج تردد مردم موثر بوده است.

استاندار تهران ادامه داد: به‌زودی با حضور کارشناسان و دستگاه‌های مربوطه این طرح به‌صورت دقیق بررسی خواهد شد و در صورت موثر بودن و نیاز به اجرای آن این طرح را نیز برای سال آینده تمدید می‌کنیم.

وی خاطرنشان کرد: مشکلات اصلی شهر تهران به موضوع آلودگی هوا و ترافیک اختصاص دارد که این مشکلات در کوتاه‌مدت قابل انجام نیست.

به گفته استاندار تهران، باید برنامه‌ها به‌صورت کوتاه و بلندمدت اجرایی شود و تهران بشدت به نوسازی و تقویت ناوگان حمل‌ونقل عمومی نیاز دارد.

بر اساس اعلام استانداری تهران طرح شناورسازی ۲ ساعته فعالیت ادارات شهر تهران اجرا شد و به‌منظور کاهش پیک ترافیکی مهر، مقرر شد شروع کار ادارات و سازمان‌های شهر تهران از ساعت ۷ تا ۹ صبح به‌صورت شناور در نظر گرفته شود.

مطابق این مصوبه تغییری در میزان حضور کارمندان در طول روز مطابق ضوابط و مقررات در محل کار ایجاد نخواهد شد و متناسب با ساعت ورود کارمندان به‌صورت شناور در محل کار، ساعت پایان کار در همان روز به‌صورت شناور تعیین می‌شود. ساعت شروع خدمات‌رسانی بانک‌ها نیز ساعت هفت صبح و زمان حضور کارمندان در بانک هم ساعت ۶: ۳۰ اعلام شد.

همه‌ساله با بازگشایی مراکز آموزشی حجم ترافیک پایتخت در مهرماه افزایش قابل‌توجهی داشته و با توجه به فرسودگی ناوگان حمل‌ونقل عمومی ازجمله اتوبوس و مترو ضروری است که در این خصوص مدیریتی در زمان رفت‌وآمد کارکنان دولت و دانش‌پژوهان انجام شود.

((آگهی مزایده فوق العاده الکترونیکی ۵۷۰ اموال منقول
مختص استان تهران از طریق سامانه مزایده الکترونیک دولت))

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارائی
سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی

سازمان جمع آوری وفروش اموال تملیکی درنظردارد کالاهای تحت اختیار خود را با بهره گیری از سامانه مزایده الکترونیک دولت بصورت اینترنتی بفروش برساند. متقاضیان محترم می توانند ازساعت ۸ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۵ لغایت ساعت ۲۴ روزشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۰ جهت دریافت اطلاعات فهرست کالاها ، شرایط مزایده و ارایه پیشنهاد به وب گاه مزایده الکترونیک به نشانی eauc.setadiran.ir مراجعه نمایند.

ضمناً از آنجائیکه مزایده بصورت اینترنتی می باشد رعایت موارد ذیل الزامیست:

۱ـ شرکت کنندگان درمزایده میبایست جهت ثبت نام و دریافت گواهی امضاء الکترونیک(توکن) به دفاتر ثبت اسنادرسمی درسراسر کشور مراجعه نمایند.

۲ـ برگزاری مزایده صرفاً از طریق سامانه مزایده الکترونیک دولت به آدرس فوق بوده و ارائه پیشنهاد قیمت نیز از این طریق انجام می‌پذیرد، لذا کلیه شرکت کنندگان درمزایده می‌توانند از تاریخ فوق الذکر به نشانی eauc.setadiran.ir مراجعه و با استفاده از امضاء الکترونیک، نسبت به ثبت پیشنهاد اقدام نمایند.

۳ـ ثبت پیشنهاد قیمت درسامانه مذکور حداکثر تا ساعت ۲۴ روزشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۰ امکان پذیر می‌باشد.

۴ـ داشتن کد ملی برای اشخاص حقیقی و کد اقتصادی برای اشخاص حقوقی بهمراه شماره حساب قابل استفاده از طریق اینترنت جهت متقاضیان شرکت در مزایده الزامی است.

۵ـ اطلاعات ریز اقلام ارائه شده در مزایده به آدرس اینترنتی فوق قابل رویت برای متقاضیان محترم می‌باشد.

۶ـ بازدید از کالاهای مطرح شده، در تمامی ایام هفته از ساعت ۸ الی ۱۴ امکانپذیر خواهد بود.

۷ـ پیشنهاد می گردد باتوجه به تنوع کالاهای مطرح در مزایده، قبل از ارائه پیشنهاد از کالای مورد نظر بازدید بعمل آید.

۸ـ پیشنهادهای ثبت‌شده درسامانه مزایده الکترونیک رأس ساعت ۱۶ روزسه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ در محل سازمان مرکزی، رمزگشایی و در همان روز نیز برندگان مزایده اعلام می گردند.

۹ـ شرکت کنندگان در مزایده در صورت ثبت پیشنهاد و درخواست انصراف،می توانندصرفاً گزینه انصراف درسیستم را تا ساعت ۱۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ انتخاب وثبت نمایند.

توجه: (لازم به توضیح است اعلام انصراف بصورت سیستمی بوده وبدون مراجعه به ادارات استان،با انتخاب گزینه انصراف،ثبت درخواست انصراف امکان پذیرمیباشد).

۱۰ـ متقاضیان محترم می توانند جهت دریافت اطلاعات بیشتر به منظورشرکت در مزایده الکترونیک و رویت شماره تلفن و آدرس مدیریتهای استانی به نشانی www.tamliki.ir مراجعه نمایند.

متقاضیان محترم در صورت تمایل به ارائه انتقاد، پیشنهاد و یا شکایت می توانند با سیستم ارتباط گویای سازمان به شماره تلفن ۲۷۶۵۲۱۹۸-۰۲۱ تماس حاصل نمایند.

شناسه آگهی: ۱۴۶۲۶۰۸ م الف / ۴۷۶۱ سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی

بیمه سامان
Saman Insurance

بیمه عمر و تشکیل سرمایه
روی زندگیت سرمایه گذاری کن

- صدور آنلاین بیمه عمر و تشکیل سرمایه
- ارائه خدمات بیمه‌گری به‌صورت آنلاین
(درخواست وام، بازخرید و برداشت از اندوخته)
- برداشت خودکار حق‌بیمه از حساب بانکی بیمه‌گذار (Direct Debit)

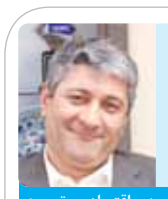
با اسکن QR Code بیمه‌نامه خود را دریافت کنید.

جهت کسب اطلاعات بیشتر و مشاوره رایگان می‌توانید به وب‌سایت شرکت بیمه سامان به نشانی www.si24.ir مراجعه یا با شماره تلفن ۸۹۴۳ - ۰۲۱ تماس حاصل فرمایید.

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری
«گسترش نیوز» دنبال کنید
www.Gostaresh.news

یادداشت

راهکارهایی برای حذف رانت در زنجیره فولاد

امیر صباغ ـ مدیر اقتصادی و توسعه سرمایه‌گذاری ایمیدرو

تامین ورق گرم فولادی در ماه‌های اخیر به چالشی جدی برای فعالان صنایع پایین‌دستی بدل شده است و بسیاری از آنها نسبت به نرخ این محصول گلایه‌مند هستند. بخشی از مشکلات پیش‌روی معامله ورق گرم فولادی در رینگ معاملاتی بورس کالا از آنجا نشأت می‌گیرد که میزان تولید ورق گرم فولادی در کشور در مقایسه با تقاضا برای خرید آن با کسری روبه‌رو است. همین کسری نیز به پیشی گرفتن قابل‌توجه تقاضا بر عرضه در فرآیند خرید این محصول در رینگ معاملاتی بورس کالا منتهی می‌شود.

شرکت فولاد مبارکه به‌عنوان اصلی‌ترین تولیدکننده ورق گرم فولادی کشور، امسال در چند نوبت، اقدام به عرضه تلفیقی ورق گرم کرد، بدین‌ترتیب با واردات ورق گرم، تعادل به رینگ معاملاتی ورق گرم در بورس کالا بازگشت. بااین‌وجود، چالش‌های متعددی در روند واردات و همچنین تولید این محصول حاصل شد که زمینه برهم‌خوردن تعادل را از این بازار فراهم کرد؛ برهم‌خوردن تعادل عرضه و تقاضا به‌منزله رشد قابل‌توجه بهای ورق گرم فولادی است. فولاد مبارکه در دوره‌ای با حملات سایبری روبه‌رو شد. علاوه بر این محدودیت برق در ماه‌های گرم امسال و همچنین محدودیت در تامین گاز این واحد نیز به فرآیند تولید در این صنعت، لطماتی را تحمیل کرد. این محدودیت‌ها در عمل روند فعالیت و تولید را در این صنعت تحت‌تاثیر منفی قرار داد. علاوه بر تمام موارد یادشده، دورنمای صعودی نرخ دلار، محرک رشد تقاضا برای خرید ورق گرم فولادی از بورس کالا شد. بدین‌ترتیب در چند دوره اخیر عرضه ورق گرم در رینگ معاملاتی بورس کالا، شاهد افزایش رقابت برای خرید این محصول بودیم. در چنین موقعیتی، افزایش واردات ورق گرم فولادی راهکاری اساسی برای تامین نیاز بازار داخل است. در حال حاضر، دولت با شرکت‌های مختلف بازرگانی در حال مذاکره است تا امکاناتی را برای واردات ورق گرم فولادی و تامین نیاز بازار داخلی فراهم کند. امید می‌رود با افزایش عرضه، آرامش به بازار بازگردد. چندی پیش، فولاد مبارکه پیشنهادی مبنی بر اصلاح نرخ پایه ورق فولادی در رینگ معاملاتی بورس را مطرح کرد. پیشنهاد مطرح‌شده توسط شرکت فولاد مبارکه براساس گزارش تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی از عملکرد این شرکت داده شده است. علاوه بر این، باید تاکید کرد چنانچه نرخ ورق در کشور به‌اجبار پایین نگه داشته شود، تولیدکننده برای واردات و کسری جبران بازار، احساس ایمنی نمی‌کند.

برای رفع مشکلات پیش‌روی شرکت فولاد مبارکه در تامین ورق گرم فولاد، این شرکت در نامه‌ای خطاب به شورای رقابت تاکید کرده است: «شرکت فولاد مبارکه در جریان تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی متهم به توزیع رانت در بازار شده که منطق محاسبه آن، اختلاف نرخ فروش فولاد مبارکه در بورس کالا با قیمت بازار آزاد است. بدیهی است این اختلاف ناشی از محاسبه نرخ پایه ورق گرم با قیمت فوب جهانی و نرخ دلار نیمایی است. باتوجه به اختلاف ارز آزاد با ارز نیمایی در کشور که همواره در نوسان است و در حال حاضر به حدود ۴۰ درصد رسیده، این موضوع به نرخ محصولات فولادی نیز تسری می‌یابد». بنابراین، این شرکت پیشنهادهایی را برای بازنگری در نرخ پایه ورق گرم فولادی مطرح کرده است. از آنجا که، فرمول نرخ ورق گرم توسط شورای رقابت تعیین می‌شود، اصلاح این فرمول نیز باید توسط این شورا انجام شود. اگر اعضای شورای رقابت تشخیص بدهند، فرمول قبلی ادامه می‌یابد یا هر فرمولی که موردتایید این شورا باشد، مصوب می‌شود. در پایان باید تاکید کرد؛ در حال حاضر محدودیتی برای واردات ورق گرم به کشور وجود ندارد، یعنی سایر شرکت‌ها نیز می‌توانند برای واردات ورق اقدام کنند، اما همچنان قیمت‌های داخلی پایین‌تر از نرخ‌های جهانی است و واردات این محصول صرفه اقتصادی ندارد. علاوه بر این، نبود ثبات، مسیر واردات ورق گرم را با اماواگر روبه‌رو می‌کند. فرآیند واردات چند ماه زمان می‌برد، تغییرات قابل‌توجه نرخ ارز یا تغییر در نرخ جهانی، ریسکی است که مانع واردات ورق گرم به کشور می‌شود. بنابراین، چنانچه ریسک‌های یادشده پوشش داده شوند، می‌توان بخشی از کسری بازار را تامین کرد.

انرژی، چالشی همه‌گیر در زنجیره فولاد

تامین انرژی موردنیاز فعالان صنعت فولاد در طول ماه‌های گذشته به چالشی همه‌گیر برای تولیدکنندگان این بخش بدل شده است. معاون امور معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت بااشاره به اهمیت تامین زیرساخت‌های صنعت فولاد گفت: تامین انرژی و محدودیت‌های پیش‌روی آن عملکرد کل زنجیره فولاد را تحت‌تاثیر قرار داده و به‌تبع آن، بخش ورق نیز از این موضوع متاثر شده است. به گزارش شاتا، رضا محتشمی‌پور در نشست هم‌اندیشی بررسی چالش‌های حوزه فولاد که با حضور صابر پرنیان، مدیرکل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان آذربایجان‌شرقی و اعضای هیات رئیسه جدید انجمن فولاد استان برگزار شد، با بیان اینکه در کشور با ناترازی گاز مواجهیم، افزود: صنعت فولاد جزو صنایعی است که به‌شدت از وضعیت انرژی متاثر شده است. وی در ادامه افزود: البته باتوجه به ظرفیت جدیدی که در حوزه ورق فولادی در کشور در حال احداث است، از نظر تولید به سطح متعادلی خواهیم رسید. معاون معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت درباره استفاده از ال‌سی در معاملات بورس تاکید کرد: وقتی ال‌سی وارد معاملات بورس می‌شود، رقابت به‌شدت افزایش می‌یابد. بنابراین، به‌منظور بررسی و تدوین تمام زوایای موضوع ال‌سی جلساتی برگزار خواهد شد که البته دغدغه‌ها و مسائل مطرح‌شده از سوی فعالان حوزه فولاد آذربایجان‌شرقی نیز در این جلسات مطرح خواهد شد.

محتشمی‌پور از افزایش شدید حجم ثبت سفارش در کشور بعد از فاصله شدیدی که بین ارز نیمایی و ارز بازار آزاد اتفاق افتاد، خبر داد و گفت: ثبت سفارش ماهانه در یکی از دفاتر تخصصی ما نسبت به یک سال گذشته بیش از ۱۰ برابر و در این زمینه نیز تصمیماتی اتخاذ شده است.

دریافت عوارض صادراتی از مواد خام و نیمه‌خام در بوته نقد کارشناسان

سیاست‌هایی که تیشه به ریشه تولید می‌زند

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

معافیت مالیاتی صادرات مواد خام و نیمه‌خام از لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حذف شد. در فرآیند تدوین و بررسی بودجه سال آتی نیز دوباره قرار به حذف این معافیت مالیاتی است. علاوه‌براین، پیشنهاد شده از ابتدای سال ۱۴۰۲، حداقل ۰.۵ درصد از ارزش صادراتی این کالاها به‌عنوان عوارض صادراتی اخذ شود. در همین حال، میزان دقیق این عوارض در دستورالعملی که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارت نفت و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری و به تصویب هیات‌وزیران می‌رسد، تعیین خواهد شد، البته هنوز تصمیم‌گیری دقیقی در این‌باره انجام نگرفته است و نمایندگان مجلس شورای اسلامی نتوانسته‌اند درباره وضع عوارض بر صادرات مواد معدنی، گازی و پتروشیمی تصمیم‌گیری دقیق کنند. به‌اعتقاد فعالان بخش معدن و صنایع معدنی، حذف معافیت مالیاتی از صادرات مواد نیمه‌خام، فرآیندی خلاف قانون است. در واقع، تعریفی با عنوان ماده نیمه‌خام در قانون وجود ندارد. علاوه‌براین، وضع عوارض صادراتی عموما با هدف تنظیم بازار داخلی انجام می‌شود، این در حالی است که میزان تولید در بیشتر صنایع مورد بحث اعم از مواد معدنی، گازی و پتروشیمی به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود. در نتیجه، اجرای چنین راهکارهایی تنها به تحمیل خسارت‌های جدی به صنایع منتهی خواهد شد. صمت در این گزارش به تبعات دریافت عوارض صادراتی از مواد خام و نیمه‌خام پرداخته است.

خط انتقال کنسانتره سنگ آهن در چادر ملو- عکس: آیدا فریدی

مسئولیت تعیین مالیات و عوارض صادراتی به کمیسیون تلفیق بازگشت

رئیس مجلس شورای اسلامی بند مربوط به تعیین مالیات و عوارض صادراتی برای صادرات مواد، محصولات و صنایع معدنی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی را برای رفع ابهام و اصلاح به کمیسیون تلفیق بودجه بازگرداند. براساس این بند که برای اصلاح به کمیسیون تلفیق ارجاع شد، به‌منظور اجرای قانون جهش تولید دانش‌بنیان و توسعه زنجیره ارزش تولید و عبور از خام‌فروشی، صادرات کلیه مواد و محصولات معدنی، فلزی و غیرفلزی مندرج در لیست آیین‌نامه اجرایی بند (ص) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ در تمام نقاط کشور مشمول مالیات بر درآمد شده و از ابتدای سال ۱۴۰۲، حداقل نیم درصد از ارزش صادراتی این کالاها به‌عنوان عوارض صادراتی اخذ خواهد شد. میزان دقیق این عوارض در دستورالعملی که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارت نفت و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری و به تصویب هیات‌وزیران می‌رسد، تعیین خواهد شد. پیش از ارجاع، مسعود میرکاظمی، رئیس سازمان برنامه‌وبودجه در سخنانی در مخالفت با این بند از مصوبه کمیسیون تلفیق انتقاد کرد و خواستار بازگشت به لایحه دولت شد و این نکته را گفت که تصویب این بند اشکالات زیادی را در اجرا ایجاد می‌کند.

سیاست‌های بی‌نتیجه

حسین چهرگانی، فعال صنعت سیمان در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: ظرفیت تولید سیمان در کشور ما مازاد نیاز داخلی برآورد می‌شود. در طول سال‌های گذشته، سرمایه قابل‌توجهی جذب صنعت سیمان شده است، تولید در این صنعت در شرایطی به سطح بازدهی می‌رسد که از بخش عمده ظرفیت‌های این صنعت برای تولید استفاده شود. تولید واحدهای سیمانی با ظرفیت پایین به‌منزله متضرر شدن صنایع است.

وی افزود: ظرفیت تولید صنایع سیمان کشور حدود ۸۸ میلیون تن برآورد می‌شود. بااین‌وجود، نیاز کشور به این محصول ساختمانی به‌مراتب محدودتر برآورد می‌شود، در نتیجه صادرات راهکار اصلی برای تداوم تولید با ظرفیت بالا در صنایع سیمانی است. چهرگانی گفت: در چنین شرایطی از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود با اصلاح شرایط موجود زمینه توسعه صادرات سیمان و همچنین افزایش سطح بهره‌وری را در این واحدها فراهم کنند، اما نه تنها خواسته یادشده محقق نمی‌شود، بلکه شاهد ایجاد سنگ‌اندازی‌های جدید در مسیر فعالیت صنایع نیز هستیم. این سنگ‌اندازی‌ها در قالب‌های مختلفی از جمله حذف معافیت مالیاتی صادرات یا وضع عوارض صادراتی اجرایی می‌شود. این فعال صنعت سیمان افزود: سودآوری قابل توجه حاصل از فروش صادراتی محصولات مختلف، لزوما صحت ندارد، چرا که صادرات به‌منزله تحمیل هزینه‌های مختلف است، این هزینه‌ها برای صادرات سیمان به‌مراتب بیشتر برآورد می‌شود. سیمان محصولی حجیم با وزنی قابل توجه است، در نتیجه فروش صادراتی آن به‌منزله تحمیل هزینه قابل توجه حمل خواهد بود. علاوه بر این، بهای سیمان به‌صورت منطقه‌ای تعیین می‌شود، در نتیجه بهای فروش این محصول در بازار صادراتی متاثر از نرخ آن در بازار داخلی است. چهرگانی گفت: دریافت مالیات از صادرات یا وضع عوارض صادراتی، راهکارهایی برای درآمدزایی دولت نیستند. صنایع موظف به پرداخت مالیات از محل سودآوری خود هستند. علاوه بر این، وضع عوارض صادراتی به‌منزله ایجاد مانع در مسیر صادرات با هدف کنترل بازار است، اما با نظر به ظرفیت قابل توجه تولید سیمان در کشور و همچنین رکود قابل توجهی که بر فعالیت‌های ساخت‌وساز سایه انداخته است، در عمل بازار داخلی با هیچ کمبودی روبه‌رو نیست. وی در پاسخ به سوالی مبنی بر قرار گرفتن کلینکر در لیست مواد نیمه‌خام و دریافت عوارض صادراتی از محل فروش این محصول گفت: تولید کلینکر به‌منزله پیمودن بخش عمده مسیر تولید سیمان است. فرآیند تبدیل کلینکر به سیمان، پیچیده نیست و از آن نباید با عنوان ماده‌خام نام برده شود. از این رو، صادرات سیمان در قیاس با کلینکر مزیت‌هایی را به‌دنبال دارد. چهرگانی تاکید کرد: بااین‌وجود، سیاست‌گذاران و مدیرانی که اقدام به تدوین و بررسی لایحه بودجه یا مقررات‌گذاری می‌کنند، به اصول و فرآیندهای تولید در صنایع آشنایی ندارند. نبود نگاه تخصصی در میان مدیران و سیاست‌گذاران و بی‌توجهی به نظرات کارشناسان در فرآیند تصمیم‌سازی برای کشور، به بروز مشکلات جدی برای تولیدکنندگان منتهی خواهد شد. این کارشناس صنعت سیمان گفت: سیمان دوره عمر کوتاهی دارد و زمان موردنظر برای انتقال آن، محدود و فرآیند جابه‌جایی آن دشوار است، حتی می‌تواند به افت کیفیت محصول نهایی منتهی شود، در حالی که صادرات مستلزم پیمودن مسیر طولانی نقل‌وانتقال، انبارسازی در مرز و.... است و حتی تا چند ماه نیز زمان می‌برد. بنابراین، بسیاری از کشورها ترجیح می‌دهند کلینکر را خریداری و فرآیند نهایی آسیاب آن را در کشور خودشان انجام دهند، بدین ترتیب کیفیت محصول نهایی نیز حفظ خواهد شد. چهرگانی گفت: علاوه بر این، دشواری حمل‌ونقل کلینکر و سیمان نیز یکسان نیست. کلینکر در قالب بار فله به بنادر حمل می‌شود، اما سیمان را باید با بسته‌بندی یا با بونکر حمل کرد. حمل سیمان باتوجه به امکانات لجستیکی کشور بسیار دشوار است، در نتیجه فروش صادراتی کلینکر به سیمان اولویت دارد. این فعال صنعت سیمان گفت: چنانچه نگاه تخصصی بر روند مقررات‌گذاری حاکم شود، بسیاری از مشکلات صنایع مرتفع خواهد شد. این نگاه تخصصی در شرایطی حاصل می‌شود که مدیران در روند سیاست‌گذاری خود از نظرات کارشناسان و فعالان صنعتی و اقتصادی بهره بگیرند. در چنین موقعیتی بسیاری از چالش‌های کنونی حاکم بر عملکرد صنایع منتفی خواهد شد.

> وضع عوارض بر صادرات، راهکاری برای تنظیم بازار داخلی است، بنابراین وضع و اخذ این عوارض در جایی که بازار داخلی با هیچ کمبودی روبه‌رو نیست، از اساس اشتباه است

نگاه آینده‌نگر وجود ندارد

سعید عسکرزاده، فعال بخش معدن و زنجیره فولاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: حذف معافیت مالیاتی صادرات در سال‌های قبل از ۱۴۰۰، به مواد خام اختصاص داشت و به قانون مالیات‌های مستقیم نیز وارد شده بود. از سال ۱۴۰۰ و در تدوین لایحه بودجه، معافیت مالیاتی مواد نیمه‌خام حذف شد. این در حالی است که تعریف دقیق و قانونی از مواد نیمه‌خام وجود ندارد. علاوه‌براین، گسترده‌تر کردن لیست موردنظر با قوانین بالادستی تعارض دارد، بر همین اساس نیز انتظار می‌رود چنانچه قرار به تغییر رویه در قانون است، طبق اصول قضایی آن انجام شود. وی افزود: از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور برداشت کرد که ایرادات ماهیتی و قانونی به مصوبات موردبحث وجود دارد. این ایرادات به‌شکل ریشه‌ای از نبود نگاه توسعه‌ای به بخش معدن و صنایع وابسته به آن نشأت می‌گیرد. عسکرزاده گفت: بزرگ‌ترین چالشی که در فرآیند تصویب بودجه سالانه و همچنین مقررات‌گذاری برای صنایع به‌چشم می‌خورد، نبود نگاه تخصصی به این صنایع است. در واقع، معدن و صنایع وابسته به آن، حکم درآمدزایی برای دولت یافته است، در حالی که انتظار می‌رود به بخش معدن و صنایع وابسته به آن، به چشم پایه‌های توسعه نگاه شود. این نگاه توسعه‌ای و فراهم آوردن الزامات آن می‌تواند به ارتقای سطح تولید ناخالص داخلی، توسعه عملکردی صنایع و همچنین بهبود شرایط اقتصادی در مناطق کمتربرخوردار منتهی شود. در همین حال، امکانی برای توسعه صنایع پایین‌دستی فراهم می‌شود و همزمان اشتغالزایی گسترده‌ای در سطح کشور پدید می‌آید. بااین‌وجود، گویا دولتمردان و سیاست‌گذاران به‌دنبال ارتقای درآمدهای مستقیم از بخش معدن و صنایع وابسته به آن هستند. این نگاه خود را در قالب حذف معافیت مالیاتی صادرات یا وضع عوارض صادراتی آن‌هم در شرایطی که بازار داخلی با هیچ کمبودی روبه‌رو نیست، نشان می‌دهد، اما این نگاه نه تنها نتیجه‌بخش نیست، بلکه بار مضاعفی را به صنایع تحمیل می‌کند و آثار منفی نهایی ناشی از آن در نهایت به عملکرد صنایع نیز تحمیل خواهد شد. عسکرزاده گفت: سیاست‌گذاری غلط و افزایش اختیارات دولت، در طول سال‌های گذشته بیشترین لطمات را به عملکرد صنایع تحمیل کرده است. وی افزود: در حال حاضر مقرر است حداقل ۰.۵ درصد عوارض بر صادرات کلیه مواد و محصولات معدنی، فلزی و غیرفلزی مندرج در لیست آیین‌نامه اجرایی بند (ص) تبصره (۶) قانون بودجه، وضع شود و وضع عوارض بیشتر نیز زیر نظر دولت باشد. این در حالی است که در قانون رفع موانع تولید، سازکاری برای تعیین وضع عوارض صادراتی تعیین و این موضوع به شورای اقتصادی واگذار شده، بدین ترتیب واگذاری این امر به دولت اشتباه و خلاف قانون است. این فعال بخش معدن گفت: میزان تولید در بسیاری از حلقه‌های زنجیره فولاد کشور به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود. در چنین شرایطی، صادرات بهترین و تنها راهکار برای تداوم تولید یک صنعت است. فعالان صنعتی وضع عوارض صادراتی یا هر نوع محدودیت بر صادرات را به‌ویژه برای محصولاتی که میزان تولید آنها مازاد بر نیاز بازار داخلی است، اشتباه و خلاف مسیر تولید و توسعه عنوان می‌کنند. عسکرزاده گفت: بااین‌وجود، همچنان نگاه حاکمیت کسب درآمد از بخش معدن و صنایع وابسته به آن، بدون نگاهی آینده‌نگر به ظرفیت‌های این بخش است، در نتیجه شاهد وضع مقررات و قوانین خلاف رویه‌های قانونی و تحمیل خسارت‌های غیرقابل‌جبران به صنایع هستیم؛ مسیری که به افت تولید، از میان رفتن موقعیت‌های شغلی و حتی درآمدهای ارزی کشور منتهی می‌شود.

سخن پایانی

وضع عوارض بر صادرات، راهکاری برای تنظیم بازار داخلی است، بنابراین اختصاص این عوارض در جایی که بازار داخلی با هیچ کمبودی روبه‌رو نیست، از اساس اشتباه است. این سیاست غلط با هدف جبران بخشی از کسری بودجه دولت موردتوجه قرار گرفته است، اما نه تنها این سیاست نتیجه‌بخش نیست، بلکه لطمات غیرقابل‌جبرانی را به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌کند. حذف معافیت مالیاتی صادرات نیز اقدام دیگری است که از انگیزه تولیدکنندگان داخلی برای صادرات می‌کاهد. این سیاست در شرایطی از سال گذشته اجرایی شده که کشور با کمبود جدی ارز در سایه تحریم‌ها روبه‌رو است. باتوجه به محدودیت روزافزون در تعاملات میان ایران با سایر کشورها، انتظار می‌رود مسیر صادرات صنایع معدنی تسهیل شود.

چگونه گاز و دلار بازار فولاد را صعودی کرد؟

هرچند زمستان سخت برای تولید فولاد کشور از اواخر پاییز شروع شد، اما معاملات فولاد در بورس کالا در دی، چه آنهایی که ابطال شدند و چه تاییدشده‌ها، از آغاز یک زمستان داغ در قیمت‌ها و بازار فولاد خبر می‌دادند. تاثیر ۲ عامل کلیدی افزایش نرخ ارز و بی‌ثباتی سیاست ارزی (افزایش تقاضا در بورس کالا) و چالش ناترازی گاز و محدودیت‌های گاز طبیعی (کاهش عرضه در بورس کالا) موجب برهم‌خوردن تعادل بازار و رشد قیمت‌ها در دی امسال شده است.

به گزارش چیلان، در هفته اول دی، انتشار اخبار از قطعی گاز صنایع و همزمان انتظارات مثبت تورمی ناشی از افزایش نرخ ارز به حدود ۴۰هزار تومان، باعث شد تا متقاضیان آهن‌اسفنجی برای کسب سهم از عرضه ۲۰هزار تن آهن‌اسفنجی دست به رقابت قیمتی ۴۰ تا ۵۲ درصدی بزنند، به‌طوری که بورس کالا معاملات را ابطال کرد. ظرف ۲هفته بعد نیز این محصول در رینگ صنعتی بورس کالا عرضه نشد. در نهایت در هفته پایانی دی، واحدهای احیا، ۳۲هزار تن آهن‌اسفنجی را در رینگ صنعتی بورس کالای ایران عرضه کردند. بنابراین، در شرایطی که ظرف ۳ هفته ابتدایی این ماه، آهن‌اسفنجی در بورس کالا معامله نشده بود، به بروز رقابت قیمتی حدود ۴۰ درصد منجر شد.

از اوایل آذر، محدودیت گاز برای فولادی‌ها اعمال شد. در ابتدا محدودیت‌ها بر ۳۰ درصد، سپس ۵۰ و ۷۰ درصد بود و اکنون گاز کارخانه‌های فولادی نیمه‌شمالی کشور (بیشتر کارخانه‌های احیای مستقیم) به‌صورت کامل قطع و واحدها تعطیل شده‌اند.

از سوی دیگر، در صنعت فولاد، امکان جایگزینی گاز با سایر انرژی‌ها (برای مثال مازوت) وجود ندارد، بنابراین با قطعی و محدودیت‌های گاز، به‌ناچار کل فرآیند تولید زنجیره فولاد مختل خواهد شد. گفتنی است، حدود ۷۰ درصد از گاز مصرفی زنجیره آهن و فولاد کشور به فرآیند تولید آهن‌اسفنجی مرتبط است که ماده اولیه کارخانجات فولادسازی است. نرخ آهن‌اسفنجی در دی نسبت به آذر حدود ۳۴ درصد رشد داشته (رقابت حدود ۴۰ درصد نسبت به نرخ پایه) و همچنین میزان حجم معاملات و در نتیجه میزان عرضه (بدون در نظر گرفتن معاملات ابطال‌شده) حدود ۸۳ درصد کاهش یافته است. علاوه‌براین، نسبت نرخ میانگین موزون آهن‌اسفنجی به شمش بلوم در بورس کالا در دی به رکورد تاریخی خود و به عدد حدود ۷۷ درصد رسید. به‌طور متوسط آهن‌اسفنجی نسبت به شمش حدود ۱۸ درصد رشد نرخ داشته است. در ماه دی، نرخ شمش بلوم در بورس کالا به دلایل کاهش عرضه ناشی از محدودیت گاز، افزایش نرخ دلار و همچنین صعود نرخ جهانی بیلت و رسیدن بیلت صادراتی فوب ایران به بالای ۵۰۰ دلار باعث افزایش حدود ۱۳ درصدی نرخ نسبت به آذر شد. در ۱۰ ماه ابتدایی امسال در مجموع، ۳ میلیون و ۷۳۸ هزار تن ورق گرم توسط شرکت فولاد مبارکه اصفهان در بورس کالا عرضه شده و حجم معاملات نیز حدود ۳ میلیون و ۵۱۴ هزار تن است.

بازگشت ۲۳۰ شرکت دانش‌بنیان به کشور

«برنامه همکاری با متخصصان و کارآفرینان ایرانی خارج از کشور» یکی از اقدامات جامع و منسجمی است که برای اتصال توانمندی‌ها و تخصص نیروهای کارآمد ایرانی خارج از کشور به‌اجرا درآمده است.

به‌گزارش معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، پدیده مهاجرت یک موضوع چندوجهی است و می‌تواند برای کشورهای مهاجرفرست و مهاجرپذیر، به‌عنوان یک تهدید یا فرصت محسوب شود. اگر این مهاجرت بتواند پل ارتباطی میان متخصصان کشورها با تخصص‌ها و توانمندی‌های کشور مقصد باشد، یک فرصت ناب بین‌المللی برای کشور مبدأ خواهد بود و اگر این اتفاق، کشور مهاجرفرست را از توانمندی متخصصان خود محروم کند، تهدیدی جدی به‌واسطه از دست دادن نیروهای ارزشمند انسانی محسوب خواهد شد.

این پدیده ناگزیر جهانی در سطح نخبگان و کارآفرینان کشورها در صورتی که از مسیر درست و با ارتباطی مدام و مفید میان آنها و نیازهای کشورشان اتفاق بیفتد، می‌تواند دستاوردهای قابل توجهی برای کشور داشته باشد و از طرفی، این کشورها می‌توانند نیروی خبره و کارآمد خود را نیز حفظ کنند.

معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری نیز برای استفاده بهینه از نخبگان و کارآفرینان ایرانی که به دیگر کشورها مهاجرت کرده‌اند، اقدام به تعریف برنامه همکاری با متخصصان و کارآفرینان ایرانی خارج از کشور کرده است که طی این سال‌ها توانسته حدود ۲ هزار و ۶۰۰ نفر از نخبگان و کارآفرینان ایرانی را به کشور بازگرداند و ۴۵۰ نفر از آنها را در دانشگاه‌های برتر کشور، مشغول به کار کند. دیگر دستاوردهای این برنامه ایجاد ۲۳۰ شرکت دانش‌بنیان و فناور توسط این افراد است.

ایران از تجارت عظیم گیاهان دارویی سهم ناچیزی دارد

داروی التیام اقتصاد از دل خاک

گیاهان دارویی هنوز در گونی پلاستیکی صادر می‌شوند

ایران با داشتن ۱۱ اقلیم از ۱۳ اقلیم جهان، ۳۰۰ روز آفتابی و ۲ هزار و ۵۰۰ گونه گیاهی، یکی از بهترین خاستگاه‌ها برای رشد و تکثیر گیاهان دارویی است. با این حال، به‌دلیل ضعف در بسته‌بندی، برندینگ و ناشناخته بودن این محصولات از نظر مسئولان، فقط ۶۰ تا ۹۰ میلیون دلار از تجارت جهانی این محصول را به خود اختصاص داده است، در حالی که ارزش تجارت جهانی گیاهان دارویی در یک دهه گذشته به ۱۰۰ میلیارد دلار رسیده و براساس پیش‌بینی بانک جهانی در سال ۲۰۵۰، گردش مالی و تجارت جهانی متمرکز و مبتنی بر گیاهان و داروهای گیاهی به ۵۰۰۰ میلیارد دلار خواهد رسید. این درحالی است که به‌گفته کارشناسان، سهم ایران از تجارت جهانی گیاهان دارویی، چیزی نزدیک به صفر است. بی‌شک دانش‌بنیان‌ها یکی از پایه‌های اقتصاد مقاومتی به‌حساب می‌آیند و چند سالی هم می‌شود که در حوزه گیاهان دارویی فعالیت‌های رو به رشدی داشته‌اند. صمت در این گزارش به اصلی‌ترین چالش‌های این شرکت‌ها در توسعه تجاری‌سازی گیاهان دارویی پرداخته است.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

از خودمان می‌خرند و به خودمان می‌فروشند

سالانه در جهان بیش از ۱۳۰ میلیون تن گیاهان دارویی خریدوفروش می‌شود که حجم مبادلات جهانی آن در چند سال اخیر بالغ بر ۲۰۰ میلیارد دلار بوده است. براساس آمار، در کشورهای اروپایی، مصرف گیاهان دارویی بسیار بالا است، به‌طوری‌که در آلمان ۷۰ درصد داروهای تجویزی توسط پزشکان، گیاهان دارویی هستند. در حال حاضر استان‌های خراسان‌رضوی، ایلام، چهارمحال و بختیاری، کرمان، کهگیلویه و بویراحمد و لرستان بیشترین تولید را دارند. در سال ۱۳۹۷، ۲۲۸هزار تن گیاه دارویی در ایران تولید و ۷۲ هزار تن آن صادر شده که معادل ۵۷۰ میلیون دلار و این رقم نسبت به سال گذشته و سال بعد خود بالاتر بوده است. در همین سال، میزان واردات ۱۸۰ میلیون دلار و بیشتر محصولات وارداتی زنجبیل، دارچین، هل، سیاه‌دانه و تخم‌شربتی بودند. گفتنی است، بیشتر محصولات صادراتی زعفران، گل‌محمدی، شیرین‌بیان و زیره‌سبز هستند و بیشترین حجم صادرات آنها به کشورهای پاکستان، امارات، عراق، آلمان، ژاپن و چین انجام می‌گیرد. معضل اصلی این است که عمده صادرات گیاهان دارویی ایران به‌صورت فله‌ای، خام و بدون بسته‌بندی و برند مناسب است. همین بسته‌بندی نامناسب باعث می‌شود در طول فرآیند توزیع، حمل‌ونقل و صادرات، کیفیت گیاهان پایین بیاید و متناسب با سلیقه خریداران نباشد.

به همین دلیل نیز کشورهایی مثل چین، امریکا، ژاپن و آلمان، گیاهان دارویی را به‌صورت فله‌ای به قیمت‌های بسیار پایین از ایران خریده و با بسته‌بندی مناسب، برندسازی کرده و با قیمت‌های بسیار بالا به کشورهای دیگر و حتی به خود ایران صادر می‌کنند.

در این رابطه، سیف سهندی، رئیس ستاد توسعه علوم فناوری گیاهان‌دارویی و طب‌سنتی، در گفت‌وگویی که با ایسنا داشته است با بیان اینکه سند ملی گیاهان‌دارویی و طب‌سنتی یک‌سری اهداف اقتصادی دارد، معتقد است: در حال حاضر، گیاهان دارویی کمتر از ۲ میلیارد دلار ارزش‌آفرینی دارند که ۷۰۰ میلیون دلار آن به‌صورت فرآورده خام صادرات می‌شود.

اگر این محصولات خام فرآوری شوند، می‌تواند ارزش‌افزوده بالایی داشته باشد. زمانی که اهداف سند ملی نیز تحقق پیدا کند، می‌تواند ۱۵ میلیارد دلار در کشور ارزش‌آفرینی داشته باشد و با اعمال فناوری این رقم به ۲۵ میلیارد دلار نیز خواهد رسید.

توسعه بازار داخل و بین‌الملل می‌تواند کمک زیادی کند، فناوری نیز می‌تواند باعث افزایش بهره‌وری شود.

کفش آهنین هم جواب نداد

یوسف جهاندیده، فعال دانش‌بنیان در زمینه تولید و عرضه گیاهان دارویی بااشاره به چالش‌های اصلی در توسعه صادرات این محصول در داخل و خارج از کشور می‌گوید: تولید گیاهان‌دارویی نظیر برخی صنایع، بازار مناسبی در داخل ایران و سازمان‌های متولی، همکاری درخوری در زمینه توسعه بسته‌بندی ندارند. این در حالی است که حجم زیادی از گیاهان‌دارویی از کشورهای چین، ژاپن و دیگر کشورهای شرقی خریداری و با بسته‌بندی استاندارد راهی بازار غرب و اروپا می‌شود.

به‌گفته بسیاری از دانش‌بنیان‌های فعال در حوزه تولید گیاهان‌دارویی دریافت مجوز برای ایجاد خط بسته‌بندی گیاهان‌دارویی، فرآیندی دشوار و به‌اصطلاح نیازمند کفش آهنین است.

جهاندیده در گفت‌وگو با صمت با اشاره به روند اخذ مجوز می‌گوید: بارها برای انجام فرآیند بسته‌بندی درخواست مجوز کردم، اما بعد از بروکراسی خسته‌کننده و از این اتاق به آن اتاق رفتن‌ها، در نهایت موفق به دریافت مجوز نشدیم. دلیل‌شان هم این بود که فضای درنظرگرفته شده برای فرآیند بسته‌بندی در روستا و در محدوده طرح هادی بود. در ادامه بعد از تغییر فضای بسته‌بندی کالا و معرفی مکانی بیرون از محدوده طرح هادی، باز هم با طرح پیشنهادی موافقت نشد. این بار دلیل‌شان بیرون بودن کارگاه از محدوده کشت گیاهان‌دارویی بود.

▣ اصلاح بذر، یک معضل جدی

وی معضل دیگر در عرصه تولید را بذر گیاهان دارویی می‌داند و در این‌باره می‌گوید: در بخش زراعت با مشکل اصلاح بذر مواجهیم، در واقع برای کشت گیاه باکیفیت‌تر، نیازمند اصلاح بذر از سوی متخصصان هستیم که متاسفانه تاکنون توجه جدی از سوی وزارت جهاد کشاورزی و دیگر سازمان‌های مربوطه نشده است و بیشتر بذرها در شرایط فعلی به‌صورت سنتی و دستی اصلاح می‌شوند که فرآیند زمانبر و خسته‌کننده‌ای هم دارند.

به‌گفته وی، بیشتر دانش‌بنیان‌ها با معضل دسترسی به بذر اصلاح‌شده مرغوب که موردتایید سازمان غذا و دارو باشد، مواجهند. وی در ادامه بااشاره به کیفیت پایین بذرهای تولیدی در کشور می‌گوید؛ برخی کارخانه‌های تولید بذر به‌دلیل رعایت نکردن اصول اصلاح، بذر مناسبی را تولید نمی‌کنند.

▣ عدم‌توازن بازار با نیاز مصرف‌کننده

جهاندیده در ادامه درباره عدم‌توازن بازار با نیاز مصرف‌کننده می‌گوید: معضل دیگری که در زمینه توسعه تجارت گیاهان دارویی وجود دارد، عدم‌توازن بازار با نیاز مصرف‌کننده و قیمت نهایی کالا است. برای مثال، سال گذشته نرخ گل همیشه‌بهار، هر کیلو ۲۰۰ هزار تومان بود که بیشتر از سوی تاجران ترکیه خریداری می‌شد؛ اما امسال به‌دلیل افزایش تولید در بیشتر مناطق کشور، نرخ آن به ۷۰ هزار تومان رسید که با تورم موجود، به‌طوررسمی کمر تولیدکنندگان این گیاه شکست. بنابراین، نیاز به تنظیم بازار برای گیاهانی که به‌طورمعمول خریداری می‌شوند، به‌شدت احساس می‌شود.

▣ تقلب با افزایش رطوبت در گیاه

جهاندیده معتقد است: وجود دلالان در این حوزه اخلال زیادی در بازار به‌وجود آورده است، به‌گونه‌ای که شرکت‌های دانش‌بنیان توان رقابت با آنها را ندارند. وی با شرح مثالی در این زمینه می‌گوید: تولیدکنندگان با همکاری دلالان محصولات خود را به کارخانه‌ها و حتی کشورهای اطراف می‌رسانند که اغلب در این زمینه تقلب‌هایی هم انجام می‌گیرد. برای مثال، به‌منظور رسیدن بار به وزن استاندارد برای صادرات، برخی دلالان با همراهی مسئولان خرید کارخانه‌ها، وزن گیاه را با افزایش رطوبت زیاد می‌کنند و گیاه به‌طورکامل خشک نیست.

به گفته این فعالان بازار، در تمام فرآیند صادرات گیاهان دارویی باید تنها ۴ درصد رطوبت داشته باشند. این در حالی است که گیاه مرطوب و نه کامل خشک‌شده راهی بازار خارجی و داخلی می‌شود. این روند دست دانش‌بنیان‌ها را از تولید گیاهان با مرغوبیت بالا کوتاه می‌کند. این فعال دانش‌بنیان در ادامه بیان مشکلات موجود می‌گوید: هزینه خشک کردن گیاه نیز از دیگر معضلات دانش‌بنیان‌ها در فرآیند تولید گیاهان دارویی است. برای رفع این مشکل نیاز به احداث کارگاه‌های کوچکی است که به‌طورمشخص به این فعالیت بپردازند، ضمن آنکه این دست از شرکت‌ها می‌توانند بسته‌بندی اولیه را هم انجام دهند.

> ظرفیت کشورمان در تولید انبوه گیاهان دارویی به‌قدری بالا است که انتظار می‌رود برای کشت هر گیاه، ماشین‌آلات ویژه‌ای طراحی شود

ایران، بهشت گیاهان دارویی

در ادامه، حسین رستمی‌احمدوندی، دیگر فعال دانش‌بنیان در حوزه تولید گیاهان‌دارویی در گفت‌وگو با صمت می‌گوید؛ ایران از تنوع اقلیمی مطلوبی برای کشت انواع گیاهی برخوردار است و می‌توان نسبت به سود حاصل از آن امیدوار بود. بیشتر گیاهان دارویی که در کشور کشت می‌شوند، مقاوم به کم‌آبی هستند و در مناطق خشک کشور هم می‌توانند رویش داشته باشند و سازگاری خوبی دارند. در بخش زراعت، چالش‌هایی وجود دارد که با گذشت چند دهه از فعالیت مستمر دانش‌بنیان‌ها در این حوزه، هنوز حل‌نشده باقی‌مانده است. برای مثال، کشت گیاهان وحشی، زمین خاص خود را می‌طلبد و نباید در هر زمینی کاشته شوند، در حالی که به‌طورمعمول چنین اصولی رعایت نمی‌شود، مانند آن است که اجازه دهیم زیستگاه حیوانات‌وحشی در شهر دایر شود که این روند نه برای گیاه خوب است و نه برای دیگر محصولات کشاورزی.

وی می افزاید: برای کشت گیاهان‌وحشی نیازمند اقداماتی برای رویش باکیفیت‌تر آنها در زمین‌های مخصوص هستیم که شرکت‌ها به‌تنهایی توانایی فراهم آوردن این شرایط را ندارند، بنابراین آنها نیازمند حمایت سازمانی هستند. به گفته این فعال بازار گیاهان دارویی برای تولید انبوه گیاهان، مکانیزاسیون در روند تولید از راهکارهای موثری است که می‌تواند بکار گرفته شود. به‌طوری که مراحل کاشت، داشت و برداشت گیاهان دارویی با ماشین‌آلات، منجر به تولید انبوه و بهره‌وری بالایی می‌شود که راه را برای تجاری‌سازی در ابعاد وسیع هموارتر می‌کند.

این فعال دانش‌بنیان ادامه می‌دهد؛ متاسفانه در بسیاری از موارد به‌ویژه درباره گیاهی نظیر زعفران که با عنوان طلای سرخ هم شناخته می‌شود، هنوز برداشت در بیشتر مزارع به‌صورت سنتی و دستی انجام می‌شود و به‌طورکامل مکانیزه نیست، در حالی که می‌توان با مکانیزه کردن مرحله برداشت، به تولیدات بیشتری از این گیاه دست یافت و ارز بیشتری وارد کشور کرد.

رستمی‌احمدوندی بااشاره به مکانیزه کردن گیاهی دیگر که موجب افزایش تولید و بهره‌وری بالاتری می‌شود، می‌گوید: چندی پیش، برای نخستین‌بار گیاه کاملینا را از اروپا وارد کردیم و با فرآیندهای مکانیزه توانستیم سطح زیرکشت آن را به ۱۳ هزار هکتار برسانیم؛ گفتنی است، دلیل استقبال کشاورزان از کشت این گیاه، این است که تمام مراحل آن مکانیزه است.

وی ادامه داد: بازار از دیگر چالش‌های توسعه دانش‌بنیان‌ها در امر تجاری‌سازی گیاهان دارویی است. متاسفانه فرآیند استانداردسازی گیاهان در کشور انجام نمی‌شود و این باعث شده است که بازارهای خارجی توجه چندانی به گیاهانی که به‌طورمستقیم از ایران صادر می‌شوند، نداشته باشند و ترجیح بدهند از کشورهای دیگری که بسته‌بندی و استانداردهای لازم را دارند،خرید کنند، در حالی که گیاه اصلی از ایران تهیه شده است.

این فعال دانش‌بنیان در کل، اخذ مجوز و استانداردها از دغدغه اصلی دانش‌بنیان‌ها می‌داند.

رستمی‌احمدوندی بااشاره به طراحی برخی ماشین‌آلات ویژه مراحل زراعت گیاهان دارویی معتقد است؛ ظرفیت کشورمان در تولید انبوه این گیاهان به‌قدری بالا است: که انتظار می‌رود برای کشت هر گیاه، ماشین‌آلات ویژه‌ای طراحی شود، چرا که با تولید انبوه، به‌واسطه کاربرد فناوری، سودهای کلانی حاصل می‌شود و صرفه اقتصادی بالایی خواهد داشت. بنابراین، توجه به شیوه زراعت و مکانیزه شدن آن و بازارسازی مناسب؛ ۲ راهکار برای توسعه تجاری‌سازی گیاهان زراعی است.

سخن پایانی

همان گونه که در گزارش هم آورده شد، بسیاری از کارشناسان معتقدند ظرفیت‌های دست‌نخورده در زمینه تولیدات انبوه گیاهان‌دارویی در کشور زیاد است و ایران می‌تواند با بکارگیری فناوری در مرحله بسته‌بندی خود، به قطب صادرکننده این نوع گیاهان در دنیا تبدیل شود و به‌عبارتی، دست کشورهایی نظیر چین، ژاپن و امریکا را کوتاه کند. برخی معتقدند برای پیشبرد اهداف در بحث توسعه گیاهان‌دارویی با توان دانش‌بنیان‌ها نیازمند همکاری دانشگاه علوم پزشکی هستیم با تشکیل گروهی به نام تیم تخصصی غذا و دارو و همکاری مراکز تحقیقاتی، روندی مشابه با داروهای شیمیایی شکل بگیرد و گره استاندارد در این حوزه باز شود. در واقع، نیازمند شکل‌گیری مثلثی سه‌ضلعی متشکل از دانشگاه علوم‌پزشکی، پارک علم‌وفناوری و مرکز تحقیقات دانشگاه علوم‌پزشکی هستیم تا برند «تولید ایران» گیاهان دارویی در جهان شناخته و منجر به ارزآوری شود.

یادداشت

طیف رنگارنگ گیاهان‌دارویی در ایران

نسرین قوامی-معاون فناوری مرکز رشد پژوهشکده گیاهان دارویی

چند سالی می‌شود که شرکت‌های دانش‌بنیان هسته اصلی اقتصاد مقاومتی در کشور به‌حساب می‌آیند. در واقع آنها به‌عنوان یکی از پایه‌های اقتصاد دانش‌بنیان شناخته می‌شوند؛ به‌گونه‌ای که در برنامه ششم توسعه هم توجه زیادی به توسعه آنها شده است. گفتنی است، این اکوسیستم در جایگاه یکی از پایه‌های رشد اقتصادی به‌شمار می‌رود و توسعه آن، راهبردی صحیح در برون‌رفت اقتصاد کشور از بیماری است. همچنین، باتوجه به اینکه شعار امسال با محوریت دانش‌بنیان بیان شده، امید است که هجوم توجه‌ها تنها منوط به امسال نباشد و نباید تنها به ظاهر امر توجه داشت. متاسفانه بیشتر سازمان‌ها و مراکز تولیدی تنها عنوان دانش‌بنیانی را یدک می‌کشند و برخی شرکت‌ها فعالیت‌شان تنها در حد همان ایده اولیه باقی می‌ماند. به‌طورمعمول آنها تنها خواهان استفاده از امتیاز دانش‌بنیانی هستند و هدفی برای ماندگاری در آینده ندارند، به‌همین دلیل تا حدی که پیش می‌روند، دست از کار می‌کشند. این روال کمکی به اقتصاد دانش‌بنیان نمی‌کند، البته ناگفته نماند که شامل حال همه شرکت‌ها هم نمی‌شود.

از آنجایی که یکی از معضلات اصلی در تجاری‌سازی گیاهان دارویی بسته‌بندی است، توسعه فناوری در حوزه بسته‌بندی گیاهان دارویی، می‌تواند مشکلات صادرات را تا حد زیادی رفع کند. برای مثال، گیاه زعفران هرساله به‌میزان زیادی صادر و بیشتر فله‌ای و بدون بسته‌بندی استاندارد ارسال می‌شود. این گیاه از سوی کشورهای خریدار با بسته‌بندی مناسب، برند خاص و با نام آن کشور صادر می‌شود و سهم ایران تنها در حد خام‌فروشی است. دانش‌بنیان‌ها می‌توانند در این زمینه فعال باشند، به‌شرطی که هدف و ایده آنها به‌درستی تعریف شده باشد.

برای توسعه فناوری در حوزه بسته‌بندی نیاز است، روش‌های گوناگون در این حوزه شناخته شود. اینکه بدانیم، در حال حاضر در دنیا روش‌های نوین و درست بسته‌بندی چیست؟ افزون بر آن نیاز است که روی ترویج فرهنگ بسته‌بندی هم کار کنیم، چرا که توسعه روش‌های فناوری در بسته‌بندی، به نگرش صحیح نیاز دارد و ناگفته نماند که پیشرفت‌هایی هم در این زمینه حاصل شده است. داشتن بانک اطلاعاتی کمک زیادی به تجاری‌سازی گیاهان دارویی می‌کند، در واقع طراحی این بانک اطلاعاتی می‌تواند کارساز باشد، چرا که امتحانش را در دنیا پس داده است. مهم‌ترین موضوعی که در فناوری بسته‌بندی مطرح می‌شود، تعیین استانداردهای بسته‌بندی است که می‌تواند کمک شایانی به دانش‌بنیان‌ها باشد. خوب است آنها براساس استانداردهای بین‌المللی فعالیت کنند که به صادرات محصولات کمک زیادی می‌کند.

همچنین ارتباط با مراکز بین‌المللی فعال در زمینه توسعه روش‌های بسته‌بندی هم، می‌تواند دیگر راهکار توسعه‌بخش در این زمینه باشد. ایران ظرفیت بسیار بالایی در تولید گیاهان‌دارویی دارد. همچنین، تعداد زیادی از گیاهان‌دارویی در کشور کشت می‌شوند که بومی و انحصاری ایران هستند و در هیچ اقلیم دیگری دیده نمی‌شوند. خوشبختانه در هر استانی چنین وضعیتی دیده می‌شود، چرا که تنوع اقلیمی ایران موجب شده است، انواع گونه‌های سازگاری‌یافته با مناطق سردسیر و گرمسیر در کشور رشد و نمو کنند. بنابراین، معضل خاصی در منابع احساس نمی‌شود و خوشبختانه در بیشتر کشورها تمایل به کشت گیاهان دارویی دیده می‌شود. به‌اعتقاد من، استان‌هایی نظیر کهگیلویه و بویراحمد، سیستان و بلوچستان یا لرستان و دیگر استان‌های همجوار، ظرفیت بکر و دست‌نخورده زیادی دارند که می‌توانند زمینه مناسبی را برای توسعه کشت گیاهان‌دارویی فراهم کنند.

یکی دیگر از راهکارهایی که می‌تواند منجر به تجاری‌سازی گیاهان دارویی با توان دانش‌بنیان‌ها شود، حذف قوانین دست‌وپاگیر در مراکز رشد است. باتوجه به ظرفیت‌های گفته‌شده، ایران می‌تواند انحصار گیاهان دارویی را در جهان به‌دست بگیرد، اما باید توجه داشت که راه شرکت‌های دانش‌بنیان به خام‌فروشی نیفتد تا فرآوری‌های مناسبی انجام شوند. گفتنی است، در زمینه عصاره و اسانس راه‌های نرفته زیادی در پیش داریم که توسعه آنها، یکی از اقدامات رهایی‌بخش از اقتصاد نفتی است.

یادداشت

کسری بودجه همزاد اقتصاد ایران

آلبرت بغزیان
اقتصاددان

از روزی که به تأسی از غرب سیستم نوین بودجه‌نویسی در ایران پا گرفت، مشکل کسری بودجه هم به‌عنوان همزاد اقتصاد پدیدار شد.

از آنجایی که همیشه مبنای درآمد دولت در ایران فروش نفت بوده، هیچ گاه دولت به کسری بودجه و عواقب احتمالی آن وقعی ننهاده و هرگونه کسری بودجه را با افزایش فروش نفت جبران کرده است.

جالب این است که هرگاه درآمدهای دولت در مقاطع زمانی مختلف افزایش یافت، نه‌تنها مشکل کسری بودجه حل نشد، بلکه به‌طرز شگفت‌انگیزی در مقیاس بزرگ‌تری نسبت به سال قبل از آن بروز و ظهور یافته است. انگار که ناف اقتصاد ایران را با کسری بودجه بریده باشند.

مواجه شدن با کسری بودجه در پایان هر سال حتی برای خود دولتمردان به امری طبیعی تبدیل شده است.

اما آنچه باعث شده در ۴ دهه گذشته مشکل کسری بودجه بیشتر از قبل موردتوجه دولتمردان قرار گیرد، تنگ‌تر شدن حلقه تحریم‌ها علیه ایران است؛ به‌طوری که در کمتر از ۸ سال فروش نفت ایران از ۵ میلون بشکه در روز به زیر یک میلیون بشکه در روز کاهش یافت.

همین موضوع باعث شد دولت به فکر کسب درآمد از سایر روش‌ها باشد. کاهش فروش نفت دولت را حتی برای پرداخت حقوق کارکنان خود نیز دچار دلهره کرد و قوه مجریه برای حل این مشکل به هر ریسمانی چنگ زد.

با این حال همیشه یک راه‌حل برای دولت‌ها در اولویت بوده تا کسری بودجه خود را جبران کنند و آن هم استقراض از بانک مرکزی است؛ نهادی که باید به‌قدری استقلال عمل داشته باشد که از دولت حساب پس بگیرد، اما متاسفانه بانک مرکزی ایران هیچ‌گاه نتوانسته در نقش یک نهاد ناظر بر سیستم بانکی کشور فعالیت کند و تقریبا در تمامی مقاطع به‌عنوان جیب پس‌انداز دولت ایفای نقش کرده است؛ حسابی که دارنده آن هرگاه دلش بخواهد می‌تواند با آرامش خاطر در آن دست برده و نیازهای ضروری و غیرضروری خود را برطرف کند.

اما از منظر اقتصاد راه دیگری نیز برای تامین کسری بودجه کشور وجود دارد؛ اتفاقی که نخستین بار در دوران مصدق رخ داد.

دولت اوراقی منتشر و از این طریق اقدام به جمع‌آوری پول کرد تا کسری بودجه خود را جبران کند.

تامین کسری بودجه از محل نرخ ارز، استقراض از بانک مرکزی یا فروش دارایی‌ها همگی به یک معنا هستند و در هر حال با این روش‌ها حجم بالای پول وارد اقتصاد می‌شود.

اگر دولت بتواند این پول را به سمت تولید هدایت کند، می‌توان امیدوار بود این اقدام تبعات منفی نداشته باشد؛ در غیر این صورت باتوجه به وجود تحریم‌ها، این مسئله منجر به افزایش نرخ تورم خواهد شد.

وقتی چنین اقدامی در اقتصاد کشور انجام می‌شود، قطعا نرخ ارز هم تاثیر می‌پذیرد و با نوسان مواجه می‌شود. اقتصاد ما هم که به‌شدت به ارز وابسته است و قطعا نرخ تورم و اجناس و خدمات افزایش می‌یابد.

در اقتصادهای پیشرو رشد اقتصادی و معیشت به نرخ دلار وابسته نیست؛ بنابراین پول‌های حاصل از استقراض از بانک مرکزی یا هر سرمایه دیگری تحت هر عنوانی به سمت تولید هدایت می‌شود. از آنجایی که این پول در اقتصادهای پیشرو پولی پرقدرت و حاصل از رشد اقتصادی است چاپ پول آسیب چندانی نمی‌زند.

بانک مرکزی دخالتی در نرخ‌گذاری ارز صرافی‌ها ندارد

مسعود توکلی، مدیر تالار ارز خدماتی مرکز مبادله ارز و طلای ایران در گفت‌وگو با ایبنا گفت: شرایط دریافت ارز دانشجویی در سامانه «سجاد» برای وزارت علوم و سامانه «موحد» برای وزارت بهداشت به‌طور کامل و با جزئیات ذکر شده است. مدارک دانشجویان در این سامانه‌ها بارگذاری می‌شود و بعد از اینکه تایید شد، این دو وزارتخانه در سامانه مرکز مبادله ارز و طلا تاییـد را صادر می‌کننـد و در ادامه بـرای متقاضیان پیامک ارسـال می‌شود و بعد از آن دانشجویان می‌توانند به کارگزار مرکز مبادله یعنـی بانک ملی مراجعه و ارز دریافت می‌کنند. توکلی گفت: بخشـی از کار کارشناسـی ارز دانشجویی را این دو وزارتخانه انجام داده و مشخص کرده‌اند برای اقامت دانشـجویان چه میزان ارز موردنیاز است. مدیر تالار ارز خدماتی مرکز مبادله ارز و طلای ایران تصریح کرد: برای دانشجویان حدود ۱۹ هزار دلار سـقف شـهریه در نظر گرفته‌ایم. همچنین تا سقف ۲۵ هزار دلار در سـال پرداخت ارز برای دانشـجویان در نظر گرفته‌ایم و اگر به ارزی مـازاد بر این حجم نیاز دارند می‌توانند به صرافی‌ها مراجعه و بـا کارت ملی ارز مازاد را خریـداری کنند. وی افزود: کد ۵۶ همچنان فعال اسـت تا نیازهای ضروری مردم تامین شود. توکلی گفت: صرافی‌ها برای خریدوفروش ارز بین خودشان و مردم نرخ خاص خود را دارند. این نرخ توافقی بین خریدار و فروشـنده اسـت و بانک مرکزی تقریبا در این فضا دخالتی ندارد. وی تاکید کرد: در سرفصل ۵۶ به صرافی‌ها اجازه داده شده ارز مازاد مردم را خریداری کنند و به مردم ارز مازاد بر سرفصل‌هایی که تعیین شده را بفروشند.

صمت اشکالات لایحه بودجه ۱۴۰۲ را بررسی کرد

خواب خاکستری بودجه برای اقتصاد

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

با تاخیری نه‌چندان معقول و قبل از بررسی برنامه هفتم توسعه، لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ تقدیـم مجلس شـد که همان‌طور که پیش‌تر هم اعلام شـده بـود، یک بودجه انبسـاطی اسـت و در ردیف‌هـای مختلف بیش از ۲۵ درصد افزایش داشـته اسـت. براساس این لایحه درآمدهای عمومی نسبت به امسال ۴۰ درصد افزایش داشته و به ۹۷۸ هزار میلیارد تومان رسیده است. همچنین منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سـرمایه‌ای نسـبت به بودجه ۱۴۰۱، ۳۸ درصد افزایش یافته اسـت. اعتبارات تملک دارایی‌های سـرمایه‌ای ۳۲۷ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده که حدود ۲۶ درصد افزایش را نشـان می‌دهد. در این بین سـهم مالیات ۸۲۶ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است؛ بنابراین سهم مالیات در بودجه عمومی دولت ۷۲ درصد خواهد بود. در درآمدهای مالیاتی حدود ۲۵۰ هزار میلیارد افزایش پیش‌بینی شده و دولت بر این باور است که در درآمدهای نفتی و گازی و میعانات هم سال آینده می‌تواند ۶۰۳ هزار و ۸۰۷ میلیارد تومان درآمد داشـته باشـد. در این بودجه نرخ تسعیر دلار روی عدد غیرواقعی ۲۳ هزار تومان ایستاده و دولت بر ثبات آن پافشاری می‌کند. صمت در این گزارش ارقام کلان بودجه ۱۴۰۲ را از نگاه کارشناسان موردبررسی قرار داده است.

اگر دولت نتواند هزینه‌های جاری کشـور را تامین کند، به سـمت اسـتقراض از بانک مرکزی می‌رود، در حالی که این اقدام دولت در هر شـرایط اقتصادی تبعات بسـیار زیانباری از جمله افزایش تورم را در پی دارد

تامین بودجه جاری اجباری است

بهمن آرمان، اقتصاددان و اسـتاد دانشـگاه درباره چالش‌هـای پیش روی بودجه ۱۴۰۲ به صمت گفت: بودجه در همه جای دنیا از دو بخش درآمدی و هزینه‌ای تشکیل شـده و زمانی امکان تامین هزینه‌های دولت وجود دارد که درآمدهای پیش‌بینی‌شده، محقق شود. به‌هرحال هزینه‌ها برای دولت قطعی اسـت؛ به‌عبارت سـاده‌تر، تمام هزینه‌های جاری کشور اجباری است و چه درآمد محقق شـود و چه نشـود، باید دولت این هزینه‌هـا را تامین کنـد؛ بنابراین اگر درآمدها محقق نشـود، نخسـتین اقدام دولت، قطـع بودجه عمرانی اسـت. اگر دولت بـا این اقدام هـم نتواند هزینه‌های جاری کشـور را تامین کند، در دومین گام به سـمت استقراض از بانک مرکزی می‌رود که این اقدام در هر شـرایط اقتصادی تبعات بسـیاری زیانباری از جمله افزایش تورم مداوم دارد.

▣ اشکالات بودجه‌ای

وی عمده‌تریـن ایراد بودجه ۱۴۰۲ را قطعی نبودن منابع درآمدی دولت عنوان کرد و گفت: لایحه بودجه ۱۴۰۲ هـم مانند سـایر بودجه‌هـای دهه‌های اخیر به‌دنبال سیاسـت‌های غلط دولتمـردان و همچنین اعمـال تحریم‌های مداوم، منابـع درآمدی را مدنظر قـرار داده که در امکان تحقق آنها شـبهه وجود دارد. یعنـی عملا منابـع درآمدی در نظر گرفته شـده که «احتمالا» محقق می‌شـود و هیچ قطعیتی در تحقق آنها وجود ندارد. درآمدهای مالیاتی و درآمدهای نفتی از همین دسـت موارد هستند. این اقتصاددان متذکر شـد: اگر به‌دلیل تحریم‌ها یا کاهش نرخ جهانی نفت و میعانـات گازی رقم برآوردی فروش این محصولات اسـتراتژیک محقق نشود، دولت دوباره ناگزیر خواهد شـد بودجه عمرانی کشـور را حـذف و این بودجه را صـرف هزینه‌های جاری کند. همچنین اگر دولت باز هـم با چالش تامین مالی مواجه شـود در گام بعدی طبق روند غلط سـال‌های گذشـته به چاپ اسکناس متوسـل می‌شـود که در نهایت این اقدامات منجر به ایجاد تورم مضاعف توسـط دولت خواهد شد، این در حالی اسـت که دولت اگر می‌خواهد جامعه و اقتصاد گردش داشـته باشـد، باید تورم را مهار کند، زیرا در اقتصاد تورم‌زده رشـد اقتصادی بسیار کند خواهد بود و تورم این فرصت را می‌یابد که هر روز بزرگ‌تر از قبل شود و مردم را فقیرتر کند.

▣ انبساط به زیان حقوق‌بگیران

این اسـتاد دانشـگاه تاکید کرد: در شـرایط حاضر وقتی آمارهای دولتی حکایت از تورم بالای ۴۰ درصد دارد و بـاز هـم دولت هزینه‌هـا را در بودجه بیش از ۴۰ درصـد افزایش می‌دهد، این انبسـاط یا افزایش هزینه‌ها تبدیل به تورم خواهد شـد، زیرا این افزایش هزینه‌ها به سمت سفره افراد حقوق‌بگیر هدایت نشده است. آرمان خاطرنشان کرد: طبق آنچه که در لایحه بودجه آمده افزایش بودجه به سـمت هزینه دستمزد و حقـوق کارگران و کارمندان نرفته اسـت. دولت در بودجـه اعلام کرده دسـتمزد کارمنـدان و کارگران حداکثـر ۲۰ درصد افزایش پیـدا خواهد کرد؛ یعنی ممکن اسـت حقوق‌ها حداقل ۵ درصد و در بیشترین حالت ۲۰ درصد رشد داشته باشد، اما اگر میانگین را در نظر بگیریم، حقوق کارمندان و کارگران در سـال آینده ۱۰ درصد افزایش پیدا می‌کند. همین مسـئله به این معنی است که دولت با ایجاد تورم، قدرت خرید قشـر حقوق‌بگیر را کاهش داده اسـت؛ بنابراین قرار نیسـت سـال آینده هم چرخش اقتصادی به‌درستی در کشور رخ دهد.

▣ رشد اقتصادی نداریم

این اسـتاد دانشگاه تصریح کرد: وقتی قدرت خرید وجود نداشته باشد، به این معنی است که سفره مردم روز به روز کوچک‌تر می‌شود. حالا این را در کنار همان مسـئله قطع بودجه عمرانی قـرار دهید. قطع بودجه عمرانی هم به این معنی است که سرمایه‌گذاری برای نسـل آینده انجام نمی‌شود و به‌تبع آن ایجاد اشتغال نیز صورت نمی‌گیرد؛ پس بیکاری نه‌تنها کاهش پیدا نمی‌کنـد کـه افزایش هم خواهد داشـت. نتیجه این مسـئله کاهش تولیـد ناخالص داخلی اسـت؛ یعنی همین وضعیت چند سال اخیر که رشد اقتصادی صفر یـا منفـی بود. وی با تاکید بر اینکـه دولت باید مردم را در جریان آسیب‌های کاهش تولید ناخالص داخلی قرار دهد، گفت: امسال هم رشد اقتصادی حوالی صفر بـود و اگر رشـد اقتصادی از زیر صفـر به بالای صفر میـل کرده به‌خاطر گذار از رکود شـدید دوران کرونا بوده، وگرنه دولت در ۲ سال اخیر هیچ اقدام خاص و مثبتی برای افزایش تولید ناخالص داخلی انجام نداده و برنامه خاصی هم برای رشد اقتصـادی و بهبـود وضعیت معیشت مردم ندارد.

▣ مردم تاوان می‌دهند

این اقتصاددان در پاسـخ به این پرسـش کـه اگر هیچ یـک از درآمدهای مدنظر دولـت در بودجه محقق نشـود، چه اتفاقی در اقتصاد رخ می‌دهـد، توضیـح داد: دولـت باید بـرای بهبود وضعیـت معیشـت و کنترل تـورم درآمدهایی را در بودجـه مدنظـر قرار دهد که قطعا محقق می‌شـوند؛ به‌عبارت سـاده‌تر «درآمد واقعی» باشند. به‌طور مثال جلوگیـری از رانتخواری بـزرگان و فرارهای مالیاتی کلان از جملـه درآمدهـای واقعـی دولت به شـمار می‌روند. همچنین دولت نباید به بخش‌های غیرمولد بودجـه اضافه اختصاص دهد، زیرا باید بودجه محدود کشـور به سمت تولید و در نتیجه ایجاد اشتغال سوق پیدا کند. این دقیقا همان موضوعی است که در بودجه امسال به‌شدت نادیده گرفته شده و بودجه بخش‌هایی افزایش پیدا کرده که هیچ ارتباطی به تولید در کشور ندارند؛ به‌عبارت سـاده‌تر دولـت هزینه کلانی انجام می‌دهد، اما در بخش‌هایی که ایجاد اشتغال می‌کنند، سرمایه‌گذاری انجام نمی‌شود. براساس آنچه گفته شد اگـر درآمدهای دولت محقق نشـود تورم بیش از ۵۰ درصدی همچنان مهمان سـفره معیشت خانوار باقی خواهد ماند و مردم بیشـتر از قبـل تاوان ناکارآمدی دولت را می‌پردازند.

افزایش حقوق تورم‌زاست

امرالله امینی، اقتصاددان و اسـتاد دانشگاه درباره تاثیر بودجه ۱۴۰۲ بر اقتصاد به صمت گفت: اگر لایحه بودجه ۱۴۰۲ بدون برطرف‌سـازی ایرادات اساسـی در مجلس تصویب شـود، سـال آینده نیز مانند امسـال تورم کمر اقتصـاد خانوار را خواهد شکسـت. دولت تصمیم گرفته دسـتمزدها را افزایش دهد اما نگفته با کدام درآمد قرار اسـت حقوق‌هـا افزایش یابد. بهتر اسـت دولت به‌جای افزایش حقوق روی کنترل تورم متمرکز شود و دست از پاک کردن صورت‌مسئله بردارد، زیرا با افزایش نقدینگی، تورم دوباره به اقتصاد کل هجوم می‌آورد و افزایش حقوق را بی‌اثر می‌کند.

▣ بودجه‌ای به زیان مردم

وی با اشـاره به اینکه مخـارج دولت حدود ۴۰ درصد افزایـش یافتـه اظهار کرد: رشـد دولـت در بخش‌های غیرمولـد فقط سـبب از بین رفتن منابع می‌شـود و در نهایت دولت را با کسـری بودجـه مواجه می‌کند. دولت در شـرایطی که امروز بایـد مخارج خود را کم کند، رقم این شاخص را در بودجه ۱۴۰۲ بالا برده و این نتیجه‌ای جز کسری بودجه در پی نخواهد داشت، در حالی که این کسری بودجه به افزایش نقدینگی، تورم و کاهش ارزش پـول ملی منتج خواهد شـد و تبعـات منفی آن گریبان اقشار آسیب‌پذیر و تهیدستان جامعه را خواهد گرفت.

▣ اشکال مولدسازی در شکل اجراست

وی ضمن انتقـاد از افزایش ۳۸ درصدی فروش اموال سـرمایه‌ای دولـت تصریح کرد: امـوال دولتی متعلق به همه اقشار جامعه است و زمانی می‌توان از این سرمایه‌ها برای تامین درآمد بهره جست که بودجه به بخش تولید و اشـتغال اختصـاص یابد و چندین برابـر فروش اموال سـرمایه‌ای به میزان تولید ناخالص داخلی افزوده شـود. این اقتصاددان با بیان اینکه مولدسازی دارایی‌های دولت خوب اسـت، اما شـکل اجرای آن هم مهم اسـت، تاکید کرد: در واقع شـکل اجرای این مصوبه منجر به افزایش نگرانی‌ها نسبت به آن شده است.

این در حالی اسـت که مولدسـازی دارایی‌ها می‌تواند مهم‌ترین منبع درآمد دولت باشد و جلوی رشد نقدینگی را بگیـرد و از هزینه‌هـای غیرضـروری دولـت بکاهد و همچنین منبعی برای مخارج دولت باشـد تا با آن بتواند کسری بودجه را جبران کند.

▣ لزوم کوچک‌سازی دولت

امینی با بیان اینکه دولت در گام نخست باید هزینه‌های خـود را کاهش دهد، تصریح کـرد: یکی از راهکارهایی که می‌تواند بـرای تامین بودجه در مـدت باقیمانده به یاری دولت بیاید، ورود پول‌های بلوکه‌شـده ایران در کشورهای دیگر اسـت. دولت می‌تواند از این طریـق اعتبار موردنیاز خود را تامین کند؛ در غیر این صورت ممکن اسـت مجبور به اسـتقراض از بانک مرکزی یا صندوق توسـعه ملی شـود، در حالی کـه این مسـئله می‌تواند تبعات تورمی بدتری برای اقتصاد داشـته باشـد. بر همیـن مبنا بهترین راهکار برای جلوگیری از کسـری بودجه احتمالی کوچک‌سازی دولت از طریق کاهش هزینه‌ها است.

بهترین راهکار برای جلوگیری از کسری بودجه احتمالی کوچک‌سازی دولت از طریق کاهش هزینه‌ها است

سخن پایانی

کم‌وکیف دخل‌وخرج دولت در سـال آینده در قالب لایحه بودجه به مجلس رفته و بهارستان‌نشـینان در کمیسـیون‌های مختلف ابعاد گوناگون آن را بررسی می‌کنند. کارشناسان منتقد لایحه بودجه بر این باورند که بودجه ۱۴۰۲ در شـرایطی انبسـاطی نوشته شده که افزایش ۴۰ درصدی مخارج دولت توجیهی ندارد، زیرا دولت قصد ندارد درآمدش را در بخش مولد اقتصاد هزینه کند، این در حالی است که بزرگ شدن بخش نامولد اقتصاد در نهایت به ایجاد تورم منتج می‌شـود، زیرا تحقق درآمدهای دولت قطعی نیسـت، اما هزینه دولت اجباری اسـت؛ بنابراین اگر به هر دلیلی دولت نتواند درآمد کسـب کند به‌ناچار باید پول بی‌پشتوانه چـاپ و به اقتصاد کل تزریـق کند. همین امر در بلندمدت به افزایش نقدینگی و اوج‌گیری تورم می‌انجامد که حاصلی جز بسط فقر در جامعه ندارد.

باجه خبر

▣ لزوم همراه داشتن حواله ارزی در فرودگاه

بانک ملی ایـران تاکید دارد مشـتریان و متقاضیان واجد شرایط دریافت ارز مسـافری باید پیش از انجام سفر و زمان دریافت ارز، حواله ارزی موردنظر خود را دریافت کنند.

به گزارش روابط عمومی بانک ملی، مشـتریان و متقاضیان واجد شـرایط دریافت ارز مسـافری که قصد سفر به خارج از کشور را دارند، باید برای اخذ حواله خود به‌صورت حضوری به شعب ارزی بانک مراجعه کنند. دریافت ارز توسط مشتریان در باجه‌های ارزی بانک (پس از باجه کنترل گذرنامه) مستقر در فرودگاه‌های بین‌المللی منوط به دریافت حواله ارزی پیش از مراجعه به باجه‌های مذکور اسـت. بدیهی اسـت مشتریان پس از صدور حواله ارز مسـافری می‌توانند مبلغ ارز موردنظر را در زمـان خـروج از مرزهای هوایی کشـور و با مراجعه به باجه‌های ارزی بانک ملی ایران که در فرودگاه‌های بین‌المللی کشور مستقر هسـتند، دریافت کنند. لازم به ذکر است، در حـال حاضر مبلغ قابل پرداخت ارز مسـافرتی حداکثر ۵۰۰ دلار امریکا است و فروش ارز به افراد با سن قانونی کمتر از ۵ سـال و ایرانیان مقیم خارج از کشور انجام نمی‌شود. ضروری اسـت مشتریان برای دریافت حواله ارز مسافرتی خود تنها به شعب ارزی بانک ملی مراجعه کنند.

بازار شب عید به روایت تصویر

آیدا فریدی: سوت آغاز خرید شب عید نواخته شده است. عده‌ای که هنوز پایبند به سنت نو شدن و نو پوشیدن با آغاز بهار هستند در بازار بزرگ تهران دیده می‌شوند.

بیشتر جمعیت مادرانی هستند که به همراه فرزندان‌شان آمده‌اند تا بودجه‌ای که برای خرید شب عید در نظر گرفته‌اند را با حساب و کتابی دقیق خرج کنند.

شیوه زندگی حقوق‌بگیران امروز این‌گونه است. برای هر خریدی حسابی هست و کتابچه‌ای تا ریز به ریز اقلام خرید را یادداشت کنند؛ گرچه در نهایت محتویات جیب‌شان کفاف خرید بسیاری از اقلام را نمی‌دهد.

جمعیتی که این روزها در بازار بزرگ تهران دیده می‌شوند گروهی هستند که ترجیح می‌دهند از قلب بازار تهران خرید کنند، نه از فروشگاه‌ها و پاساژهای شهر.

تفاوت نرخ پوشاک، پارچه، آجیل، ظروف و باقی احتیاجات یک زندگی روزمره در بازار بزرگ تهران با باقی محله‌های شهر انگیزه‌ای است تا برخی از مناطق شمالی و مرکزی تهران به خیابان ۱۵ خرداد بیایند؛ از این رو با آغاز بهمن ماراتن خرید شب عید در بازار بزرگ تهران آغاز می‌شود.

گزارش تصویری این شماره صمت در هفته نخست اسفند ۱۴۰۱ از بازار بزرگ تهران عکاسی شده است.

عکس‌ها: آیدا فریدی

چهارشنبه
۱۰ اسفند ۱۴۰۱- ۸ شعبان ۱۴۴۴ - اول مارس ۲۰۲۳- شماره ۲۲۷۸-پیاپی ۳۵۹۶

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

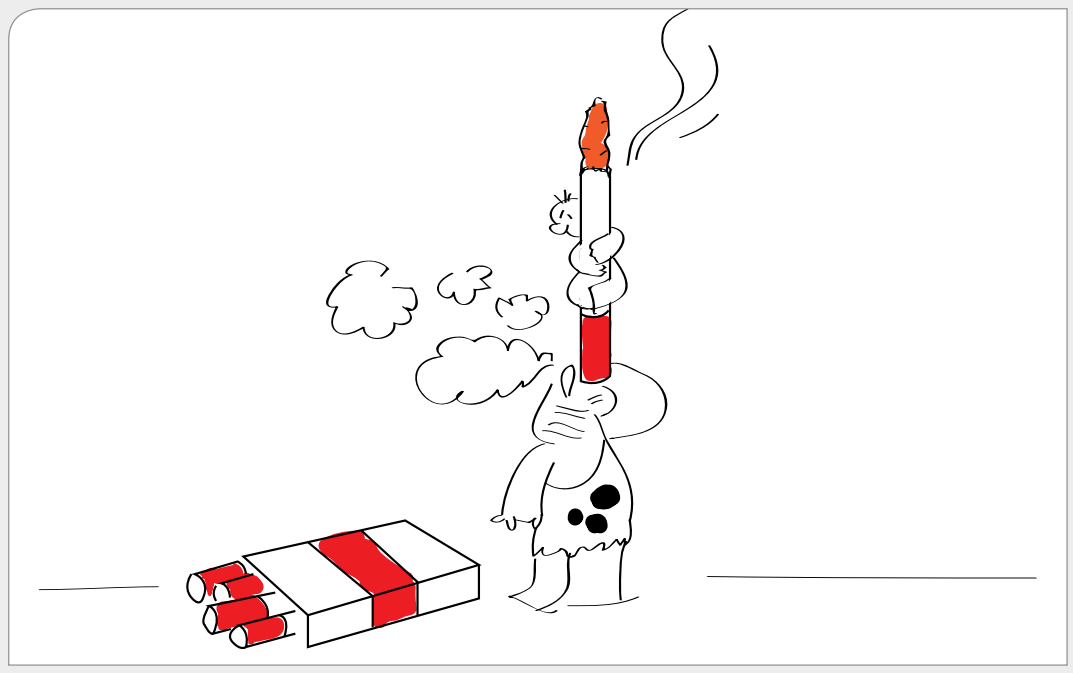
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

مسکن تدریجی؛طرح جدید خانه‌دار کردن مردم

موضوع واگـذاری زمین از سـوی وزارت راه و شهرسـازی بـه متقاضیان طـرح نهضت ملی مسکن از اوایل امسـال مطرح شد. این رویکرد پس از آن در برنامه‌هـای وزارتخانه قرار گرفت که نظام بانکی بـه تعهدات کامل خود در قبال قانون جهش تولید و تامین مسـکن عمل نکرد. متقاضیان پروژه مسـکن ملی هم از توان کافی برای تامین آورده برخوردار نیستند.

به گزارش ایسـنا، طبق آخرین آمار تا کنون ۵۱ هزار میلیارد تومان از سـوی بانک مسـکن بـه پـروژه نهضـت ملـی اختصـاص یافته که البتـه حدود ۱۹ هزار میلیـارد تومان آن آورده متقاضیـان و مابقـی از محل تسـهیلات بوده است.

۲۶ بانـک دیگـر عملکردی در ایـن زمینه نداشـته‌اند. این در حالی اسـت که باید سالیانه ۳۶۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات بانکی به این پروژه اختصاص می‌یافت.

با توجه به این شرایط وزارت راه و شهرسازی از ماه‌هـا قبل برنامه‌هایی را برای تسـریع طرح نهضت ملی مسـکن در دسـتور کار قرار داد. از جملـه این برنامه‌هـا تهاتر اراضی، اسـتفاده از منابـع سـازندگان، تفاهمنامه بـا بانک‌ها برای تامین اعتبارات و استفاده از ایده‌های نو مدیران و کارشناسان استانی عنوان شد. به نظر می‌رسد یکـی از ایـن ایده‌ها احداث مسـکن به صورت تدریجی است.

در این راسـتا اخیرا مدیرکل راه و شهرسازی اسـتان هرمزگان گفته اسـت: براسـاس طرح مسـکن تدریجـی، در قالب قرارداد سـه جانبه میان اداره کل راه و شهرسازی، بخش خصوصی و بانک مسکن، بخشی از زمین متقاضی احداث و خانه واگذار می‌شود و فرد به میزان توان مالی خود و تسـهیلات بانکی می‌توانـد مابقی خانه مورد نیازش را در آینده تکمیل کند.

به گفتـه عباس کمالی، طرح مسـکن تدریجی برای اقشار کم درآمد با استفاده از ظرفیت‌های بخـش خصوصـی بـه عنـوان پایلـوت در شهرسـتان میناب اجرایی شـده و تاکنون ۱۳ واحد توسط بخش خصوصی در حال احداث است.

او در هفته‌هـای اخیر به ایسـنا گفته اسـت: تاکنـون هزار و ۲۶۱ هکتـار در هرمزگان برای ساخت ۳۷ هزار واحد نهضت ملی مسکن تامین شده اسـت. آبان ماه نیز اعلام کرده بود ساخت ۲۵ هزار واحد مسکونی در این استان ۱۰ تا ۸۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد.

اوایل ماه گذشـته مهرداد بذرپاش وزیر راه و شهرسـازی در نشست با مدیران استانی وزارت راه و شهرسـازی از آنها خواسـت تـا ابتکارات حداکثری را در جهت پیشبرد طرح نهضت ملی مسـکن بـه کار ببرند و تاکید کـرد که در این صـورت به مدیران اختیارات حداکثری نیز داده می‌شود.

او از مدیـران خواسـت تـا از ظرفیت همه‌ی بخش‌های عمومی و خصوصی در استان‌ها برای به اتمام رسـیدن طرح‌های نهضت ملی مسکن استفاده کنند.

برهمین اسـاس طرح خانه‌دار کـردن مردم درقالب نهضت ملی مسـکن در استان هرمزگان به این صورت اجرا می‌شـود که بخشی از واحد مسـکونی تا درصدی از پیشـرفت، احداث و به متقاضی واگذار می‌شـود. فرد می‌تواند به میزان تـوان مالی و تسـهیلات بانکی مابقـی خانه را به‌تدریج تکمیل کند.

درآمدزایی و فروش اقساطی از طریق مزایده و تامیـن هزینه‌های زیرسـاخت‌های مسـکن، واگذاری زمیـن در حوزه قانون جوانی جمعیت و کاربری‌های عمومی و مزایده املاک سـازمان ملی زمین و مسـکن از جمله برنامه‌هایی است که به منظور تسریع در اجرای طرح نهضت ملی مسکن مورد توجه قرار گرفته است.

مراقب واحدهای قالیشویی غیرمجاز باشید

معاون بازرسـی و نظارت بر خدمات سـازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکننـدگان، معـاون بازرسـی و نظارت بر خدمات سـازمان حمایت مصرف‌کننـدگان و تولیدکنندگان با توجه به فرا رسیدن ایام پایانی سال و افزایش تقاضای عموم برای خدمات قالیشـویی اعلام کـرد: با توجه به تجارب گذشـته برخی افراد سـودجو با استفاده از امکانـات حداقلی مانند چند خط تلفن و یک دستگاه وانت بار و با تبلیغات گسترده نسبت به ایجاد واحدهای صنفی غیرمجاز اقدام می‌نمایند که غالباً به دلیل نداشـتن مجـوز مربوطه، عدم تخصـص کافـی و تعهـد کاری با شستشـوی نامناسـب و غیراصولی فرش موجب خسارت به اموال مشتریان می‌گردند.

اکبر تقوی شوازی تاکید کرد؛ مردم باید برای انجام خدمات به واحدهای صنفی مجاز و دارای مجوز فعالیت مراجعه و مراقب اینگونه واحدهای غیرمجاز باشند زیرا پیگیری شـکایات و احقاق حقوق تضییع شده مصرف‌کننـدگان بـه دلیل نداشـتن مدارک هویتـی لازم از جمله محل و پروانه کسـب معتبر از سـوی اینگونه واحدها به دشواری ممکن می‌گردد.

معاون بازرسـی و نظارت بر خدمات سـازمان حمایت افزود: طی هماهنگی‌های انجام شـده با اتحادیه، لیست قالیشـویان مجاز شهر تهران در سـامانه اتحادیه درج شده است و مردم می‌توانند بـرای کسـب اطمینـان و اسـتفاده از خدمات واحدهـای قالیشـویی مجاز، به پورتـال اتحادیه فوق به نشـانی (WWW.Eght۱۳۵۱.com) مراجعـه کـرده و ضمن اطـلاع از مراکـز مجاز، آخریـن نـرخ خدمات قالی شـویی شـامل: نرخ شستشوی فرش (بر مبنای مترمربع، نوع شستشو و جنـس فرش)، هزینه حمل‌ونقـل و نحوه ارائه سایر خدمات مانند بسـته‌بندی فرش، رفوگری، دارکشـی و... و همچنین تلفن‌های رسیدگی به شکایات را مشاهده و دریافت نمایند.

وی با بیـان این که بر اسـاس نرخ‌های ابلاغ شده نرخ شستشـوی فرش بر مبنای متر مربع، نوع شستشو و جنس فرش مشخص می‌شود.

تقوی شوازی با اشاره به اینکه رعایت نرخ‌های مصوب شستشـوی انواع فرش و موکت توسـط تمـام واحدهای قالیشـویی الزامی اسـت اضافه کرد: این واحدهـا در زمان انتقال فرش به قالی شویی موظف به ارائه رسید به مصرف‌کننده بوده و در زمان تحویـل، فرش باید به روئیت صاحب کالا رسـیده و تاییدیه و فاکتـور مربوطه را اخذ نمایند.

وی یـادآور شـد: در تمـام نوع شستشـوها، عرضه‌کننده خدمت ملزم به رعایت زمان تعیین شده در رسید جهت تحویل فرش می‌باشد.

معـاون بازرسـی و نظارت بر خدمـات خاطر نشـان سـاخت: انجام خدمـات اضافـی مانند دارکشـی، پرداخـت و رفو، هزینه بسـته‌بندی و کاور و لکه‌بـرداری و ... توسـط واحدهـای قالیشـویی می‌بایسـت با توافق طرفین صورت پذیرد.

او اضافه کرد متقاضیان در صورت بروز هرگونه مشکل می‌توانند شکایت خود را از طریق تماس با سامانه ۱۲۴ اعلام نمایند.

ردیف	خدمات قالیشویی	نوع و شرح خدمات (ریال)	
		نرخ عادی (معمولی)	نرخ کامل (درجه یک)
۱	شستشوی انواع فرش ماشینی تراکم ۲۴۰۰ و به بالا، مدرن (فانتزی) و گل‌ابریشم (هر مترمربع)	۳۰۰،۰۰۰	
۲	شستشوی فرش ماشینی معمولی (هر مترمربع)	۱۴۳،۰۰۰	۲۲۲،۰۰۰
۳	شستشوی فرش دستباف معمولی (هر مترمربع)	۲۰۵،۰۰۰	۳۸۰،۰۰۰
۴	شستشوی فرش دستباف روشن اعلاء کاشان، اردکان (هر مترمربع)	۲۵۷،۰۰۰	۵۴۰،۰۰۰
۵	شستشوی فرش گل ابریشم (هر مترمربع)	۱،۰۰۰،۰۰۰	
۶	شستشوی انواع موکت پرزدار و گل برجسته (هر مترمربع)	۸۹،۰۰۰	۱۱۶،۰۰۰
۷	شستشوی انواع موکت معمولی (هر مترمربع)	۵۵،۰۰۰	۸۴،۰۰۰
۸	اجرت شستشـوی فرش کهنـه و عتیقه و تمام‌ابریشـم تبریز و اصفهان (اکسـترا) و صادراتی، رنگبرداری و لکه‌برداری، انواع فرش ماشینی و دستباف و موکت، دارکشی، پرداخت، رفو و...	با توافق طرفین قرارداد فی‌مابین	
۹	کرایه رفت و برگشت در سراسر تهران بابت هر چند تخته فروش (برای یک آدرس)	۴۷۰،۰۰۰	
۱۰	به ازای هر یک مترمربع ۲۷،۰۰۰ ریال به مبلغ ردیف ۹ اضافه می‌گردد. ضمنا بابت مازاد بر ۴۰ مترمربع مبلغ اضافه اخذ نمی‌گردد.		
۱۱	هزینه بسته‌بندی و کاور در صورت درخواست مشتری در صورت درج در فاکتور	با توافق طرفین قرارداد فی‌مابین	
۱۲	واحد قالیشویی موظف است طبق درخواست مشتری نسبت به شستشوی قالی با نرخ عادی (معمولی) یا کامل (درجه یک) اقدام نماید		

هنر

اهدای آرشیو نگاتیو و آثار به موزه اصفهان

«آرشـیو نگاتیـو و عکس‌هـای زیادی از گذشـته اصفهان دارم به همراه دوربین‌های عکاسی قدیمی که آنها را در خانه نگهداری می‌کنم؛ اگر موزه ریسباف در اصفهان ایجاد شـود آنها را به این موزه اهدا می‌کنم.» این جملات از رضا نوربختیار عکاس با سـابقه و شناخته شده اصفهانی می‌گوید.

او عکاسـی را خیلـی زود و از زمانی که محصل دبیرسـتان سـعدی بود آغاز کرد. بعدها بـرای تحصیل به انگلسـتان رفت. در کالج چاپ و هنرهای گرافیک لندن به آموختن عکاسی پرداخت و در سال ۱۳۴۵ به ایران بازگشت تا در زمینه‌های مختلـف معماری، صنعتـی، هنری، مناظـر زاینـده رود، پرتره و تبلیغاتی عکاسـی حرفه‌ای را تجربه کند. او بعدا با نشریات متعدد عکاسـی همکاری کرد. در دانشـگاه‌های مختلف هنـر به تدریس عکاسـی پرداخت و چندین کتاب تصویـری با موضوعات معماری، هنر، مناظر زاینده رود و... تالیف و منتشر کرد.

▣ ثبت تصویر هوایی از اصفهان با هلی کوپتر

این پیشکسـوت عکاسـی با اشـاره به عکس‌های زیـادی که از اصفهان ثبت کرده اسـت گفت: پس از اینکه در اصفهان آتلیه ام را افتتاح کردم به آموزش عکاسـی نیز پرداختم. از بخش‌های مختلف اصفهـان عکس‌هـای زیادی ثبت کـرده‌ام؛ از چهاربـاغ در تمامی فصل‌ها عکاسـی کرده‌ام و نیز از مسـاجد معتبـر و مهم اصفهان با دوربین بزرگ عکس گرفته‌ام که حالت پرسـپکتیو دارد. از سراها و بازارهای اصفهان نیز تصاویری به ثبت رسانده‌ام و در زمینه عکاسی تنها به عکاسی طبیعت بسنده نکردم و در بخش‌های پرتره، صنعتی و معماری نیز عکس‌های زیادی همراه با نگاتیوهای آنها دارم. حتی با استفاده از هلیکوپترعکس هوایی هم از اصفهان گرفته‌ام.

▣ تبدیل کارخانه ریسباف به موزه بزرگ اصفهان

نور بختیار خاطرنشـان کرد: در زمینه عکاسی صنعتی هم تجربه دارم؛ بـا فـولاد مبارکـه اصفهان همـکاری داشـتم و از آثار فاخر هنرمندان زیادی نیز عکاسی کرده‌ام مانند آثار حسین علاقه‌مندان پیشکسوت چیره دست قلمزنی اصفهان که آثار ارزشمندی داشت و حتی آثار فاخر را نیز جمع‌آوری می‌کرد؛ از کارهای آیدین آغداشلو، ایرج کلانتری و استاد حقیقت نیز تصاویری به ثبت رسانده‌ام.

یکی دیگر از پروژه‌های عکاسـی‌ام که برای خودم خیلی مطلوب است عکاسی از زاینده رود و کوهرنگ تا تالاب گاوخونی در ۴ فصل اسـت که در یک کتاب منتشـر شده اسـت. من حتی از نخستین هتلی که در اصفهان سـاخته شـده هتل آمریـک (جهان) و هتل عباسـی نیز عکس گرفته‌ام و نگاتیو تمام این عکس‌ها را در صورت وجـود موزه‌ای درخـور در اصفهان به آن می‌بخشـم تا به نمایش عمومی گذاشته شود.

این پیشکسوت با اشاره به نیاز اصفهان به تاسیس موزه بزرگ بیان کرد: بسـیاری از شهرهای کوچک‌تر از اصفهان در کشورهای دیگر موزه‌های بزرگ دارند؛ ولی در اصفهان موزه‌های زیادی نداریم. فقط مـوزه هنرهای معاصر که قبلا خانه ظل السـلطان بوده و موزه‌های جلفا که متعلق به ارامنه اسـت و جدیدا هم یک موزه اضافه شـده است؛ با این حساب تبدیل کارخانه ریسباف به موزه بزرگ اصفهان می‌تواند انتخاب خوبی باشـد که هم سـاختمان کارخانه را از خطر تخریب نجات دهد و هم نیاز اصفهان به موزه بزرگ را برآورده کند.

نوربختیـار که بنـای کارخانه ریسـباف را از نزدیک دیده معتقد اسـت با توجه بـه نیاز اصفهان بـه موزه بـزرگ کاربری تخصصی نسـاجی برای آن مناسب نیسـت و چه بهتر که این موزه هنرهای دیگر را نیز پوشـش دهد. به زعم او حتی می‌توان موزه‌های کوچک در سطح شهر را به این مکان منتقل کرد.

وی بـا بیان اینکه در انگلسـتان از موزه‌های زیادی بازدید کرده، گفـت: زمانی که سـاکن انگلیس بودم بـه کلاس تاریخ هنر علاقه خاصی داشـتم و اسـتاد نیز متوجه علاقه‌ام به این درس شده بود. او برای آشـنایی بیشتر دانشـجویان با هنر تورهای بازدید از موزه هماهنگ می‌کرد.

مـن نیز زمانی که به ایران آمدم تلاش کردم این مسـیر را برای هنرجوهایـم دنبـال کنم. خیلی وقتها آنها را به بازدید و مشـاهده میدانی و بازدید از میدان نقش جهان می‌آوردم.

این عکاس پیشکسوت اصفهانی سـپس به تجربه بازدید از موزه عکس در تورنتو اشاره کرد و افزود: بعد از بازدید از موزه به این فکر کردم که این موزه می‌توانسـت در اصفهان باشد و افسوس خوردم که چرا چنین موزه‌ای اینجا نیست.

نوربختیـار در پایـان تاکید کرد: در صورت تاسـیس موزه بزرگ اصفهان، آرشـیو نگاتیو و عکس‌های مختلفم از اصفهان را به همراه دوربین‌های عکاسی قدیمی‌ام به آن اهدا می‌کنم.

زیر ذره بین

ترکش دلار به پیاز هم خورد

از اواسـط دی ماه سـال‌جاری قیمت پیاز در ارومیه شـکل صعودی گرفته و هر روز گرانتر می شود به طوری که هم اکنون قیمت هر کیلو پیاز در ارومیه به یک دلار رسـیده اسـت. درحالی قیمت هر کیلو پیاز در ارومیه به ۵۰ هزار تومان رسـیده است که رئیس اتحادیه میوه و تره بار این شهر، فروش هر کیلو پیاز به قیمت ۵۰ هزار تومان را تخلف می داند. از اواسط دی سال‌جاری قیمت پیاز در ارومیه شکل صعودی گرفته و هر روز گرانتر می شود به طوری که هم اکنون قیمت هر کیلو پیاز در ارومیه به یک دلار رسیده است.

رئیـس اتحادیه میوه و تـره بار ارومیه با بیان اینکـه فروش هر کیلو پیاز به قیمت ۵۰ هزار تومان تخلف اسـت گفت: قیمت هر کیلو پیاز در میدان تره بار ارومیه بین ۲۵ تا ۳۲ هزار تومان اسـت که فروشـندگان باید با احتسـاب سـود ۳۰ درصدی آن را به فروش برسـانند. بنابراین فروش پیاز ۵۰ هزارتومان تخلف است و فروشندگان این محصول را ۱۰ هزار تومان بالای نرخ مصوب به فروش می رسانند.

یحیـی آرنگ پور دلیـل افزایش قیمت ناگهانی پیـاز را صادرات این محصـول عنوان کرد و گفـت: بیش از ۷۰ درصد پیاز تولید کشـور در سـال‌جاری صادر شـده اسـت. آرنگ‌پور افزود: با توجه به سرمازدگی محصـول پیاز در کشـور پاکسـتان بیشـترین پیاز تولیدی کشـور به پاکسـتان صادر شده اسـت. رئیس اتحادیه میوه و تره بار ارومیه ادامه داد: تا یک ماه آینده و با فرارسیدن فصل برداشت پیاز در جنوب کشور بـه خصوص در دزفول قیمت ایـن محصول در بازار بـه تعادل خواهد رسید.

آرنگ‌پور بـا تاکید بر اینکه، هم اکنون قیمت هـر. کیلو پیاز در بازار ارومیه بین ۳۰ الی ۴۰ هزار تومان در نوسـان اسـت گفت:خریداران در صورت مشاهده فروش بیش از این قیمت، نهادهای نظارتی اتاق اصناف، سازمان جهاد کشاورزی و اداره کل تعزیرات حکومتی را مطلع کنند.

در حیطه

چه کسانی از افزایش نرخ ارز سود می‌کنند

درشرایطی که افزایش نرخ ارز مردم و دولت را با چالش‌هایی مواجه کرده و دولت تمام قوای خود را برای مدیریت بازار ارز به کار گرفته، برخـی صادرکننـدگان بزرگ ماننـد صنایع پتروشـیمی و فولادی، سودهای کلانی بدون تغییر در کمیت و کیفیت تولیدشان می‌برند.

به گزارش ایسـنا، افزایش نرخ ارز در امسـال مانند همه دوره‌هایی که نرخ دلار، یورو و به تبع آن سایر ارزها روند صعودی داشته است، سـفره مردم را تحت تاثیر قرار می‌دهد و در شرایطی که دولت تمام تـوان خود را بـرای مدیریت بازار ارز به کار گرفته، به نظر می‌رسـد مقاومت‌هایی از سوی دیگر بازار برای تداوم وضعیت فعلی وجود دارد. در این میان اندک کسـانی هستند که از این افزایش نرخ و نوسانات ارزی سـود می‌برند و نه تنهـا مانند مردم و دولـت نگرانی بابت آن ندارند، بلکه از بالاتر رفتن قیمت‌ها خوشحال می‌شوند!

یکـی از مواردی که همواره به عنوان عوامـل تاثیرگذار بر بازار ارز ذکر شده، بازگشت ارز صادراتی توسط تاجران و صادرکنندگان است. در ایـن میان علاوه بر تجار خرد و کلان، بازیگران بسـیار بزرگی در عرصه صادرات کشـور هستند که می‌توانند بخش بزرگی از ارز مورد نیاز کشـور را تامین کنند، این دسـته از تجار بـزرگ همان صنایع بزرگ مانند پتروشـیمی‌ها، فولادی‌ها، مسی‌ها و دیگر صنایع بزرگ هسـتند که با توجه به حجم بالای صادراتی کـه دارند، افزایش نرخ ارز سود هنگفتی به جیب آنها وارد می‌کند و در حقیقت برنده اصلی تلاطم نرخ ارز به شمار می‌روند.

شـاید بـه همین دلیل اسـت که در شـرایط ارزی فعلی کشـور، هماهنگی بازیگران بزرگ صنایع پتروشیمی و فولاد با بازیگران بزرگ بازار پولی و مالی کشور بسیار حیاتی است. البته بیشتر این شرکت‌ها واگذار شـده و به اصطلاح خصوصی شـده‌اند یا خصولتی. در شرایط کنونی هر درصد افزایش نرخ تسعیر ارز یا افزایش نرخ آن، مساوی با افزایش سود این شرکت‌ها و مجموعه‌ها به همان میزان است.

آمارها نیز نشـان می‌دهد که در فاصله سـال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۳۹۹ و بـا افزایش نرخ بنزیـن و البته دلار در بازار، برخی پالایشـگاه‌ها و پتروشـیمی‌ها تا بیش از پنج برابر سودشان بیشتر شد، فولادی‌ها تا سه برابر و دیگر صنایع نیز در همین اندازه‌ها سود کردند اما این سود نه از افزایش تولید و نه از رشـد اقتصادی بلکه تنها از محل بالارفتن نرخ ارز بود.

به نظر می‌رسد در هفته‌های گذشته ناهماهنگی‌هایی بین بازیگران بـزرگ عرصـه صادرات کشـور و تامین ارز و عرضه بـه موقع آن در بازارهای مورد نظر بانک مرکزی را شاهد بوده‌ایم. در چنین شرایطی بانک مرکزی اختیارات ویژه‌ای از شـورای هماهنگی اقتصادی گرفته کـه به گفته وزیر اقتصاد یکی از مفاد آن این اسـت که همه صنایع کشـور حتی بخش‌های دولتی و زیرمجموعه‌های وزارت نفت، صمت و همـه صادرکنندگان کشـور به قواعد بانک مرکـزی در این زمینه تمکین و همراهی کنند. اختیاراتی که شاید منجر به این شود که به زودی اصلاحاتی در بخش‌های مهم پتروشـیمی و فولاد در راسـتای بهبود عملکرد صادراتـی و تامین و عرضه به موقع ارزهای مورد نیاز کشـور آغاز شود و تصمیمات جدی برای مدیرانی که نتوانند خود را با سیاست‌های دولت هماهنگ کنند، گرفته شود.